

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2021 m. *balandžio 16* d. įsakymu Nr. 3D-274

**VALSTYBĖS ĮMONĖS
ŽEMĖS ŪKIO INFORMACIJOS IR KAIMO VERSLO CENTRO
2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

TURINYS

1. INFORMACIJA APIE ĮMONE	1
1.1. ŽŪIKVC statusas, valdymas ir struktūra	1
1.2. ŽŪIKVC filialai ir atstovybės	6
1.3. Teikiamų paslaugų rinka	6
2. ŽŪIKVC VEIKLOS STRATEGIJOS, VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI	7
3. ĮVYKIAI, TURĖJĘ ESMINĘ REIKŠMĘ ŽŪIKVC VEIKLAI 2020 M.	12
4. ĮMONĖS VEIKLOS PLANAI	13
5. ŽŪIKVC 2020 M. VYKDYTA VEIKLA	14
5.1. ŽŪIKVC dalyvavimas įgyvendinant Ministerijos strateginį veiklos planą	14
5.2. ŽŪIKVC registrų ir informacinių sistemų administravimas	14
5.3. Naujovės	51
5.4. Duomenų teikimas iš ŽŪIKVC administruojamų registrų	55
5.5. ŽŪIKVC atliekami skaičiavimai	56
5.6. Vykdomi projektai	58
5.7. Informacijos sklaida	58
5.8. Duomenų apsauga	59
5.9. Mokymai	60
5.10. Naudotojų apklausos	62
5.11. ŽŪIKVC darbuotojų dalyvavimas tarptautinėje veikloje	62
5.12. Auditai	62
5.13. Priklausymas organizacijoms	63
6. ŽŪIKVC 2020 M. TEIKTOS PASLAUGOS	63
6.1. Administracinės paslaugos	63
6.2. Elektroninės paslaugos	64
7. ŽŪIKVC 2020 M. FINANSINĖ INFORMACIJA	64
7.1. ŽŪIKVC veiklos finansavimo šaltiniai	65
7.2. ŽŪIKVC pajamos ir sąnaudos	66
7.3. ŽŪIKVC turto būklė	68
7.4. ŽŪIKVC nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai	69
7.5. Finansinė rizika ir jos valdymas	70
7.6. ŽŪIKVC ūkinės-finansinės veiklos rodikliai	70
8. RIZIKOS VEIKSNIAI IR JŲ SUMAŽINIMAS	71

9. ADMINISTRACINĖ IR TECHNOLOGINĖ ŽŪIKVC KONTROLĖS IR STEBĖJIMO SISTEMA.....	72
10. DARBUOTOJAI.....	73
10.1. ŽŪIKVC darbuotojų valdymo politika ir priemonės	73
10.2. Darbo užmokestis	74
11. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ II–III SKYRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMAŠI.....	76
11.1. Informacijos atskleidimas.....	76
11.2. ŽŪIKVC veiklos ataskaitos turinys.....	76
11.3. ŽŪIKVC apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai	77

1. INFORMACIJA APIE ĮMONĘ

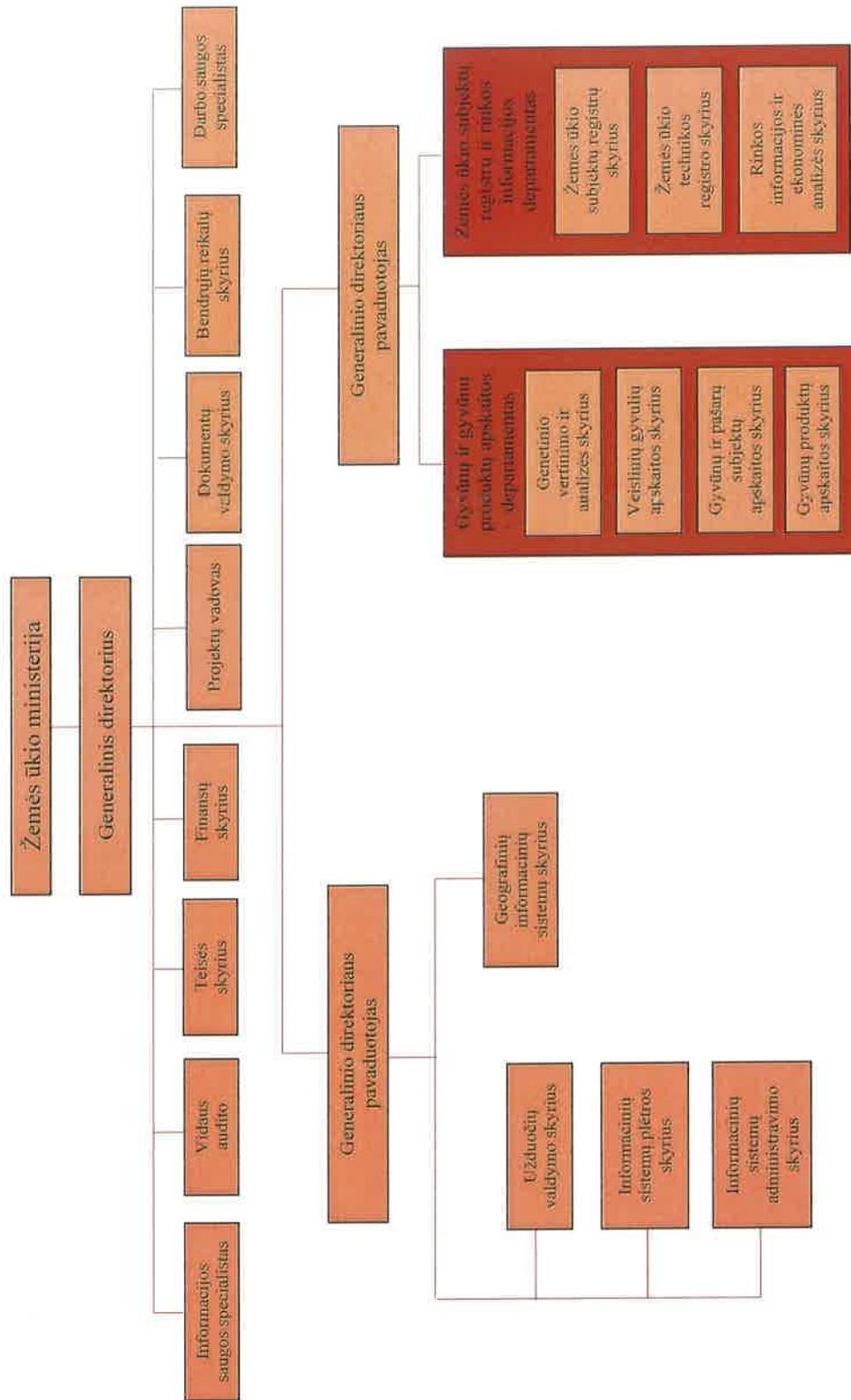
Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro 2020 metų veiklos ataskaitos (toliau – Ataskaita) laikotarpis – nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. Ataskaitoje visi duomenys pateikti 2020 m. gruodžio 31 d., jeigu nenurodyta kitaip. Toliau Ataskaitoje VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras vadinamas ŽŪIKVC. Lentelėje pateikiama informacija apie įmonę:

<i>Įmonės pavadinimas</i>	Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras
<i>Teisinė-organizacinė forma</i>	valstybės įmonė
<i>Įmonės savininko kapitalas</i>	2 743 520 Eur
<i>Steigėja ir savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija</i>	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
<i>Įregistravimo data</i>	2002 m. gegužės 16 d.
<i>Įregistravimo pažymėjimo Nr.</i>	Nr. VĮ-02-01
<i>Įmonės kodas</i>	210086220
<i>Įmonės registras</i>	Juridinių asmenų registras
<i>Buveinės adresas</i>	Vincū Kudirkos g. 18-1, LT-03105 Vilnius
<i>Įmonės kitų biurų adresai</i>	Simono Konarskio g. 49, LT-03123 Vilnius Savanorių pr. 363, LT- 51480 Kaunas
<i>Telefono numeris</i>	(8 5) 266 0601
<i>Fakso numeris</i>	(8 5) 266 0609
<i>Elektroninio pašto adresas</i>	info@vic.lt
<i>Interneto svetainės adresas</i>	www.vic.lt

1.1. ŽŪIKVC statusas, valdymas ir struktūra

ŽŪIKVC yra iš valstybės turto įsteigta įmonė, nuosavybės teise priklausanti valstybei, kuri jai perduotą ir valstybės įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Ministerija). Vadovaujantis ŽŪIKVC įstatais valdyba nesudaroma. ŽŪIKVC struktūra tvirtinama Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

ŽŪIKVC STRUKTŪRA

1 pav. ŽŪIKVC struktūra

ŽŪIKVC struktūra turi užtikrinti efektyvų valdymą, todėl keičiama atsižvelgiant į pavestų funkcijų apimtį.

Žemės ūkio produkcijos gamintojų ūkinės-finansinės veiklos rezultatų tyrimų pagrindu formuojamas Ūkių apskaitos duomenų tinklas (toliau – ŪADT), kurio paskirtis – kaupti ir teikti ŪADT duomenis į Europos Komisijos unifikuotą ŪADT sistemą, apibendrintus tyrimų rezultatus naudoti šalies žemės ūkio ir kaimo plėtros politikai formuoti.

Žemės ūkio ministro 2020 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 3D-864 „Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. 132 „Dėl Lietuvos žemės ūkio produkcijos gamintojų ūkinės-finansinės veiklos rezultatų tyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, nuo 2021 m. sausio 1 d. ŪADT administravimas iš reorganizuojamo Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto perduotas ŽŪIKVC.

Žemės ūkio ministro 2020 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 3D-871 „Dėl Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro struktūros patvirtinimo“ patvirtinta nauja nuo 2021 m. sausio 1 d. įsigaliosianti ŽŪIKVC struktūra.

1.2. ŽŪIKVC filialai ir atstovybės

ŽŪIKVC filialų ir atstovybių neturi, tačiau veiklą organizuoja dar dviejuose biuruose: Vilniuje, Simono Konarskio g. 49 ir Kaune, Savanorių pr. 363.

1.3. Teikiamų paslaugų rinka

ŽŪIKVC teikia viešąsias, administracines, elektronines ir kt. paslaugas.

ŽŪIKVC, siekdamas išsiaiškinti naudotojų poreikius ir pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis lygį, atlieka paslaugoms keliamų reikalavimų vertinamąją analizę, inicijuoja susitikimus su paslaugų naudotojais, socialiniais partneriais. Pagal naudotojų užpildytas anketas ir atsiliepimus tobulinami ŽŪIKVC procesai ir procedūros. ŽŪIKVC suinteresuotųjų šalių poreikius laiko svarbiausiais ir siekia juos įgyvendinti bei gerinti rezultatyvumą. Sklandžiam įmonės darbui užtikrinti įdiegtas komunikacijos procesas – identifiкуotos suinteresuotosios šalys ir sudaryta komunikacijos matrica. Ryšiai su suinteresuotomis šalimis grindžiami socialine atsakomybe, sprendimų ir veiklos skaidrumu, etišku elgesiu, suinteresuotųjų šalių interesų ir įstatymų gerbimu. ŽŪIKVC suinteresuotosios šalys:

- valstybės valdymo institucijos,
- ŽŪIKVC administruojamų informacinių sistemų ir registrų naudotojai,
- ŽŪIKVC duomenų naudotojai,

- ŽŪIKVC darbuotojai,
- visuomenė ir žiniasklaida,
- ŽŪIKVC duomenų teikėjai.

ŽŪIKVC informuoja suinteresuotas šalis apie naujas įdiegtas arba atnaujintas paslaugas bei skatina jomis aktyviai naudotis. Naujienos ir informacija apie registrų ir informacinių sistemų pakeitimus skelbiamos interneto svetainėje www.vic.lt, socialiniame tinkle „Facebook“, informacija apie ŽŪIKVC teikiamas paslaugas taip pat teikiama bendruoju informacijos teikimo telefonu, el. paštu arba tiesiogiai. ŽŪIKVC siekia, kad kiekviena suinteresuotoji šalis laiku ir tinkamai gautų bei perduotų informaciją, kad pasitaikytų kuo mažiau informacijos perdavimo klaidų. Suinteresuotųjų šalių ir ŽŪIKVC darbuotojų pasitikėjimo stiprinimas padeda formuoti teigiamą įmonės įvaizdį. ŽŪIKVC ne rečiau kaip kartą per metus viešai skelbia suinteresuotosioms šalims savo veiklos ataskaitas.

ŽŪIKVC teikiamų paslaugų rinkai svarbūs politiniai, teisiniai, ekonominiai, technologiniai ir socialiniai veiksniai.

2. ŽŪIKVC VEIKLOS STRATEGIJOS, VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

**I TIKSLAS:
PLĖSTI KOKYBIŠKŲ IR Į NAUDOTOJUS ORIENTUOTŲ PASLAUGŲ
SPEKTRĄ**

UŽDAVINIAI:

1. Plėsti paslaugų spektrą.
2. Gerinti naudotojų aptarnavimą.

**II TIKSLAS:
EFEKTYVIAI VYKDYTI IR VALDYTI VEIKLĄ**

UŽDAVINIAI:

1. Žmogiškųjų išteklių formavimas.
2. Žmogiškųjų išteklių ugdymas.
3. Veiklos pelningumo didinimas.

1 lentelė. ŽŪIKVC 2019–2022 m. strateginiame veiklos plane numatytų tikslų rodiklių siektinos ir faktinės reikšmės bei jų paaiškinimai.

Strateginis tikslas	Rodiklis, matavimo vienetai	2020 m. siektinos rodiklių vertės	Faktinės 2020 m. rodiklių vertės	Komentarai, paaiškinimai
	Ypatingos informacijos svarbos kategorijos (toliau – YSII) registru ir informacinių sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamumo užtikrinimas, proc.	Ne mažiau kaip 99	99,59	Ūkinų gyvūnų registras (toliau – ŪGR) (pasiektas rodiklis – 98,44 proc.): veikimas buvo laikinai sustabdytas, kai buvo diegiami programiniai atnaujinimai. Buvo sutrikusi ŪGR bičių modulio veikla (ūkininkai negalėjo prisijungti ir pateikti paraiškų). Paraiškų priėmimo informacinė sistema (toliau – PPIS) (pasiektas rodiklis – (pasiektas rodiklis – 99,81 proc.): žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo metu veikė be sutrikimų. 2020 m lapkričio mėn. buvo užfiksuotas PPIS išankstinių KŽS ribų pasikeitimų aprašymo modulio sutrikimas. Jo trukmė 8 val. Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema (pasiektas rodiklis – 99,59 proc.): neveikė apie 18 val. dėl ESO tinklų gedimo. Nė vienas laikinas neveikimas neviršijo Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos leistinos trukmės.
Plėsti kokybiškų ir į naudotojus orientuotų paslaugų spektrą	II informacijos svarbos kategorijos registru ir informacinių sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamumo užtikrinimas, proc.	Ne mažiau kaip 96	99,39	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras (toliau – ŽŪKVR) (pasiektas rodiklis – 98,08 proc.): įvyko 7 incidentai, dėl kurių ŽŪKVR tinkamai neveikė apie 168 val. 6 incidentai įvyko dėl VI Registru centro (toliau – RC) sistemų neveikimo, 1 incidentas įvyko dėl ŽŪIKVC serverio neveikimo (jo trukmė 8 val. ne darbo metu). Liepos 21–22 d. užliejus RC serverius nebuvo gautami Gyventojų registro ir Nekilnojamojo turto registro duomenys. Tuo laikotarpiu ŽŪKVR tvarkytojai negalėjo tinkamai registruoti registro objektų, atlikti duomenų atnaujinimo. Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registras (toliau – TSMPR) (pasiektas rodiklis – 99,90 proc.): gruodžio 8 d. nevyko registruojamos ir perregistruojamos žemės ūkio technikos duomenų patikra su Ieškomų transporto priemonių registru. Sutrikimas buvo susijęs su Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo (toliau – SVDPT) gedimais. TSMPR neveikė apie 8 val. Spalio 29 d. laikinai nefunkcionavo ŽŪIKVC administruojami registrai bei IS, nes nebuvo gautami Gyventojų registro duomenys. Ūkininkų ūkių registras (pasiektas rodiklis – 98,08 proc.): įvyko 7 incidentai, dėl kurių registras tinkamai neveikė apie 168 val. 6 incidentai įvyko dėl sutrikimo VI

				Registru centre (toliau – RC), 1 incidentas, trukęs 8 val. ne darbo metu, įvyko dėl ŽUIKVC serverio neveikimo. Gyvulių veislininkystės informacinė sistema (pasiektas rodiklis – 99,41 proc.): neveikė apie 51 val. Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro (pasiektas rodiklis – 99,99 proc.): buvo užfiksuotas 2 min. trukmės registro veikimo sutrikimas. Nė vienas registro ar sistemos neveikimas neviršijo Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos leistinos trukmės. Traktorinio pažymėjimų informacinė sistema (toliau – TPIS) (pasiektas rodiklis – 98,99 proc.): neveikė apie 174 val. liepos 20–28 d. sutrikus RC administruojamo E. sveikatos portalo veiklai. Spalio 29 d. nevyko patikra su RC Gyventojų registru. Gruodžio 8 d. nevyko patikra su Vidaus reikalų ministerijos registrais (Administracinių nusižengimų registru, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registru ir Ieškomų asmenų žinybiniu registru). Sutrikimas buvo susijęs su SVDPT tinklo gedimais. TPIS neveikė apie 2 min. Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema (toliau – ŽŪMIS) (pasiektas rodiklis – 93,54 proc.): buvo užfiksuoti 8 incidentai, dėl kurių apie 567 val. buvo nepasiekiamos ŽŪMIS atskiros priemonės, kai kurių paslaugų užsakymas, dokumentų peržiūra. ŽŪMIS iš dalies neveikė dėl „Bonita“ atminies trūkumo. Gyvūnų augintinių registras (pasiektas rodiklis – 99,82 proc.): neveikė apie 15 val. Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registras (pasiektas rodiklis – 99,99 proc.): neveikė apie 2 min. Pieno apskaitos informacinė sistema (pasiektas rodiklis – 99,64 proc.): neveikė apie 31 val. Tiesioginių išmokų už pieną informacinė sistema (pasiektas rodiklis – 99,99 proc.). Žemės ūkio ir maisto produktų sertifikavimo informacinė sistema (pasiektas rodiklis – 99,64 proc.). Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacinė sistema (pasiektas rodiklis – 99,64 proc.): neveikė apie 31 val. Nė vienas laikinas neveikimas neviršijo Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos leistinos trukmės.
Efektyviai vykdyti ir valdyti veiklą	Grynojo pelno marža, proc.	Ne mažiau kaip 0,1	-113,6 proc.	

ŽŪIKVC 2020–2023 m. strateginiame veiklos plane buvo išskirti ŽŪIKVC tikslai atsižvelgiant į įmonės viziją ir siekiant įgyvendinti įmonės misiją. Strategijos įgyvendinimo rezultatai analizuoti kiekvieną einamųjų metų ketvirtį vertinant strateginių tikslų įgyvendinimo rodiklius.

2 lentelė. ŽŪIKVC 2020–2023 m. strateginiame veiklos plane numatytų tikslų ir uždavinių rodiklių siektinos ir faktinės reikšmės bei jų paaiškinimai.

Strateginis tikslas	Uždavinys	Rodiklis, matavimo vienetai	2020 m. siektinos rodiklių vertės	Faktinės 2020 m. rodiklių vertės	Komentarai, paaiškinimai
Plėsti kokybiškų ir į naudotojus orientuotų paslaugų spektrą	Plėsti paslaugų spektrą	PPIS augalų apsaugos produktais pūrkiamų žemės plotų administravimo sistemos pritaikymas naudotis mobiliuose įrenginiuose	100 proc.	100 proc.	Pritaikytas naudoti mobiliuose įrenginiuose augalų apsaugos produktais pūrkiamų žemės plotų administravimo sistemos, praplėstas funkcionalumas išestuotas ir įdiegtas į gamybinę aplinką.
		Naujų elektroninių paslaugų sukūrimas		100 proc.	Sukurta virtualus pieno ūkio rentabilumo matematinis modelis. Parengta žalio pieno supirkimo ir kai kurių pieno gaminių kainų prognozavimo 3 mėn. informacija, kuri skelbiama internete.
	Gerinti naudotojų aptarnavimą	Naudotojų pasitenkinimas suteiktomis paslaugomis, proc.	Ne mažiau kaip 91	97 proc.	2020 m. ŽŪIKVC paslaugų naudotojams buvo pateiktos anketos įvertinti teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybę. Po žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo 86 proc. PPIS naudotojų (368 žemės ūkio veiklos subjektai ir savivaldybių darbuotojai) teigiamai įvertino PPIS paslaugų kokybę. Taip pat 93 proc. apklaustųjų teigiamai įvertino Kontrolinių žemės sklypų erdvinį duomenų rinkinio (toliau – KŽS DR5LT) paslaugų kokybę iš apklausoje dalyvavusių 199 žemės ūkio veiklos subjektų ir savivaldybių darbuotojų. Geografinių informacinių sistemų skyriaus teikiamų paslaugų kokybę teigiamai įvertino 89,5 proc. apklaustųjų (iš 567 apklaustųjų). Rodiklis nepasiektas dėl kelių priežasčių: konsultacijų teikimo telefonu, ilgai trunkančio perjungimo, atvejų, kai naudotojai turėjo skambinti keletą kartų.

					97,5 proc. Žemės ūkio ir kaimo verslo registro ir Ūkininkų ūkių registro portalo naudotojų teikiamas paslaugas įvertino teigiamai (iš 5 387 apklaustųjų). 96 proc. LŽŪMPRIS interaktyviosios duomenų įvesties sistemos (toliau – IDIS) naudotojų teigiamai vertina LŽŪMPRIS IDIS (teikiamų statistinių duomenų teikimo ir jų informavimo paslaugų kokybę).
				Ne mažiau kaip 95	Užklausų ir incidentų valdymo sistemoje (toliau – TIMS) buvo registruota 20 730 užklausų, iš jų laiku buvo įvykdytos 20 629 užklausos, 101 buvo išspręsta vėluojant. Nuo 2020 m. gegužės mėn. techniniai incidentai registruojami TIMS. Iš viso išspręstos 222 užklausos.
				Ne daugiau kaip 11 proc.	2020 m. su 8 darbuotojais nutrauktos darbo sutartys: 2 darbuotojai nutraukė darbo sutartis dėl ribotų karjeros galimybių įmonėje, su 2 darbuotojais buvo nutrauktos darbo sutartys po bandomojo laikotarpio, 3 darbuotojai išėjo dėl šeiminių aplinkybių, 1 darbuotojas pakeitė darbo specifiką.
Efektyviai vykdyti ir valdyti veiklą	Žmogiškųjų išteklių formavimas	Darbuotojų mokymų dienų skaičius, tenkantis vienam darbuotojui (vidiniai ir išoriniai mokymai), vnt.	Ne mažiau kaip 2 dienos	1	Rodiklis nepasiektas, nes dėl COVID-19 pandemijos didžiąją dalį darbuotojų mokymųsi sudarė mokymasis darbo vietoje ir nuotoliniai mokymai. Įmonės darbuotojai priklauso ISACA Lietuva, Personalo valdymo profesionalų, Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijoms ir naudojami šių asociacijų duomenų bazėmis.
	Veiklos pelningumo didinimas	Grynojo pelno marža, proc.	Ne mažiau kaip 0,5	-113,6 proc.	
		Sąnaudų mažinimas, proc.	Ne mažiau kaip 2 proc.	Padidėjo 9,2 proc.	Lyginama su 2019 m. sąnaudomis: 2019 m. – 6 687 tūkst. Eur, 2020 m. – 7 305 tūkst. Eur.

3. ĮVYKIAI, TURĖJĘ ESMINĘ REIKŠMĘ ŽŪIKVC VEIKLAI 2020 M.

Nuo 2013 metų ŽŪIKVC įdiegta integruota vadybos sistema (toliau – IVS), apimanti kokybės ir informacijos saugumo vadybos reikalavimus pagal ISO/IEC 9001:2015 ir ISO/IEC 27001:2013 (toliau – ISO 9001 ir ISO 27001) standartus ir atspindinti ŽŪIKVC gebėjimą nuolat teikti paslaugas, atitinkančias naudotojų poreikius.

IVS paremta ŽŪIKVC procesiniu ir socialiai atsakingu požiūriu į veiklą, nuolatiniu veiklos gerinimu vadovaujantis keturių žingsnių principu (planuoti, vykdyti, tikrinti, gerinti), dėmesiu visoms suinteresuotosioms šalims (darbuotojams, klientams, tiekėjams ir kt.). IVS suderinta su ŽŪIKVC strategija ir pagrindinių ŽŪIKVC veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

ŽŪIKVC 2020 m. rugsėjo 10, 11, 22 d. įvyko I-asis priežiūros auditas.

Projektas „Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių (VĮ Valstybės žemės fondo, VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro) vykdomų funkcijų optimizavimas“, inicijuotas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 3D-373 „Dėl projekto inicijavimo“, neteko galios po žemės ūkio ministro 2020 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. 3D-22 „Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymo Nr. 3D-373 „Dėl projekto inicijavimo“ pripažinimo netekusiu galios“.

Ministerija 2020 m. lapkričio 6 d. raštu Nr. 2D-3370 (12.162E) „Dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių valstybės įmonei Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui“ išsakė valstybės siekiamus tikslus ir keliamus lūkesčius dėl įmonės veiklos kryptių, keliamų tikslų ir veiklos principų (efektyvumo, inovatyvumo, skaidrumo, socialinės atsakomybės ir atsakomybės).

Dėl COVID-19 pandemijos Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbtus karantiną ŽŪIKVC darbą organizuoja ir klientus aptarnauja nuotoliniu būdu. Laikinai klientai negali užsisakyti dokumentų atvykę į ŽŪIKVC. Dauguma paslaugų teikiamos tik elektroniniu būdu: pažymos, išrašai ir kiti dokumentai siunčiami elektroniniu paštu ir per E. pristatymo sistemą.

Kitos paslaugos, dėl kurių būtina atvykti į įmonę, teikiamos tik neatidėliotinais atvejais iš anksto suderinus apsilankymo laiką.

4. ĮMONĖS VEIKLOS PLANAI

ŽŪIKVC 2020–2023 m. strateginiame plane buvo išskirti šie strateginiai tikslai: „Plėsti kokybiškų ir į naudotojus orientuotų paslaugų spektrą“ ir „Efektyviai vykdyti ir valdyti veiklą“ bei jiems įgyvendinti numatyti uždaviniai ir rodikliai.

2021–2024 m. didžiausias dėmesys bus kreipiamas į ŽŪIKVC stiprybes ir galimybių išnaudojimą. Siekiant tinkamai atlikti savo misiją, įgyvendinti viziją ir valstybės keliamus tikslus, savo veiklą ŽŪIKVC vykdys numatytomis strateginėmis kryptimis. Atlikus išsamią aplinkos veiksnių analizę numatomos šios strateginės kryptys:

Efektyvus valstybės informacinių išteklių tvarkymas;

Veiklos efektyvinimas, darbuotojų kompetencijų ugdymas;

Inovacijomis grįstų sistemų kūrimas ir paslaugų teikimas.

Įgyvendindamas veiklos strategijoje numatytus tikslus ŽŪIKVC vertina ir siekia atsižvelgti į suinteresuotų šalių interesus bei lūkesčius. Kiekviena strateginės veiklos kryptis yra susijusi su viena ar keliomis suinteresuotomis šalimis.

ŽŪIKVC 2021–2024 m. strateginiu laikotarpiu sieks įgyvendinti šiuos tikslus, taip pat jiems pasiekti reikalingus uždavinius ir rodiklius:

ŽŪM reguliavimo srities registrų ir IS palaikymas,

ŽŪIKVC veiklos efektyvinimas,

Plėsti kokybiškų ir į naudotojus orientuotų paslaugų spektrą.

ŽŪIKVC veikla grindžiama IT taikymu, todėl technologinių veiksnių pokyčiai vertinami labai atsakingai. Siekiama priimti geriausius, ilgalaikę perspektyvą turinčius sprendimus, kurie atitiktų ŽŪIKVC poreikius ir suinteresuotųjų šalių lūkesčius, o IT infrastruktūra, registrai ir informacinės sistemos, naudojamos ŽŪIKVC specialistų sukurtos unikalios taikomosios programos, duomenų bazių architektūra užtikrintų 24/7 veikimą ir sumažintų teikiamų paslaugų sutrikimų riziką.

ŽŪIKVC teikiamos paslaugos turi būti lengvai prieinamos bei nekelti naudotojams nepatogumų, todėl ŽŪIKVC ėmėsi pritaikyti teikiamas elektronines paslaugas mobiliems įrenginiams, kad jos būtų prieinamos lengviausiu ir patogiausiu būdu.

Siekdamas, kad administruojamuose registruose ir informacinėse sistemose kaupiama informacija pasiektų naudotojus, tenkintų visuomenės, žemdirbių ir verslo poreikius, didelį dėmesį skirdamas elektroninių paslaugų plėtrai, ŽŪIKVC 2021–2024 m. strateginiu laikotarpiu planuoja sukurti ir pritaikyti mobiliems įrenginiams vieną mobiliąją aplikaciją (angl. *apps*), kurti ir tobulinti šiuos informacinius ir technologinius įrankius: duomenų mainų perėjimo į žiniatinklio tarnybas (angl.

web service), kooperatyvų el. dokumentų pateikimo įrankį, platinamų blankų apskaitos modulį, pieninių gyvulių produktyvumo duomenų analizės įrankį, virtualų pienininkystės ūkių rentabilumo matematinį modelį. Taip pat pagal teisės aktus numatomas PPIS pritaikymas naujamokestiniam laikotarpiui, ŪGR naudotojų prisijungimo ir identifikavimo per Elektroninės valdžios vartus funkcionalumo sukūrimas.

5. ŽŪIKVC 2020 M. VYKDYTA VEIKLA

5.1. ŽŪIKVC dalyvavimas įgyvendinant Ministerijos strateginį veiklos planą

ŽŪIKVC 2020 m. dalyvavo įgyvendinant Ministerijos 2020–2022 m. strateginio veiklos plano programų „Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimas“ (01 01), „Žuvininkystės plėtra ir konkurencingumas (02 01)“, „Žemės tvarkymas ir administravimas bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymas“ (03 01) priemones.

5.2. ŽŪIKVC registru ir informacinių sistemų administravimas

2020 m. ŽŪIKVC administravo registrus bei informacines sistemas (toliau – IS), užtikrino saugų ir nepertraukiamą jų veikimą, leidžiantį efektyvų duomenų panaudojimą administruojant ES paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai priemones. Taip pat administravo registrų ir IS naudotojus, analizavo registruose ir IS sukauptus duomenis, juos teikė valstybės ir savivaldybių institucijoms, socialiniams partneriams ir asmenims, atliko skaičiavimus, konsultavo su registrų ir IS administravimu susijusiais klausimais, nagrinėjo fizinių ir juridinių asmenų prašymus, pasiūlymus, skundus.

✓ ŽŪKVR (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras)

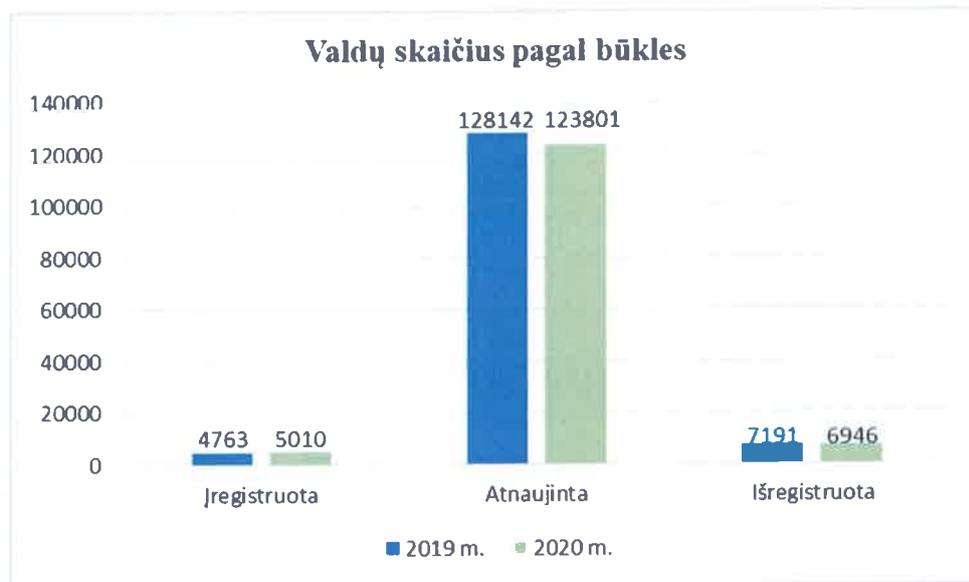
ŽŪIKVC administruoja ŽŪKVR, kuriame žemės ūkio valdą (toliau – valda) privalo įregistruoti visi žemės ūkio ar alternatyviaja veikla užsiimantys fiziniai ir juridiniai asmenys, norintys pasinaudoti teikiama ES struktūrinių fondų bei valstybės parama žemės ūkiui ir kaimo plėtrai.

Valdai suteiktas atpažinties kodas, kaip privalomas atributas, naudojamas kituose ŽŪIKVC registruose ir IS: Ūkinių gyvūnų registre, Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje, Pieno apskaitos informacinėje sistemoje, Tiesioginių išmokų už pieną informacinėje sistemoje, Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacinėje sistemoje, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) tvarkomose Žemės ūkio paramos administravimo informacinėse sistemose. Valdose registruotų asmenų (valdytojo, partnerių) deklaruoti duomenys (pasėliai, ūkiniai gyvūnai) naudojami išmokant ES ir valstybės paramą (tiesioginės išmokos už

pasėlius, ūkinius gyvūnus ir kt.), taip pat šie duomenys naudojami skaičiuojant valdos bendrąjį standartinį gamybinį pelną ir ekonominį dydį, išreiškiamą ekonominio dydžio vienetu (toliau – EDV), produkcijos standartine verte išreikštą valdos ekonominį dydį (toliau – VED), apskaičiuojant žemės ūkio produkcijai gaminti naudojamą gazolį, skirtą žemės ūkio veiklos subjektams, pagal nitratų direktyvą į dirvą patekusio azoto kiekį.

ŽŪKVR duomenimis, 2020 m. gruodžio 31 d. buvo registruotos 152 457 valdos (2019 m. gruodžio 31 d. – 154 387 valdos).

Per ataskaitinius metus ŽŪKVR tvarkytojai įregistravo 5 010 naujų valdų, atnaujino 123 801 valdos duomenis, išregistravo 6 946 valdas (2019 m. – įregistruotos 4 763 naujos valdos, atnaujinti 128 142 valdų duomenys, išregistruota 7 191 valda).

2 pav. 2019–2020 m. Lietuvoje registruotų valdų skaičius pagal būkles

Vadovaujantis ŽŪKVR nuostatais kiekvienų kalendorinių metų pradžioje yra atrenkamos valdos, kurių duomenys nebuvo atnaujinti per paskutinius 3 metus, ir inicijuojamas tokių valdų išregistravimas. Šių valdų valdytojams suteikiama galimybė atnaujinti valdų duomenis iki einamųjų metų pabaigos arba išregistruoti valdas nustatyta tvarka. 4 383 valdos, kurių išregistravimas buvo inicijuotas, o duomenys per einamuosius metus nebuvo atnaujinti, buvo išregistruotos 2020 m. gruodžio 31 d.

Per ataskaitinį laikotarpį 4 499 valdų valdytojų valdytojai, pasinaudodami VŪRAP, savo valdų duomenis atnaujino savarankiškai, 556 valdytojai pateikė prašymus dėl valdos įregistravimo (2019 m. savarankiškai duomenis atnaujino 3 300 valdų valdytojų, 202 pateikė prašymus įregistruoti valdą).

Valdų, kurių duomenis savarankiškai atnaujino valdytojai, skaičius

3 pav. 2019–2020 m. valdų, kurių duomenis savarankiškai atnaujino valdytojai, skaičius

✓ ŪŪR (Ūkininkų ūkių registras)

ŽŪIKVC administruoja ŪŪR. ŪŪR ūkininkams suteikia galimybę nesteigiant įmonės verstis žemės ūkio veikla ir miškininkyste.

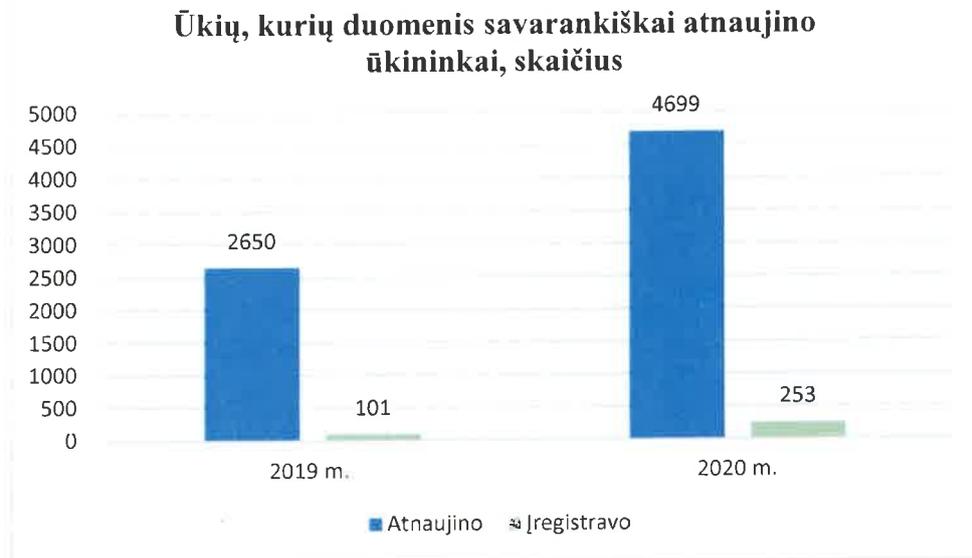
2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, ŪŪR buvo registruoti 80 582 ūkiai (2019 m. gruodžio 31 d. – 114 181 ūkis).

Per ataskaitinį laikotarpį ŪŪR tvarkytojai įregistravo 3 141 naują ūkį, atnaujino 65 527 ūkių duomenis, išregistravo 1 735 ūkių (2019 m. įregistruoti 2 886 nauji ūkiai, atnaujinti 70 686 ūkių duomenys, išregistruoti 634 ūkiai). Ataskaitiniu laikotarpiu iš ŪŪR buvo išregistruota 29 280 ūkių, kuriems 2019 m. kovo 31 d. buvo inicijuotas išregistravimas.

4 pav. 2019–2020 m. Lietuvoje registruotų ūkių skaičius pagal būkles

Per ataskaitinį laikotarpį, pasinaudodami VŪRAP, 4 699 ūkininkai savarankiškai atnaujino savo ūkių duomenis, 253 pateikė prašymus įregistruoti ūkį (2019 m. atnaujinti 2 650 ūkių duomenys, 101 ūkininkas pateikė prašymą įregistruoti ūkį).

5 pav. 2019–2020 m. ūkių, kurių duomenis savarankiškai atnaujino ūkininkai, skaičius

✓ **PPIS (Paraiškų priėmimo informacinė sistema)**

ŽŪIKVC administruoja PPIS ir jos sudedamąsias dalis: Paramos paraiškų duomenų bazę, Pasėlių laukų duomenų bazę, Kontrolinių žemės sklypų erdvinių duomenų rinkinį (toliau – KŽS_DR5LT). PPIS paskirtis – žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo metu sudaryti galimybę žemės ūkio veiklos subjektams, įregistravusiems valdą, elektroniniu būdu teikti paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškas, jas keisti.

Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas

2020 m. balandžio 20 d. – liepos 17 d. vyko žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas. Jo metu pareiškėjai teikė tiesioginių išmokų paraiškas, prašė išmokų pagal Lietuvos kaimo plėtros programos priemones „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Su NATURA 2000 ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Išmokos už vietas, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“, miškų sektoriaus paramos priemonės ir jų veiklas.

Atsižvelgiant į COVID-19 viruso plitimo riziką ir tai, kad didžioji dalis pareiškėjų naudojami savivaldybių ir seniūnijų paslaugomis pateikdami paraiškas, buvo rekomenduojama imtis

papildomų veiksnių siekiant sumažinti pareiškėjams ir žemės ūkio skyrių darbuotojams kylančias rizikas.

Balandžio 20 d. prasidėjęs deklaravimas iki gegužės 3 d. vyko tik nuotoliniu būdu – žemės ūkio veiklos subjektai teikė paraiškas prisijungę prie PPIS per Elektroninius valdžios vartus. Savivaldybių (seniūnijų) darbuotojai ruošė išankstines / nuotolines paraiškas (paraiškų pildymas, laukų įbraižymas ir pan.).

Gegužės 4 d. prasidėjo įprastas deklaravimas ir pareiškėjai, neturintys galimybių pateikti paraiškos savarankiškai, jas galėjo pateikti savivaldybių (seniūnijų) žemės ūkio skyriuose.

Dėl karantino žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo terminas buvo pratęstas iki birželio 22 d., pavėluotai teikiamos paraiškos buvo priimamos iki liepos 17 d.

2020 m. PPIS buvo įregistruotos 124 885 paraiškos (bendras deklaruotas plotas – 2 937 302,7 ha), iš jų 5 646 pareiškėjai ar jų įgalioti asmenys savarankiškai užpildė ir patvirtino paraiškas (bendras deklaruotas plotas – 265 384,71 ha).

Didžiausi žemės ūkio naudmenų plotai deklaruoti Panevėžio (113 460,81 ha), Kėdainių (109 638,24 ha), Raseinių (99 238,69 ha) rajonų savivaldybėse. Daugiausia paraiškų pateikta Alytaus (4 952), Šilalės (4 773) ir Šilutės (4 381) rajonų savivaldybėse.

Savarankiškai daugiausia paraiškų pateikta Alytaus (280), Vilniaus (271), Rokiškio (238), Molėtų (220) rajonų savivaldybėse. Naudojantis Elektroniniais valdžios vartais didžiausi žemės ūkio naudmenų plotai deklaruoti Panevėžio (15 549,36 ha), Šilutės (13 198,46 ha) ir Pakruojo (11 307,29 ha) rajonų savivaldybėse.

Paraiškose pareiškėjai galėjo pažymėti, kad pageidauja gauti susietąją paramą už mėsinius galvijus, mėsines avis, pienines karves, pieninių veislių bulius, pienines ožkas ir papildomą nacionalinę susietąją išmoką už ėriavedes, susietąją paramą už plotą, kad paraiška atitinka jaunajam ūkininkui skiriamai išmokai keliamus reikalavimus.

Pareiškėjai, siekiantys gauti žalinimo išmoką, privalėjo atitikti žalinimo išmokos reikalavimus, t. y. įvairinti pasėlius, išlaikyti esamas daugiametes ganyklas, naudmenose deklaruoti ekologiniu atžvilgiu svarbią vietovę (toliau – EASV). 2020 m. EASV galėjo būti ne tik pūdymai ir azotą kaupiantys augalai, bet ir žolinis įsėlis, posėlis, trumpos rotacijos želdiniai, EASV kraštovaizdžio elementai (palaukės, grioviai, tvenkiniai arba kūdros, medžių grupės arba miškeliai). Įbraižius laukus ir nurodžius kultūros kodus PPIS buvo apskaičiuojama, ar pareiškėjai atitinka žalinimo išmokai keliamus reikalavimus.

EASV kraštovaizdžio elementai dar nėra populiarūs – tik 1 229 pareiškėjai savo paraiškose žalinimui atitikti rinkosi palaukes, griovius, tvenkinius arba kūdros, medžių grupes arba miškelius.

Deklaruodami pareiškėjai turėjo galimybę atnaujinti valdos duomenis, jei valdoje nuo ankstesnio valdos duomenų atnaujinimo ŽŪKVR iki paraiškų pateikimo dienos neįvyko pokyčių.

Pildydami paraiškas pareiškėjai, kurių valdoje auginamų kvietrugių, kviečių, miežių, avižų, rugių, rapsų, žirnių, pupų, lubinų pasėlių plotų suma sudarė 30 ha ir daugiau ir (arba) bulvių plotų suma sudarė 10 ha ir daugiau, PPIS turėjo pateikti informaciją apie valdoje auginamų augalų veisles.

Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo metu užregistruotos ir išspręstos 3 462 užklaustos. Geografinių informacinių sistemų skyriaus (toliau – GISS) darbuotojai birželio 22 d., paskutinę deklaravimo dieną, pareiškėjus dėl naudojimosi PPIS konsultavo iki 24 val.

✓ ***Kontrolinių žemės sklypų erdvinio duomenų rinkinio administravimas***

2020 m. Kontrolinių žemės sklypų erdvinio duomenų rinkinys (toliau – KŽS_DR5LT) žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukams deklaruoti buvo atnaujintas pagal teisės aktais nustatytus terminus.

Nuo 2020 m. deklaravimo pradžios iki gruodžio 1 d. PPIS išankstinių KŽS ribų pasikeitimų modulyje žemės ūkio veiklos subjektai aprašė 10 615 išankstinių KŽS ribų pasikeitimų, iš jų 5 604 pažymėjo, kad yra išrauti medžiai ir (arba) krūmai, 2 493 – pelkės, šlapynės, nėra karjero, 675 – nėra KŽS ribos, 609 – visas arba dalis KŽS ploto tinkamas paramai, 560 – išarta daugiametė ganykla, panaikintas arba naujai pasodintas daugiamečių sodinių plotas, 214 – sodas, vaismedžiai, 108 – nėra pastato, 65 – nėra griovio, upelio, 50 – nėra kelio, 49 – nėra vandens telkinio, 48 – naujas vandens telkinys, naujas ekologiniu atžvilgiu svarbios vietovės (toliau – EASV) kraštovaizdžio elementas (griovys, miškelis, kūdra) ir 140 pažymėjo kitus išankstinius KŽS ribų pasikeitimus.

Geografinių informacinių sistemų skyriaus (toliau – GISS) darbuotojai iki 2020 m. gruodžio 31 d. peržiūrėjo 8 838 aprašytus KŽS ribų pasikeitimus, iš kurių 2 941 patikslino pagal naujausią 2020 m. ortofotografinę medžiagą bei labai didelės skiriamosios gebos palydovinius žemės paviršiaus vaizdus (toliau – VHR), 5 129 numatė atlikti KŽS ribų patikrą vietoje, 768 KŽS buvo netaisomi, nes pareiškėjai prašė tinkamiems paramai plotams priskirti kiemų, sodybų teritorijose esančius plotus; ankstesniais metais pareiškėjų aprašytiems KŽS ribų pasikeitimams buvo atlikta patikra vietoje, tačiau plotai nebuvo sutvarkyti – palikti medžiai, krūmai, kelmai ar pan. 1 237 KŽS ribų pasikeitimo taškuose GISS darbuotojai atliko KŽS ribų patikras vietoje.

6 pav. Išankstinių kontrolinių žemės sklypų ribų pasikeitimų schema. Žalia spalva pažymėti 2020 m. išankstinių kontrolinių žemės sklypų ribų pasikeitimai

GISS darbuotojai atnaujino KŽS, ekologiniu atžvilgiu svarbių vietovių ir žemės ūkio naudmenų sluoksnius pagal iš NMA gautus *WorldView-3*, *Geoeye-2* jutiklių VHR. Taip pat 2020 m. rugsėjo 24 d. iš Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro (toliau – JTC) nurodyto serverio buvo atsiųsti 2020 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo VHR ir jų metaduomenys. 2020 m. lapkričio 4 d. NMA papildomai pateikė 7 VHR, iš kurių vienas buvo 2018 m. VHR, vienas 2019 m. VHR ir penki 2020 m. VHR. Iš viso į VHR zonas pateko 37 527 KŽS, kurie sudaro 342 513 ha plotą. Dalis 2020 m. VHR pateko į 2020 m. ortofotografinio žemėlapiu teritoriją, todėl, siekdamas sumažinti administravimo išlaidas, ŽŪIKVC sutampančias VHR teritorijas atnaujino pagal 2020 m. ortofotografinius žemėlapius.

Pagal VHR teritorijas buvo peržiūrėti ir atnaujinti 63 049 KŽS. Jie užima 588 659 ha plotą.

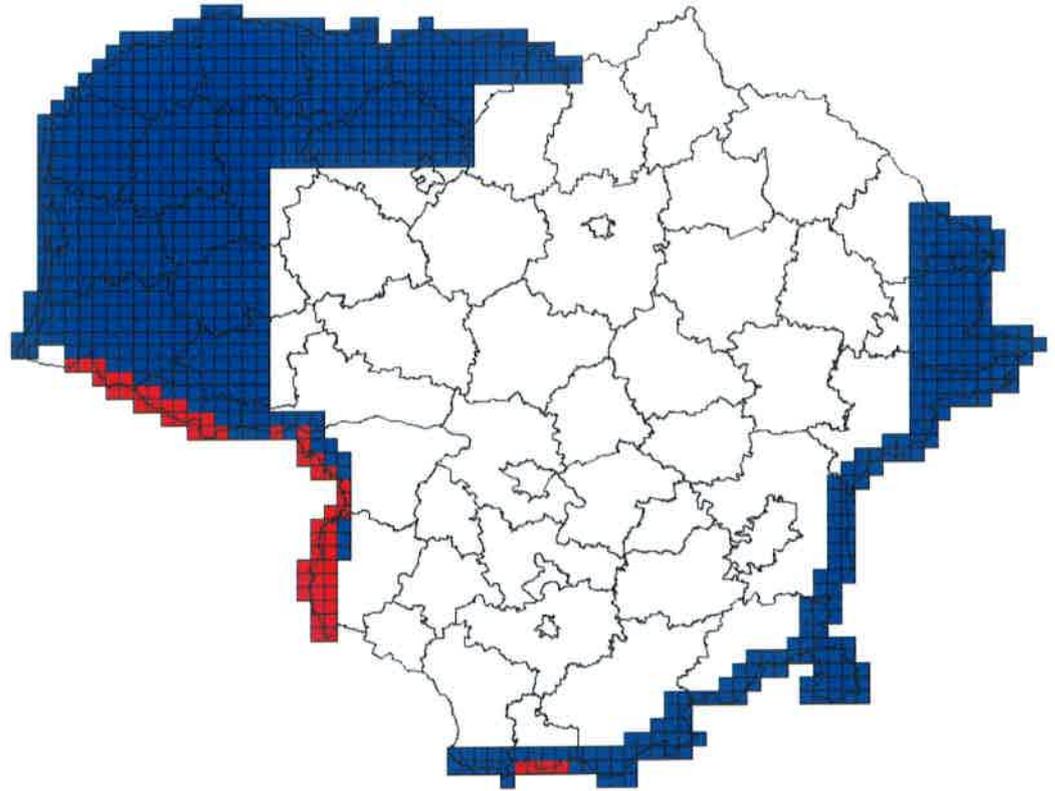

7 pav. VHR zonų išdėstymo schema

Igyvendinant Žemės tvarkymo ir administravimo bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymo programos priemonę „Kontrolinių žemės sklypų duomenų bazės vystymas“ (toliau – Priemonė) ŽŪIKVC turi atlikti KŽS_DR5LT atnaujinimą pagal Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000 kontrolinių žemės sklypų erdviųjų duomenų rinkinio KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 3D-607 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000 kontrolinių žemės sklypų erdviųjų duomenų rinkinio KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, ir aprašyti KŽS_DR5LT metaduomenis pagal Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų reikalavimų ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų teikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-295 „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų reikalavimų ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Į NŽT pateiktą ortofotografinio žemėlapiu teritoriją pateko 104 327 KŽS, kurie sudarė 967 826 ha plotą, tai sudarė 96 proc. visų KŽS, patenkančių į 2020 m. ortofotografinį žemėlapi. Visi šie KŽS buvo atnaujinti iki gruodžio 31 d.

Į NŽT nepateiktų ortofotografinio žemėlapiu nomenklatūrinių lapų plotą pateko 4 768 KŽS, kurie sudaro 43 404 ha plotą. 2021 m. deklaravimui šie KŽS nebus atnaujinti.

8 pav. Ortofotografinio žemėlapiu schema. Mėlyna spalva pažymėti NŽT pateikti, raudona spalva nepateikti 2020 m. ortofotografinio žemėlapiu nomenklatūriniai lapai

Vadovaujantis JTC techninėmis gairėmis ŽŪIKVC atliko KŽS_DR5LT kokybės vertinimą. Atlikdami kokybės vertinimą pagal JTC VHR GISS darbuotojai įbraižė 800 KŽS_DR5LT kokybės vertinimo skaičiavimams reikalingus KŽS ir jų žemės dangas suskirstė pagal tipus.

Buvo vertinami 6 kokybės elementai:

- 1) tinkamas paramai plotas;
- 2) netinkami KŽS pagal plotą ir „užteršti“ KŽS ir netinkamai pagal žemės dangų tipus suskaidyti KŽS;
- 3) svarbūs trūkumai;
- 4) neatitikimų priežastys;
- 5) deklaruoto ir tinkamo paramai ploto santykis;
- 6) klaidų dėl laiku neatnaujinto KŽS_DR5LT skaičius.

2020 m. spalio 19 d. buvo pradėtas KŽS braižymas pagal VHR KŽS_DR5LT kokybės vertinimo programine įranga „ETS Reporter“ (toliau – programinė įranga). Programinėje įrangoje

KŽS buvo interpretuojami, analizuojami ir pildoma jų atributinė informacija. Iki 2020 m. gruodžio 11 d. iš JTC atrinktų 2 400 KŽS buvo interpretuota 850 KŽS, iš kurių 47 atmesti dėl to, kad nevisiškai pateko į kontrolinių VHR teritoriją, 3 – nes buvo uždengti debesimis. 93 KŽS buvo be aiškių ribų, todėl jų plotas nebuvo matuotas, 707 buvo įbraižyti suskaidant juos pagal žemės dangų tipus. Iš viso buvo įbraižyti 1 593 objektai.

Atlikus 2020 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimą pagal 6 kokybės elementus nustatyta, kad:

1) tinkamas paramai plotas atitinka reikalavimus 99,30 proc., kai leistina riba yra [98 proc.; 102 proc.] intervale; ploto nuokrypiai yra [-0,99 proc.; 0,01 proc.] intervale, kai leistina riba yra [-2 proc.; 2 proc.] intervale;

2) netinkami KŽS pagal plotą ir „užteršti“ KŽS atitinka reikalavimus: 38 KŽS, leistina riba 63; netinkamai pagal žemės dangų tipus suskaidyti KŽS neatitinka reikalavimų: 103 KŽS, leistina riba 63;

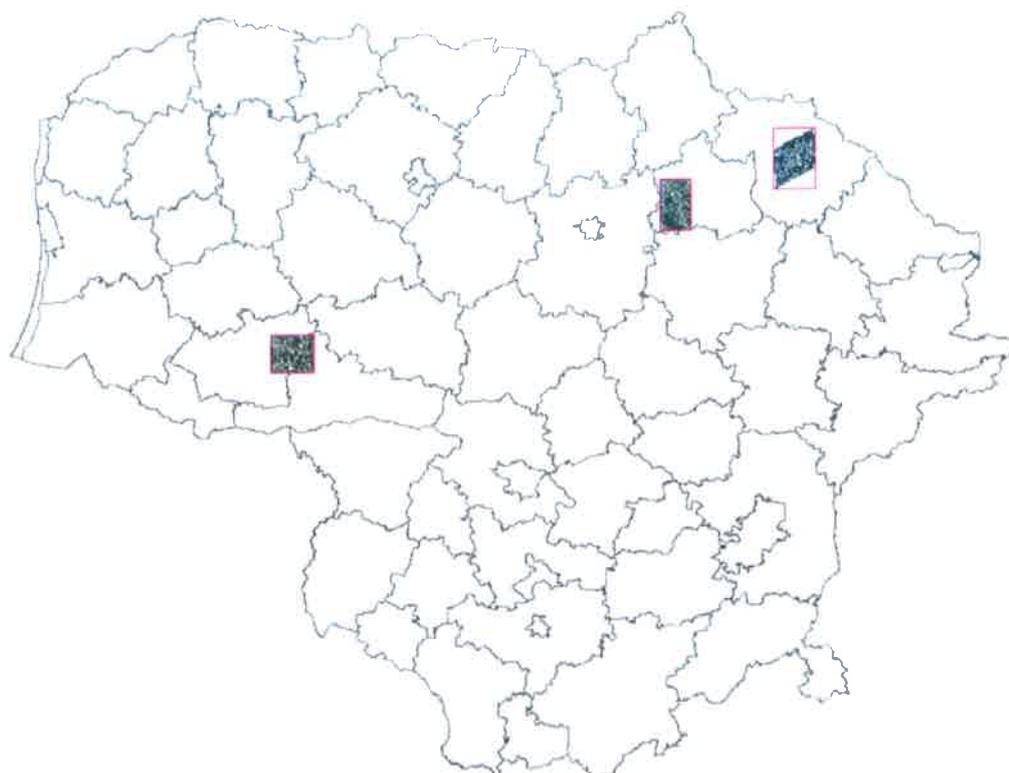
3) svarbūs trūkumai neatitinka reikalavimų: 12 KŽS, leistina riba 10;

4) neatitikimų priežastys neatitinka reikalavimų: 121 neatitikimų atvejų dėl neatnaujintų KŽS trūkstant ortofotografinės medžiagos, leistina riba 72; 17 neatitikimų dėl neįgyvendintų KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų pakeitimų iš 72 galimų ir 24 klaidingo KŽS interpretavimo atvejai iš 72 galimų;

5) deklaruoto ir tinkamo paramai ploto santykis 2020 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo zonoje 92,52 proc., visoje IAKS – 90,76 proc.;

6) klaidų dėl laiku neatnaujinto KŽS_DR5LT skaičius neatitinka reikalavimų: 29,96 proc., o leistina riba – 25 proc.

KŽS_DR5LT kokybės vertinimo metu buvo nustatyta, kad KŽS_DR5LT neatitinka kokybės reikalavimų, todėl buvo rengiamas Taisomųjų veiksmų planas. ŽŪIKVC parengė 2020 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo ataskaitą, neatitikimų priežasčių analizę, Taisomųjų veiksmų plano projektą ir su pavyzdžiais 2020 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. 1S-6354 pateikė Ministerijai ir NMA.

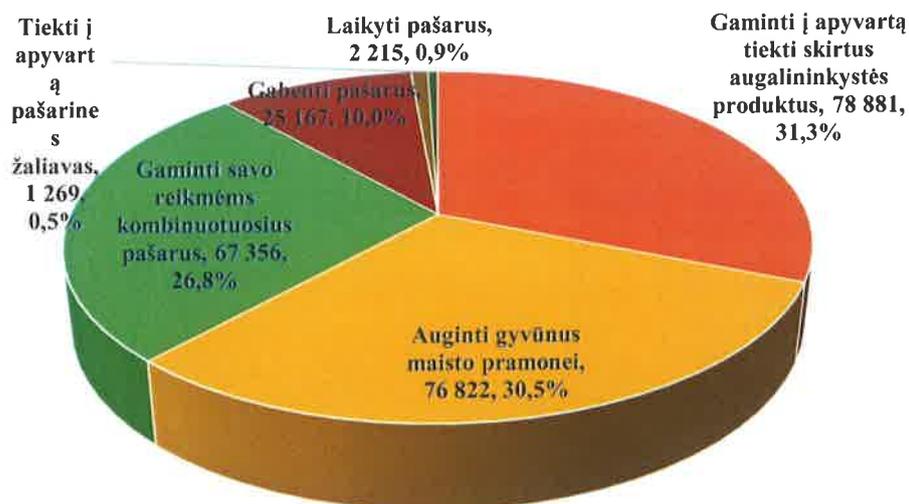

9 pav. 2020 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo zonos ir VHR schema

✓ **PŪSR (Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registras)**

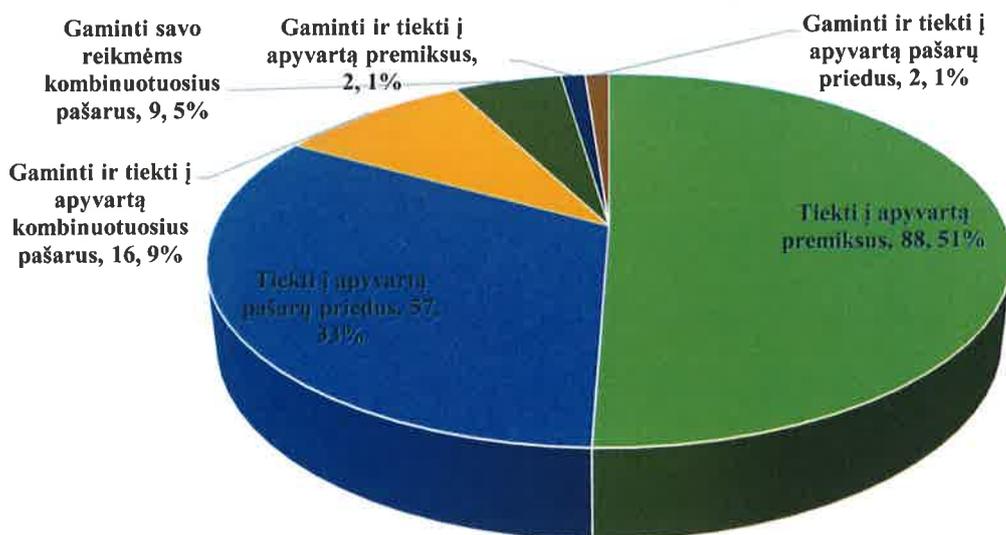
ŽŪIKVC administruoja PŪSR, kuriame registruojami patvirtinti ir registruoti pašarų ūkių subjektai, kaupiami duomenys apie asmenis, įstatymų nustatyta tvarka gaminančius, laikančius, fasuojančius, pakuojančius, vežančius, naudojančius ir tiekiančius rinkai pašarus, pašarų priedus, premiksus, kombinuotuosius pašarus. Iš viso šiame registre yra įregistruota 97 562 pašarų ūkio subjektai ir 126 patvirtinti pašarų ūkio subjektai.

Įregistruoti ir patvirtinti pašarų ūkio subjektai vykdo 15 veiklų pagal PŪSR pašarų veiklos klasifikatorių. 2020 m. daugiausia įregistruotų pašarų ūkio subjektų gamino augalininkystei skirtus produktus, augino gyvūnus maisto pramonei ir savo reikmėms, gamino kombinuotuosius pašarus savo reikmėms.

10 pav. Įregistruotų pašarų ūkio subjektų vykdomos veiklos

Patvirtinti pašarų ūkio subjektai 2020 m. daugiausia į apyvartą tiekė premiksų, pašarų priedų ir gamino kombinuotuosius pašarus bei tiekė juos į apyvartą.

11 pav. Patvirtintų pašarų ūkio subjektų vykdomos veiklos

✓ ŪGR (Ūkinių gyvūnų registras)

Ministerija, savivaldybių administracijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), Valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – VMI) ir kt. institucijos naudojami ŪGR sukaupta informacija prognozuodami gyvulininkystės plėtrą Lietuvoje ir administruodami paramą.

Ūkinių gyvūnų laikytojai, pripažintų veislininkystės institucijų darbuotojai, skerdyklų, utilizavimo įmonių darbuotojai, kt. paslaugų teikėjai kiekvieną dieną naudojami ŪGR teikiamomis elektroninėmis paslaugomis (registruoja ūkinius gyvūnus, jų perkėlimą ir kaitą, užsako galvijų pasus, arklinių šeimos gyvūnų tapatybės nustatymo dokumentus ir kt.). Kasmet į vieną iš didžiausių Lietuvos registru – ŪGR (jame šiuo metu sukaupta apie 80 mln. įrašų) – vidutiniškai įvedama apie 2,2 mln. įrašų. Pagal ŪGR duomenis kiekvieną mėnesį formuojamos ir ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt skelbiamos daugiau nei 30 statistinių ataskaitų apie ūkinių gyvūnų pasiskirstymą, veisles, eksportą, importą, kritimus ir kt. Iš viso ŪGR naudojasi 14 436 naudotojai. Iš jų 11 068 ūkinių gyvūnų laikytojų į ŪGR 2020 m. įvedė 34,26 proc. visų duomenų, 773 privatūs veterinarijos gydytojai įvedė 17,33 proc. duomenų, 18,57 proc. duomenų įvedė prekyautojai ūkiniais gyvūnais.

12 pav. 2020 m. į ŪGR įvesti duomenys pagal naudotojų grupes

ŪGR registruojami individualiais atpažinties numeriais paženklinėti galvijai, avys, ožkos, arklinių šeimos gyvūnai ir bandos atpažinties numeriais žymimos kiaulių, vištų, audinių, triušių ir kt. ūkinių gyvūnų bandos. Lyginant su 2019 m. per 2020 m. galvijų laikytojų skaičius sumažėjo nuo 40 214 iki 36 658, t. y. 8,8 proc., galvijų skaičius sumažėjo nuo 642 993 iki 635 236, t. y. 1,2 proc.

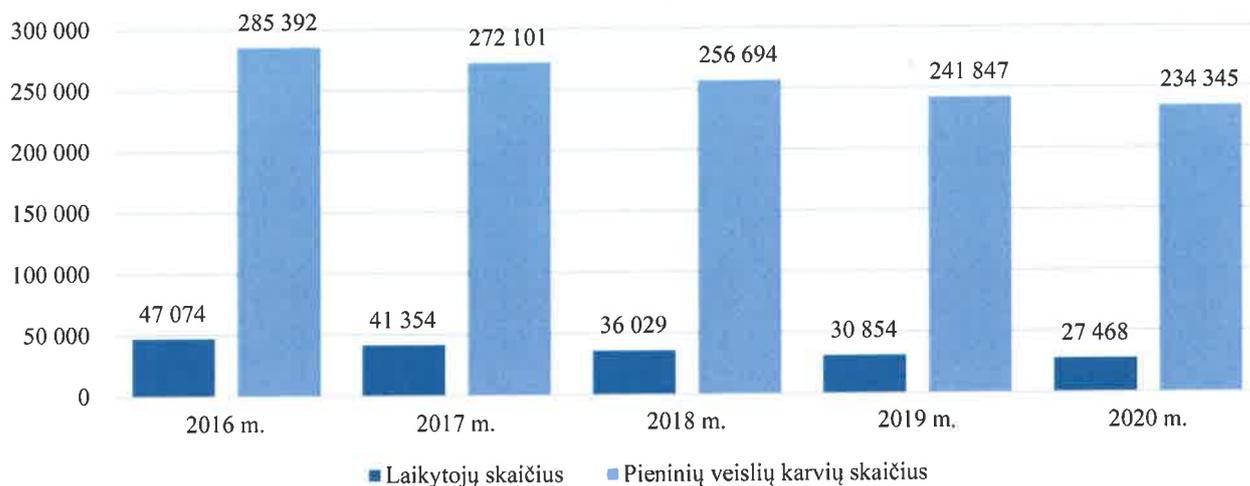
Galvijų ir jų laikytojų skaičius 2016–2020 m.

13 pav. Galvijų ir jų laikytojų skaičius 2016–2020 m.

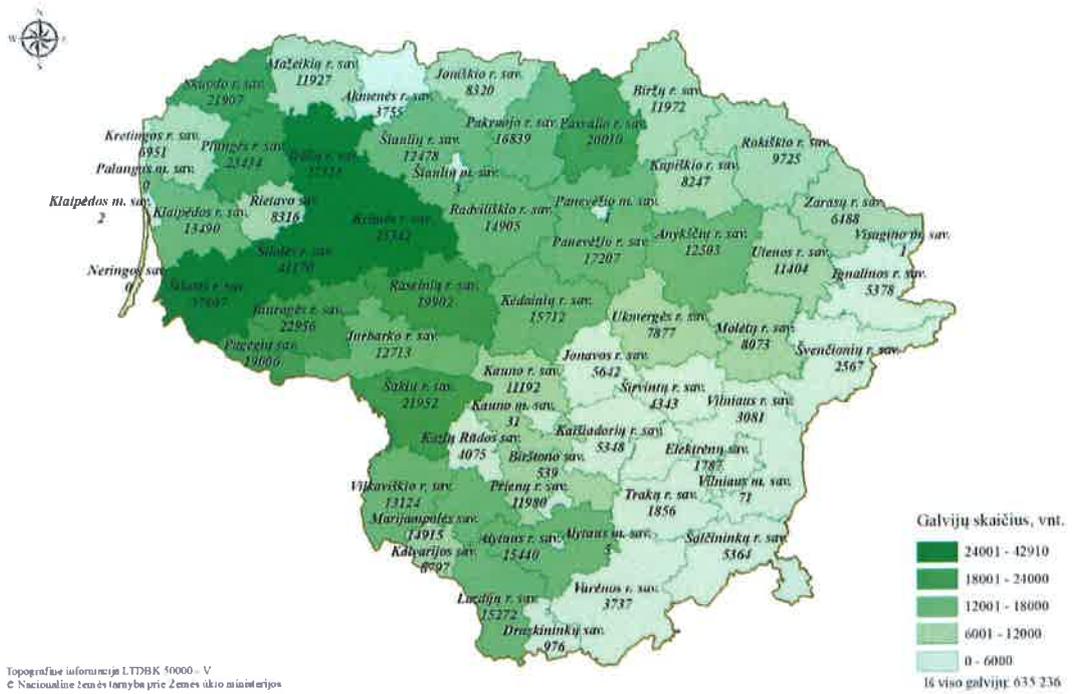
Pieninių veislių karvių laikytojų skaičius 2020 m. sumažėjo 11 proc., t. y. nuo 30 854 iki 27 468, pieninių veislių karvių skaičius 2020 m. sumažėjo 3,1 proc., t. y. nuo 241 847 iki 234 345.

Pieninių veislių karvių ir jų laikytojų skaičius 2016–2020 m.

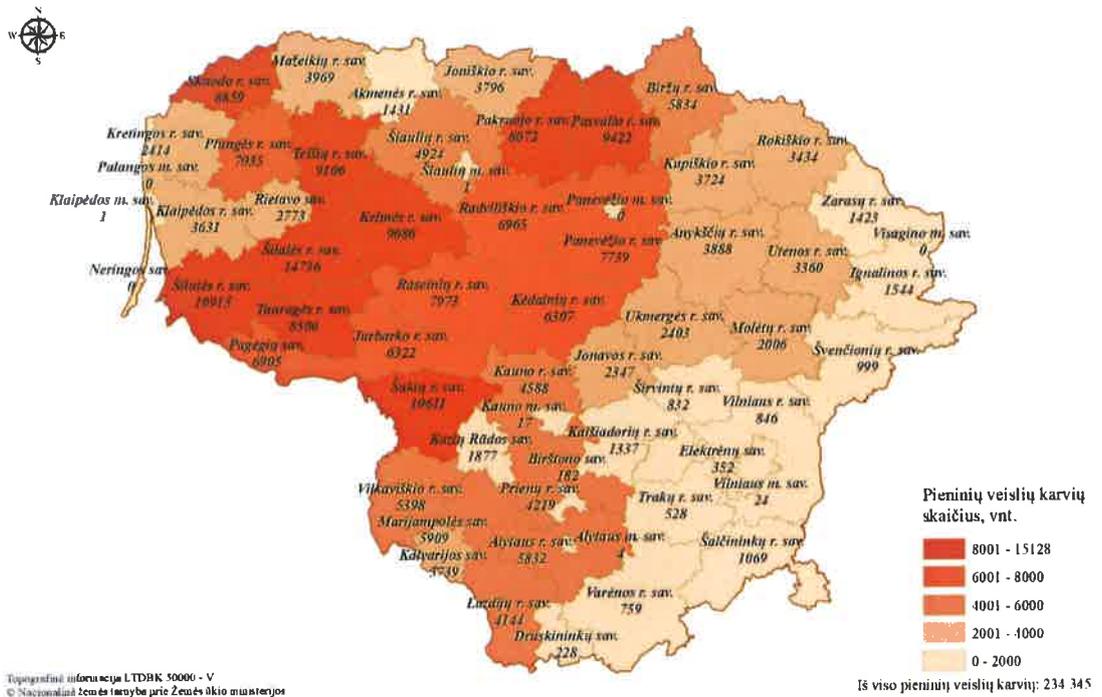

14 pav. Pieninių veislių karvių ir jų laikytojų skaičius 2016–2020 m.

Mėsinių ir mėsinių mišrūnų veislių galvijų laikytojų skaičius sumažėjo 5 proc., nuo 19 637 iki 18 662, o galvijų skaičius išaugo 3 proc., nuo 182 812 iki 188 230. Galima daryti prielaidą, kad mėsinių ir mėsinių mišrūnų veislių galvijų skaičiaus augimą lėmė skiriamos susietosios paramos už mėsinius galvijus dydis. Taip pat gali būti, kad pienininkystės ūkių atsisakoma dėl nepastovių pieno supirkimo kainų, daugiau priežiūros reikalaujančio pieno ūkio ir pereinama prie mėsinių veislių galvijų auginimo.

15 pav. Galvijų skaičius savivaldybėse 2021 m. sausio 1 d.

16 pav. Pienių veislių karvių skaičius savivaldybėse 2021 m. sausio 1 d.

Dėl COVID-19 pandemijos, laikinai uždarytų valstybių sienų, bendro laikomų ūkinių gyvūnų skaičiaus mažėjimo buvo mažiau eksportuota ūkinių gyvūnų. Iš viso 2020 m. buvo

eksportuota 111 511 galvijų, 6 217 avių ir 707 arklinių šeimos gyvūnai. Beveik pusė eksportuotų galvijų buvo eksportuota į kaimyninę Lenkiją – 51 737 galvijai (2019 m. – 54 693 galvijai), į Izraelį – 19 802 galvijai (2019 m. – 31 643 galvijai), į Italiją – 13 726 galvijai (2019 m. – 15 275 galvijai). Net 27,8 proc. eksportuotų galvijų sudaro telyčios.

Galvijų importas 2020 m. šiek tiek išaugo. Praėjusiais metais daugiausia galvijų buvo importuota iš Latvijos (19 848 galvijai (2019 m. – 15 911)) ir Estijos (10 325 galvijai (2019 m. – 7 087 galvijai)). Pusė 2020 m. importuotų galvijų, t. y. 16 229 iš 32 569 importuotų, buvo paskersti skerdimo įmonėse.

ŽŪIKVC išduodami galvijų ir arklių pasai leidžia užtikrinti galvijų ir arklinių šeimos gyvūnų atsekamumą, judėjimo kontrolę, arklinių šeimos gyvūnų gydymo, vakcinavimo kontrolę. 2020 m. ŽŪIKVC išdavė 139 942 galvijo pasus (2019 m. – 160 952 galvijo pasus) ir 1 387 arklinių šeimos gyvūnų tapatybės nustatymo dokumentus (2019 m. – 1 489 arklinių šeimos gyvūnų tapatybės nustatymo dokumentus). Išduodamų galvijų pasų ir arklinių šeimos gyvūnų tapatybės nustatymo dokumentų mažėja dėl laikomų ūkinių gyvūnų skaičiaus mažėjimo.

Per ataskaitinį laikotarpį ŪGR užregistruota, kad galvijų, avių, ožkų ausų įsagų ir ženklinimo įrangos tiekėjai išplatino 267 628 galvijų, 71 783 avių ir ožkų, 436 483 kiaulių ausų įsagus, 1 911 elektroninių arklinių šeimos gyvūnų ženklinimo priemonių. Buvo atgaminti 56 746 galvijų ausų įsagai ir 7 457 avių ir ožkų ausų įsagai.

ŪGR duomenys buvo teikiami duomenų gavėjams pagal duomenų teikimo sutartis arba pagal raštu gautus institucijų ir suinteresuotųjų asmenų prašymus. ŪGR išrašai, pažymos, informacija buvo teikiama Ministerijai, NMA, VMVT, VMI, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, bankams, draudimo, kredito ir kt. įstaigoms, ūkinių gyvūnų laikytojams. Pagal ūkinių gyvūnų laikytojų, savivaldybių ir kitų institucijų prašymus buvo išduota 560 pažymų apie ŪGR registruotų ūkinių gyvūnų skaičių ir sutartinius gyvulius.

2020 m. ŽŪIKVC, administruodamas ŪGR, atliko ŪGR modernizavimą, kt. pavestas funkcijas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, žemės ūkio ministro įsakymais patvirtintomis valstybės pagalbos taisyklėmis, ataskaitiniu laikotarpiu ŽŪIKVC buvo pavesta vykdyti papildomas funkcijas – pritaikyti ŪGR paraiškos laikinajai valstybės pagalbai gauti duomenims įvesti, išsaugoti, patvirtinti, atspausdinti ir laikinajai valstybės pagalbai galvijų, kiaulių, kailinių žvėrelių, paukščių laikytojams ir pieno gamintojams apskaičiuoti. ŽŪIKVC, elektroniniu būdu gavęs paraiškų duomenis iš savivaldybių, apskaičiavo valstybės pagalbą galvijų, kiaulių, kailinių žvėrelių, paukščių laikytojams ir pieno gamintojams, ją sutikrino su Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos administruojamu Suteiktos

valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registru (toliau – KOTIS). Apskaičiavus galutines valstybės pagalbos sumas kiekvienam pagalbos gavėjui ir suformavus galutines paramos gavėjų suvestines, jos elektroniniu būdu nustatyta tvarka buvo perduotos NMA mokėjimams atlikti. Informaciją apie kiekvienam pagalbos gavėjui skirtą pagalbos sumą ŽŪIKVC pateikė į KOTIS, perdavė Ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo įdiegtas SG skaičiavimas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – KPP) priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklą „Prevencinių priemonių taikymas prieš vilkų ūkiniams gyvūnams daromą žalą“ ir pagal KPP priemonės „Parama investicijoms į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ veiklą „Parama investicijoms į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti pavojingų ligų grėsmes ir su jomis susijusias pasekmes“. Taip pat buvo papildytas SG skaičiavimo metinis vidurkis pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“, įdiegtas SG skaičiaus skaičiavimas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“.

2020 m. buvo atnaujintas galvijų, avių, ožkų ir arklinių šeimos gyvūnų kergimo duomenų įvedimas. Vadovaujantis žemės ūkio ministro 2020 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. 3D-14 „Dėl galvijų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintu Galvijų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį tvarkos aprašu ir Avių ir ožkų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį tvarkos aprašu, buvo atlikti galvijų, avių ir ožkų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį skaičiavimo patikslinimai, t. y. nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. atvesto galvijo, avies ir ožkos prieauglio veislės pavadinimas išlaikomas pagal vyraujančią kraujo dalį, kol nustelbiančios veislės kraujo laipsnis pasiekia 87,50 proc.

Dėl pakeistos Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos buvo atlikti Žemės ūkio veiklą vykdančių ūkio subjektų patikrinimo aktų duomenų įvedimo programos pakeitimai.

2020 m. draudimo už ūkinius gyvūnus įmokų kompensavimo skaičiuoklėje buvo administruojami 206 įrašai. 2020 m. buvo sudaryta 61 nauja ūkinių gyvūnų draudimo sutartis.

ŽŪIKVC administruoja ir elektroniniu būdu tiesiogiai perduoda informaciją NMA apie paramą už ūkinius gyvūnus ir papildomą bičių maitinimą. Parama ūkinių gyvūnų laikytojams padeda didinti ūkių, galinčių konkuruoti Lietuvos ir užsienio rinkose, efektyvumą, leidžia palaikyti galvijų laikytojų pajamas, užtikrinti dabartinį žemės ūkio produkcijos gamybos lygį, gerinti ūkininkų ir kaimo gyventojų darbo sąlygas.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo perduoti tiesioginių išmokų ir paramos sąrašai NMA pagal gautus prašymus:

- atsietųjų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už 39 486 bulius 14 671 laikytojai;
- atsietųjų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už 27 416 karvių žindenių ir 8 169 telyčių;
- papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už 37 652 ėriavedes 1 157 laikytojams;
- papildomo bičių maitinimo už 173 374 bičių šeimas 6 529 laikytojų ir už 713 ekologiškų bičių šeimų 10 laikytojų.

2020 m. buvo apskaičiuota valstybės pagalba ir NMA perduota informacija:

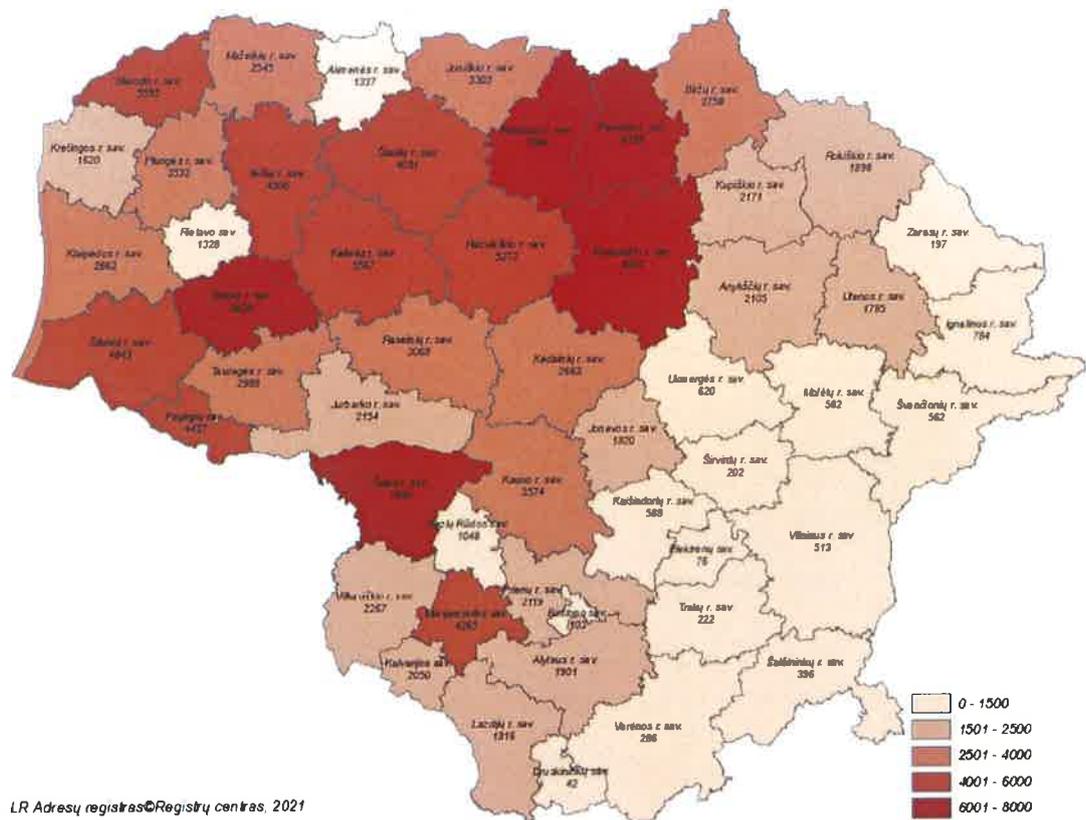
- apie 28 084 pieno gamintojams apskaičiuotą 36,095 mln. Eur pagalbos sumą;
- apie 17 625 galvijų laikytojams apskaičiuotą 8,152 mln. Eur pagalbos sumą;
- apie 57 kiaulių laikytojams apskaičiuotą 2,203 mln. Eur pagalbos sumą;
- apie 105 kailinių žvėrelių laikytojams apskaičiuotą 2,648 mln. Eur pagalbos sumą;
- apie 111 žvėrelių augintojų apskaičiuotą 1,138 mln. Eur pagalbos sumą,
- apie 108 paukščių laikytojams apskaičiuotą 0,963 mln. Eur pagalbos sumą.

✓ *GYVIS (Gyvulių veislininkystės informacinė sistema)*

ŽŪIKVC administruoja GYVIS, kurios tikslas – rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti, administruoti ir tvarkyti veislinių ūkinių gyvūnų duomenis, užtikrinti jų atsekamumą ir juos teikti ūkininkams, žemės ūkio bendrovėms, veislininkystės įmonėms, mokslo bei tyrimo įstaigoms, Ministerijai ir kt. institucijoms. GYVIS sudaro šeši posistemiai: pieninių, mėsinių galvijų, avių, ožkų, kiaulių ir arklių.

Administruojant GYVIS šiuo metu yra sukaupta virš 9 mln. įrašų apie veislinius ūkinius gyvūnus (galvijus, ožkas, avis, kiaules, arklius). Lietuvoje šia informacija naudojasi 4 491 naudotojas. Pagal GYVIS sukauptus duomenis atliekami ūkinių gyvūnų eksterjero, produktyvumo, genetiniai vertinimai.

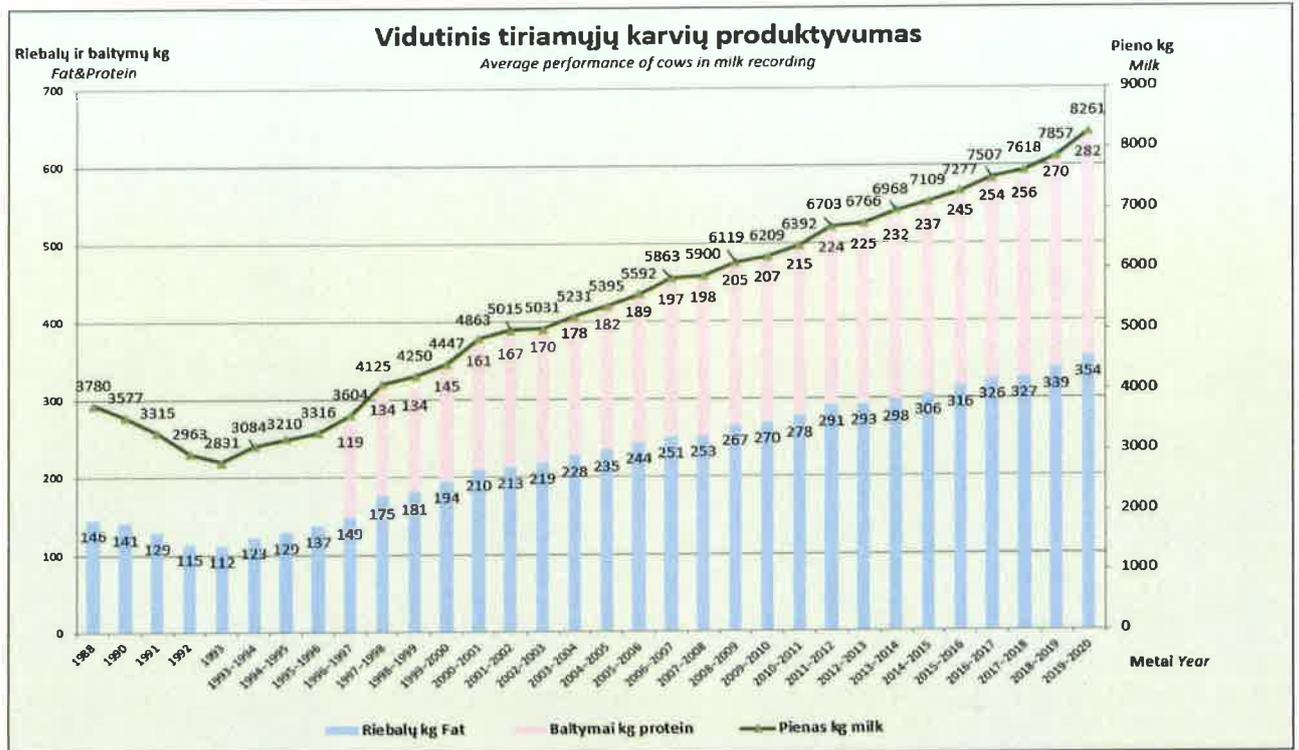
Pieninių galvijų veislininkystės posistemyje (toliau – PGVP) saugoma informacija apie pieninių veislių gyvūnų genofondą, kaupiami kiekvienos karvės produktyvumo, kilmės, prieauglio, sėklinimo / kergimo, būklės pasikeitimo ir eksterjero linijinio įvertinimo duomenys bei galvijų veislinės vertės pagal vertinamus požymius rezultatai. ŽŪIKVC, įgyvendindamas PGVP, bendradarbiauja su UAB „Pieno tyrimai“, grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimo organizacijomis (toliau – asociacijomis), VMVT.

17 pav. Tiriamųjų karvių skaičius pagal savivaldybes 2020 m. rugsėjo 30 d.

PGVP informacija surenkama iš 60 savivaldybių. 2020 m. gruodžio 1 d. duomenis teikė 2 743 privatūs ūkiai, 100 žemės ūkio bendrovių (įmonių). Gauti ir analizuoti 130 613 karvių, 3 352 ožkų ir 15 avių duomenys. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, juodmargių pieninių veislių karvių pagal produktyvumą buvo tiriama 71,64 proc., žaliųjų ir žalmargių – 26,51 proc., vietinių pagerintų – 1,82 proc., kitų veislių – 0,04 proc. Tiriamųjų pieninių veislių gyvūnų (galvijų, avių ir ožkų) produktyvumo, būklės pasikeitimo ir kilmės duomenys suvedami ir analizuojami kiekvieną mėnesį. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, buvo tiriamos pagal produktyvumą 55,74 proc. melžiamų karvių, tai 0,44 proc. daugiau negu 2019 m. gruodžio 31 d. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, kontroliuojamų pagal produktyvumą karvių skaičius bandose, kuriose laikoma 51 ir daugiau karvių, sudarė 85,13 proc. Galvijų produktyvumas 2019–2020 m. sudarė 8 261 kg pieno, 354 kg riebalų, 282 kg baltymų, tai 404 kg pieno, 15 kg riebalų ir 12 kg baltymų daugiau nei 2018–2019 metais. Nuo produktyvumo kontrolės pradžios 1925 m. vidutinis vienos karvės produktyvumas padidėjo 5 965 kg pieno ir 262 kg riebalų (vidutinis pieno baltymų kiekis pradėtas kaupti 1996–1997 m. produktyvumo

kontrolės metais). Tiriamųjų pieninių veislių galvijų, ožkų ir avių produktyvumo, būklės pasikeitimo ir kilmės duomenys suvedami ir yra analizuojami kiekvieną mėnesį.

18 pav. Vidutinis tiriamųjų karvių produktyvumas

Pieninių galvijų asociacijos PGVP tvarko kilmės knygas ir išduoda kilmės pažymėjimus. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. pieninių galvijų asociacijos į PGVP kilmės knygas įrašė 724 262 galvijus bei išdavė 259 kilmės pažymėjimus, atitinkančius 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/1012) reikalavimus. 2020 m. gruodžio 31 d. į Holšteinų veislės galvijų kilmės knygą (tvarkomą pagal Lietuvos galvijų veisėjų asociacijos veisimo programą) įrašyti 87 848 gyvi galvijai, į Žalmargių holšteinų veislės galvijų kilmės knygą – 14 968, į Holšteinų veislės galvijų kilmės knygą (tvarkomą pagal Lietuvos juodmargių galvijų gerintojų asociacijos veisimo programą) – 92 961, į Žalmargių holšteinų veislės galvijų kilmės knygą (tvarkomą pagal Lietuvos žaliųjų galvijų gerintojų asociacijos veisimo programą) – 9 966, į Senojo genotipo Lietuvos žaliųjų veislės galvijų kilmės knygą – 110, į Senojo genotipo Lietuvos juodmargių veislės galvijų kilmės knygą – 1 611, į Vietinių šėmųjų veislės galvijų kilmės knygą – 902, į Vietinių baltnugarių veislės galvijų kilmės knygą – 870 gyvū galvijų.

PGVP buvo modernizuojamas. PGVP Pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų duomenų administravimo modulio modernizavimo GYVIS darbai yra atliekami sujungus Pieninių veislių galvijų, avių ir ožkų veislininkystės posistemų pienines dalis, t. y. šių trijų gyvūnų rūšių produktyvumo tyrimų administravimo modulį į vieną. Atnaujinus modulį laikytojai vienoje vietoje galės administruoti pieninių veislių gyvūnų (galvijų, avių ir ožkų) produktyvumo tyrimų duomenis, jame GYVIS turės tiesioginę sąsają su ŪGR.

2020 m. vykdant pieninių galvijų, avių, ožkų produktyvumo tyrimo duomenų naudotojų administravimo ir duomenų įvedimo modulio programavimo darbus buvo baigti programuoti ir įdiegti į testavimo aplinką pieninių veislių galvijų, avių, ožkų grupavimo, pieninių veislių galvijų, avių, ožkų įvykių duomenų įvedimo ir kontrolinių melžimų (toliau – KM) (KM sukūrimo, duomenų įvedimo ir importo iš pritaikytų duomenų formų, KM tvirtinimo duomenų patikros, KM duomenų peržiūros) duomenų administravimo darbai. Taip pat visa pieninių veislių galvijų, avių, ožkų būklės ir pasikeitimų archyvinė informacija (rektalinio tyrimo, brokavimo, susirgimo, pasveikimo ir užtrūkimo duomenys) buvo paruošta perkelti iš senosios Galvijų veislininkystės informacinės sistemos į GYVIS testavimo aplinką. Buvo baigtos programuoti ir įdiegtos į gamybinę aplinką „Įvykdytų kontrolinių melžimų ataskaita“ ir „Tiriamųjų ūkinių gyvūnų pasiskirstymo ataskaita“ bei produktyvumo tyrimuose dalyvaujančių laikytojų duomenų peržiūros forma.

Vadovaujantis ŽŪIKVC ir UAB „Pieno tyrimai“ duomenų teikimo sutartimi buvo sukurtos duomenų mainų naudojantis žiniatinklio tarnyba (angl. *web service*) techninės užduotys ir pradėti programavimo darbai. Buvo baigti programuoti, ištestuoti ir įdiegti į testavimo aplinką pieninių veislių galvijų paros produktyvumo duomenų (pieno, riebalų ir baltymų kiekio) perskaičiavimo, laktacijų skaičiaus ir tipo nustatymo funkcionalumai bei individualaus gyvūno produktyvumo duomenų peržiūra. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo paruoštos techninės užduotys pieninių veislių galvijų produktyvumo duomenims (pieno, riebalų ir baltymų kiekio duomenys) įvesti ir archyvinei informacijai iš galvijų, avių, ožkų veislininkystės informacinių sistemų perkelti. Taip pat visa pieninių veislių galvijų, avių, ožkų perskaičiuoto paros produktyvumo (pieno, riebalų ir baltymų kiekio duomenys) ir UAB „Pieno tyrimai“ ištirtų mėginių archyvinė informacija buvo perkelta senosios Galvijų veislininkystės informacinės sistemos į GYVIS testavimo aplinką. 2020 m. nebaigti darbai perkelti į 2021 m.

GYVIS Mėsinių galvijų veislininkystės posistemyje (toliau – MGVP) Lietuvos mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacija (toliau – LMGAGA) per specialiai parengtą interneto puslapį į MGVP vedė duomenis, kurie naudojami Mėsinių galvijų kilmės knygai tvarkyti ir kilmės pažymėjimams išduoti.

Per ataskaitinį laikotarpį LMGAGA ir galvijų laikytojai pateikė ŽŪIKVC 607 užsienyje įsigytų mėšinių veislių karvių, telyčių ir bulių kilmės pažymėjimus. Į GYVIS buvo įvesti šių galvijų kilmės pažymėjimuose pateikti kilmės duomenys (unikalus galvijo numeris, šalis, kilmės knygos numeris, papildomi kitose šalyse suteikti kilmės knygų numeriai, veislė, vardas, veislės kraujo laipsnio dalių procentai) ir papildyti importuotų mėšinių veislių karvių ir telyčių Lietuvoje atvesto priauglio kilmės duomenys.

2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje labiausiai paplitusios mėšinių galvijų veislės (gyvų galvijų, registruotų ŪGR) yra: limuzinų – 13 187, angusų – 10 376, šarolė – 7 027, aubrakų – 7 235, simentalų mėšinių – 3 320, hailendų 3 055, galovėjų – 1 875.

Iki 2020 m. gruodžio 31 d. LMGAGA į MGVP administruojamas kilmės knygas įrašė 37 141 veislinį mėšinį galviją.

3 lentelė. Mėšinių galvijų, įrašytų į kilmės knygas, skaičius, vnt.

Kilmės knygos pavadinimas	Iš viso įrašyta, vnt.	Iš jų gyvų 2020-12-31, vnt.
Angusų veislės galvijų kilmės knyga	9 328	5 025
Herefordų veislės galvijų kilmės knyga	1 695	691
Aubrakų veislės galvijų kilmės knyga	6 339	3 202
Galovėjų veislės galvijų kilmės knyga	735	392
Hailendų veislės galvijų kilmės knyga	1 024	750
Limuzinų veislės galvijų kilmės knyga	10 749	5 600
Simentalų mėšinių veislės galvijų kilmės knyga	2 292	973
Šarolė veislės galvijų kilmės knyga	4 872	1 948
Šorthornų veislės galvijų kilmės knyga	107	11
Iš viso	37 141	18 592

2020 m. LMGAGA, naudodama duomenų bazėje sukauptus duomenis, suformavo 2 159 kilmės pažymėjimus, atitinkančius Reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimus.

Arklių veislininkystės posistemis (toliau – ARVP) ataskaitiniu laikotarpiu buvo papildomas arklių kilmės duomenimis pagal nustatytą tvarką kilmės knygoms pildyti, veislinio arklio sertifikatui ir arklio pasui išduoti. Į ARVP buvo suvedami arklių registravimo, perkėlimo, brokavimo, kergimo, eksterjero ir darbingumo vertinimo rezultatai ir kilmės knygų duomenys. 2020 m. ARVP

buvo sukaupti 71 018 arklių duomenų įrašų (su nurodyta veisle) (iš viso arklių duomenų įrašų – 90 003).

Iki 2019 m. gruodžio 31 d. pripažintos veislininkystės institucijos į ARVP arklių eksterjero, darbingumo vertinimo duomenų modulį įrašė 2 823 arklių eksterjero vertinimo ir 1 172 arklių darbingumo vertinimo rezultatus. Daugiausia eksterjero vertinimo rezultatų įrašė Lietuvos sunkiųjų arklių veislės augintojų asociacija ir Baltijos hanoverių žirgų augintojų asociacija.

Iki 2020 m. gruodžio 31 d. arklių augintojų asociacijos į ARVP kilmės knygas įrašė 14 488 veislinius arklius.

4 lentelė. Veislinių arklių, įrašytų į kilmės knygas, skaičius, vnt.

Kilmės knygos pavadinimas	Iš viso įrašyta, vnt.	Iš jų gyvų 2020-12-31, vnt.
Lietuvos sunkiųjų arklių veislės kilmės knyga	3 241	2 060
Stambiujų žemaitukų arklių veislės kilmės knyga	965	573
Žemaitukų arklių veislės kilmės knyga	1 156	825
Lietuvos jojamųjų žirgų veislės kilmės knyga	2 391	1 382
Trakėnų veislės senojo genotipo žirgų kilmės knyga	2 779	887
Rusų ristūnų žirgų veislės kilmės knyga	620	0
Amerikos ristūnų žirgų veislės kilmės knyga	206	0
Baltijos hanoverių žirgų veislės kilmės knyga	1 890	1 099
Prancūzų ristūnų žirgų veislės kilmės knyga	341	76
Orlovo ristūnų žirgų veislės kilmės knyga	20	6
Grynakraujų jojamųjų žirgų veislės kilmės knyga	139	98
Negrynakraujų jojamųjų žirgų veislės kilmės knyga	0	0
Arabų žirgų veislės kilmės knyga	223	122
Lenktyninių ristūnų kilmės knyga	417	405
Lietuvos jojamųjų ponių veislės žirgų kilmės knyga	100	100
Iš viso	14 488	7 633

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojami 469 ARVP naudotojai.

2020 m. gruodžio 31 d. GYVIS Kiaulių veislininkystės posistemyje (toliau – KVP) buvo administruojami 108 naudotojai.

2020 m. į KVP duomenys buvo įvesti iš 24 kontroliuojamųjų kiaulių ūkių.

KVP sukaupti duomenys naudojami kiaulių genetiniam vertinimui atlikti. Pagal KVP sukauptus duomenis per 2020 m. buvo atlikti 225 022 BLUP vertinimai.

Ataskaitiniu laikotarpiu toliau vyko KVP kiaulių kilmės knygų, kilmės registų ir kilmės pažymėjimų išdavimo modulio tobulinimo darbai. Vadovaujantis 2020 m. balandžio 15 d. Reglamentu (ES) Nr. 2020/602 buvo parengta atnaujintų kilmės pažymėjimų techninė užduotis, kuri buvo baigta programuoti, ištestuota ir įdiegta į gamybinę aplinką. Kilmės knygų ir kilmės registų administravimo modulyje buvo baigtas programuoti, ištestuotas ir įdiegtas į gamybinę aplinką priedas „Kilmės kortelė“.

Per ataskaitinį laikotarpį į KVP kilmės knygas buvo įrašytos 253 kiaulės.

5 lentelė. *Kiaulių įrašymo į kilmės knygas duomenys*

Kilmės knygos pavadinimas	Iš viso įrašų, vnt.	Įrašyta į kilmės knygas įrašų nuo 2020-01-01 iki 2020-12-31, vnt.
Lietuvos baltųjų (senojo genotipo) veislės kiaulių kilmės knyga	146	146
Lietuvos vietinių veislės kiaulių kilmės knyga	107	107

Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos avių augintojų asociacija ir avių laikytojai ŽŪIKVC pateikė 360 užsienyje įsigytų avių kilmės pažymėjimus. Į GYVIS Avių veislininkystės posistemį (toliau – AVP) buvo įvesti šių avių kilmės pažymėjimuose pateikti kilmės duomenys, papildyti atvežtų ėriavedžių Lietuvoje atvesto priauglio kilmės duomenys.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojami AVP naudotojai: 3 turi kilmės knygų tvarkymo prieigas, 3 – vertinimo duomenų įvedimo prieigas, 2 – kontrolinių penėjimų duomenų įvedimo prieigas. Avių laikytojai savo bandos, avių kilmės ir vertinimo duomenis AVP gali peržiūrėti prisijungę per Elektroninius valdžios vartus.

2020 m. buvo sukurta avių kontrolinio svorio duomenų peržiūros techninė užduotis, kuri buvo baigta programuoti, ištestuota ir įdiegta į gamybinę aplinką.

Per ataskaitinį laikotarpį į AVP kilmės knygas buvo įrašytos 16 342 avys.

6 lentelė. *Avių įrašymo į kilmės knygas duomenys*

Kilmės knygos pavadinimas	Iš viso įrašyta, vnt.	Iš jų gyvų 2020-12-31, vnt.
Lietuvos juodgalvių veislės avių kilmės knyga	12 640	6 914

Lietuvos vietinių šiuurkščiavilnių veislės avių kilmės knyga	1 007	700
Sufolkų veislės avių kilmės knyga	1 433	391
Tekselių veislės avių kilmės knyga	483	184
Šarolė veislės avių kilmės knyga	56	41
Vokietijos merinosų veislės avių kilmės knyga	5	4
<i>Ile de France</i> veislės avių kilmės knyga	718	577
Iš viso	16 342	8 811

Lietuvos avių augintojų asociacija, naudodama duomenų bazėje sukauptus duomenis, 2020 m. suformavo 1 219 kilmės pažymėjimų, atitinkančių Reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimus.

Lietuvos pieninių ožkų augintojų asociacija (toliau – LPOAA) ir ožkų laikytojai 2020 m. ŽŪIKVC pateikė 43 užsienyje įsigytų ožkų kilmės pažymėjimus. Į GYVIS Ožkų veislininkystės posistemį (toliau – OVP) buvo įvesti šių ožkų kilmės pažymėjimuose įrašyti kilmės duomenys ir papildyti užsienyje įsigytų ožkų Lietuvoje atvesto prieauglio kilmės duomenys. LPOAA pateikė Lietuvoje išduotų 20 ožkų kilmės pažymėjimų, nesuvestų į GYVIS. Šių ožkų kilmės pažymėjimuose įrašyti kilmės duomenys buvo perkelti į GYVIS.

Per ataskaitinį laikotarpį į OVP kilmės knygas buvo įrašyta 901 ožka.

7 lentelė. Ožkų įrašymo į kilmės knygas duomenys

Kilmės knygos pavadinimas	Iš viso įrašyta, vnt.	Iš jų gyvų 2020-12-31, vnt.
Lietuvos vietinės veislės ožkų kilmės knyga	199	183
Zaaneno veislės ožkų kilmės knyga	77	75
Čekų baltosios veislės ožkų kilmės knyga	502	490
<i>Anglo-Nubian</i> veislės ožkų kilmės knyga	123	119
Iš viso	901	867

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojamas 1 OVP naudotojas. Ožkų laikytojai savo bandų ožkų kilmės ir vertinimo duomenis GYVIS OVP gali peržiūrėti prisijungę per Elektroninius valdžios vartus.

ŽŪIKVC atlieka mėšinių ir pieninių veislių bulių bei iš užsienio įvežtų mėšinių ir pieninių veislių galvijų kraujo laipsnio dalių apskaičiavimą. 2020 m. ŪGR karvių ir sėklinimo ar kergimo duomenys buvo papildyti 287 veislinių kergimo bulių reproduktorių duomenimis, bulių reproduktorių spermos dozių apskaitos modulis (toliau – SAP) buvo papildytas 257 bulių reproduktorių, kurių spermos dozių įsigijo arba pagamino sėklinimo centrai, kilmės duomenimis bei kraujo laipsnio dalių informacija.

2020 m. SAP naudojami AB „Lietuvos veislininkystė“, UAB „Litgenas“, UAB „Progenus“, UAB „Genimpeksas“, UAB „Agrogenetika“, UAB „Gameta“ (iki 2020-10-19), UAB „Dimedium Lietuva“ (nuo 2020-11-13) ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas, kurie Lietuvoje platina veislinių bulių reproduktorių spermos dozes mėšinių ir pieninių veislių gyvūnų augintojams, sėklintojams ir paslaugų teikėjams. Šiuo metu SAP sukaupta 13 168 090 įrašų, 2020 m. įvesti 431 135 įrašai apie išplatintą veislinę medžiagą, sėklinimo įvykius bei 17 388 kergimus.

✓ *Galvijų ir kiaulių genetinio vertinimo atlikimas ir duomenų analizė*

Naudojantis GYVIS duomenimis, ŽŪIKVC atliekamas pieninių veislių galvijų (toliau – galvijų) ir veislinių kiaulių genetinis vertinimas, nustatoma veislinė vertė BLUP (geriausias nepriklausomas gyvulių vertinimo metodas, angl. *Best linear unbiased prediction* BLUP) metodu.

ŽŪIKVC atliekamas pieninių veislių galvijų genetinis vertinimas pagal produktyvumo, somatinių ląstelių skaičiaus karvių piene, reprodukcijos, ūkinio naudojimo trukmės ir eksterjero požymius. Pieninių veislių galvijų genetinis vertinimas atliekamas prieš kiekvieną Tarptautinės bulių vertinimo tarnybos „Interbull“ (toliau – „Interbull“) internete <https://interbull.org/ib/servicecalendar> paskelbtą tarptautinio vertinimo (*Routine Rune*) datą.

Veislinių bulių vertinimo komisijos (toliau – Komisija) nariams buvo parengtos ir pateiktos genetinio vertinimo pagal selekcionuojamus požymius rezultatų ir duomenų analizės ataskaitos. Vadovaujantis Reglamentu Komisijos posėdžiai vyko 2020 m. sausio 8 d. ir vasario 5 d.

ŽŪIKVC pavesta teikti veislinių bulių vertinimo duomenis „Interbull“ ir, atlikus įvertinimą, viešai juos skelbti savo svetainėje www.vic.lt. Vadovaudamasis „Interbull“ nustatytu grafiku ŽŪIKVC pateikė veislinių bulių genetinio vertinimo pagal produktyvumo ir somatinių ląstelių skaičiaus karvių piene požymius duomenis tarptautiniam vertinimui (*Routine Run*) kovo 17 d., liepos 21 d., lapkričio 10 d., o bandomajam vertinimui (*Test Run*) – sausio 14 d., rugsėjo 1 d. Atlikusi vertinimą „Interbull“ ŽŪIKVC pateikė tarptautinius genetinio vertinimo rezultatus ir ataskaitas pagal valstybes nares.

Bulių genetinio vertinimo pagal selekcionuojamus požymius rezultatai ir „Interbull“ pateikti tarptautinio genetinio bei genomio vertinimo duomenys skelbiami ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt.

Pieninių veislių galvijų genetinis įvertinimas pagal selekcionuojamus požymius prisideda prie sėkmingos selekcijos. Pagal genetinio vertinimo rezultatus ūkininkai, pripažintos veislininkystės institucijos ir įmonės (toliau – institucijos) turi galimybę pasirinkti labiausiai selekcijai tinkančius pieninių veislių galvijus, naudoti aukštos genetinės vertės bulių reproduttorių spermą.

ŽŪIKVC kaupia institucijų teikiamus karvių eksterjero linijinio vertinimo duomenis. 2020 m. į duomenų bazę suvesta 15 040 karvių eksterjero vertinimo duomenų. Iš viso ŽŪIKVC duomenų bazėje sukaupti 130 935 karvių eksterjero linijinio vertinimo duomenys. Šie duomenys naudojami genetiniam vertinimui pagal eksterjero požymius atlikti ir pagal pasirašytas duomenų teikimo sutartis teikiami institucijoms kilmės knygoms tvarkyti. Eksterjero vertinimas ir jo gerinimas aktualus pienininkystės ūkiams. Pagal eksterjerą galima spręsti apie gyvulio sveikatą, ilgaamžiškumą, iš dalies produktyvumą. Genetinio įvertinimo pagal eksterjero požymius rezultatus ūkininkai gali panaudoti pasirinkdami bulių gerintoją bandos karvėms ir telyčioms sėklinti, atitinkamiems pieninių veislių galvijų kūno požymiams pagerinti.

Veislinių kiaulių genetinis vertinimas pagal produktyvumo ir reprodukcijos požymius BLUP metodu ŽŪIKVC atliekamas kas dvi savaites. 2020 m. ŽŪIKVC atlikti 26 vertinimai. Genetinio vertinimo rezultatai kaupiami GYVIS KVP. Šiuos duomenis naudoja kiaulių laikytojai, asociacijos, veislynai ir kt. Vertinimų duomenys naudojami kiaulių selekcinėms savybėms gerinti.

✓ *PAIS (Pieno apskaitos informacinė sistema)*

Pieno sektoriaus produkcija Lietuvoje sudaro penktadalį Lietuvos žemės ūkio produkcijos, tai – svarbus eksporto šaltinis.

ŽŪIKVC, bendradarbiaudamas su Ministerija, VMVT, UAB „Pieno tyrimai“, VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra, savivaldybių administracijomis, vykdo Lietuvoje pagaminto pieno apskaitą ir administruoja PAIS.

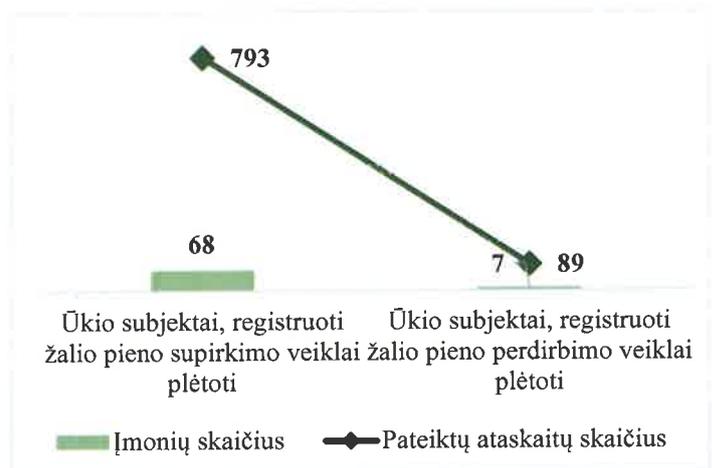
ŽŪIKVC tikslas – kuo operatyviau ir sklandžiau surinkti ataskaitas iš žalio pieno supirkėjų apie supirktą pieną ir mokamą kainą bei susistemintą informaciją perduoti suinteresuotoms institucijoms.

Duomenis elektroniniu būdu į PAIS apie supirktą pieną, mokėtą kainą, įgyvendinant Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą, kiekvieną mėnesį iki 8 darbo dienos teikė žalio

pieno pirkėjai (t. y. ūkio subjektai, teisės aktų nustatyta tvarka registruoti žalio pieno supirkimo ir (arba) perdirbimo veiklai plėtoti), kurių, 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Lietuvoje buvo 73.

Pieną iš pieno gamintojų gali supirkti tik žalio pieno pirkėjai, nustatyta tvarka registruoti pieno supirkėjais (pieno supirkėjai, atitinkantys teisės aktų keliamus reikalavimus ir pasirašę su ŽŪIKVC bendradarbiavimo sutartis). Registruotų supirkėjų sąrašas tvirtinamas ŽŪIKVC generalinio direktoriaus įsakymu ir skelbiamas svetainėje www.vic.lt. 2020 m. 2 pieno supirkimo įmonės nutraukė veiklą ir jų registracija buvo panaikinta, o 3 pieno supirkimo įmonės pradėjo vykdyti pieno supirkimo veiklą ir pasirašė bendradarbiavimo sutartis su ŽŪIKVC.

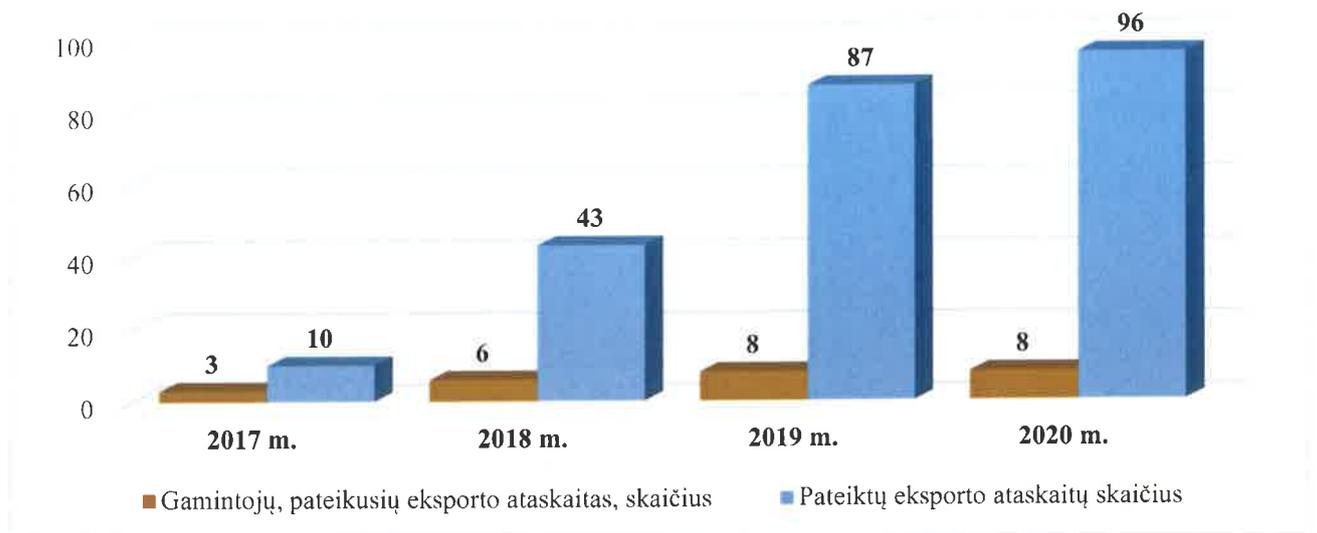
Ataskaitiniu laikotarpiu 75 žalio pieno pirkėjai (iš jų: 68 registruotos pieno supirkimo įmonės ir 7 ūkio subjektai, registruoti žalio pieno perdirbimo veiklai plėtoti) elektroniniu būdu į PAIS pateikė 882 mėnesines ataskaitas apie supirktą pieno kiekį, supirkimo kainą.

19 pav. Ataskaitų pateikimas elektroniniu būdu

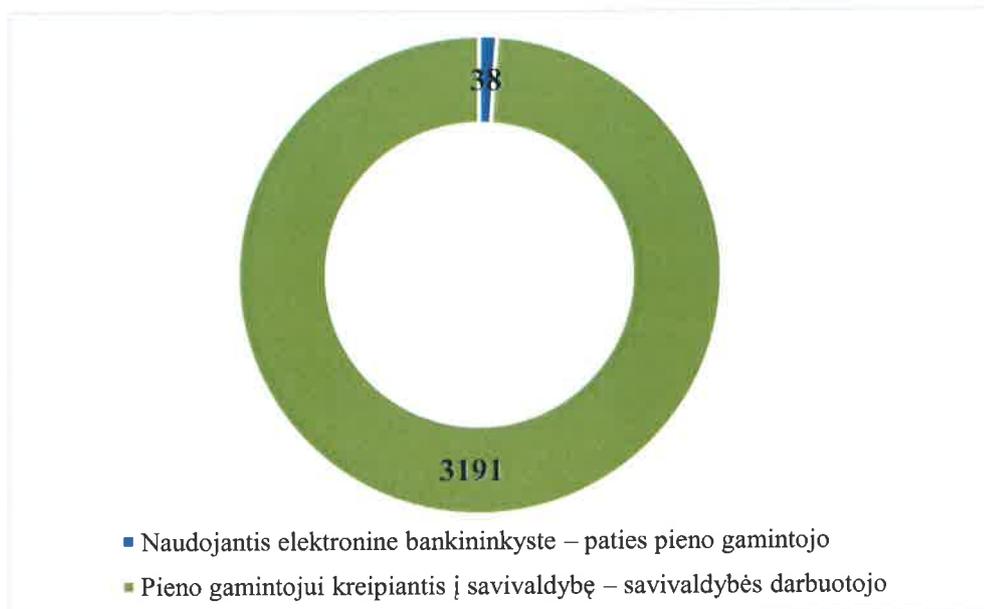
Duomenis PAIS kas mėnesį iki 8 darbo dienos teikė pieno gamintojai, parduodantys pieną perdirbti kitos ES šalies ūkio subjektui (toliau – eksporto ataskaita), ir kartą metuose – pieno gamintojai, parduodantys pieną tiesiogiai vartoti.

2020 m. iš 8 pieno gamintojų gautos 96 eksporto ataskaitos, kuriose nurodyta, kad žalias pienas buvo parduotas perdirbti Lenkijoje, Latvijoje registruotiems ūkio subjektams.

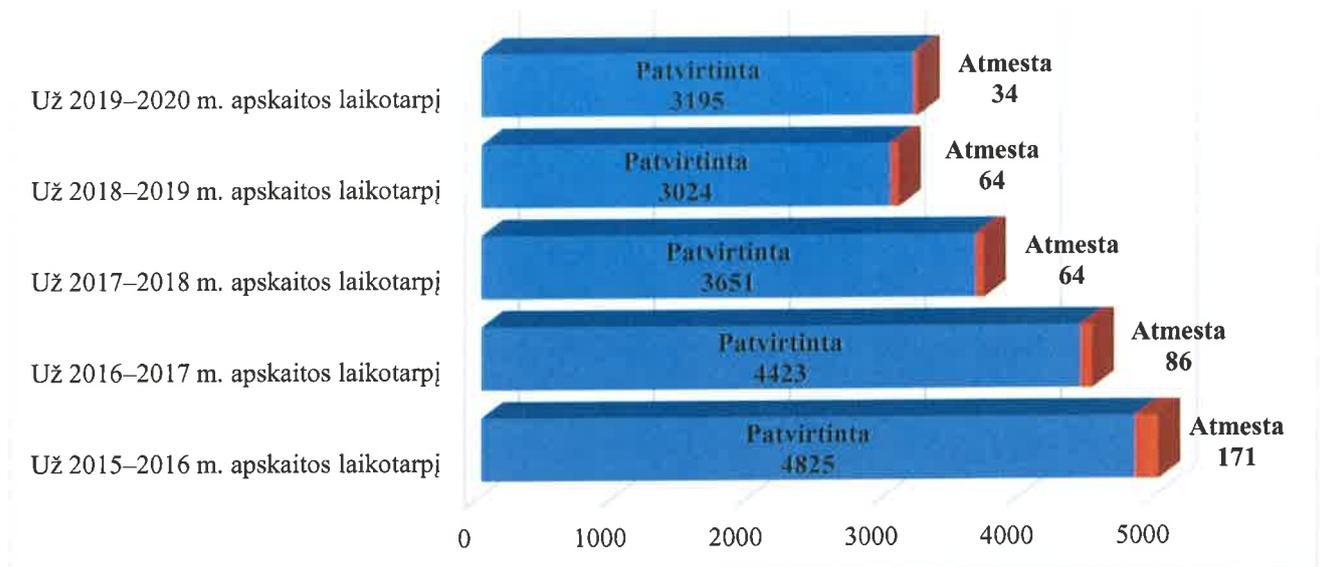
20 pav. Eksporto ataskaitų skaičius

2020 m. atsakingi savivaldybių darbuotojai į PAIS pieno gamybos ir realizavimo metinių deklaracijų teikimo posistemį įvedė 3 191 pieno gamybos ir realizavimo metinės deklaracijos duomenis apie 2019–2020 m. apskaitos laikotarpiu pieno gamintojų parduotą (atiduotą) pieną (pieno produktus) tiesiogiai vartoti, o 38 pieno gamintojai, prisijungę prie PAIS per elektroninę bankininkystę, patys į PAIS pateikė duomenis apie 2019–2020 m. apskaitos laikotarpiu parduotą (atiduotą) pieną (pieno produktus) tiesiogiai vartoti.

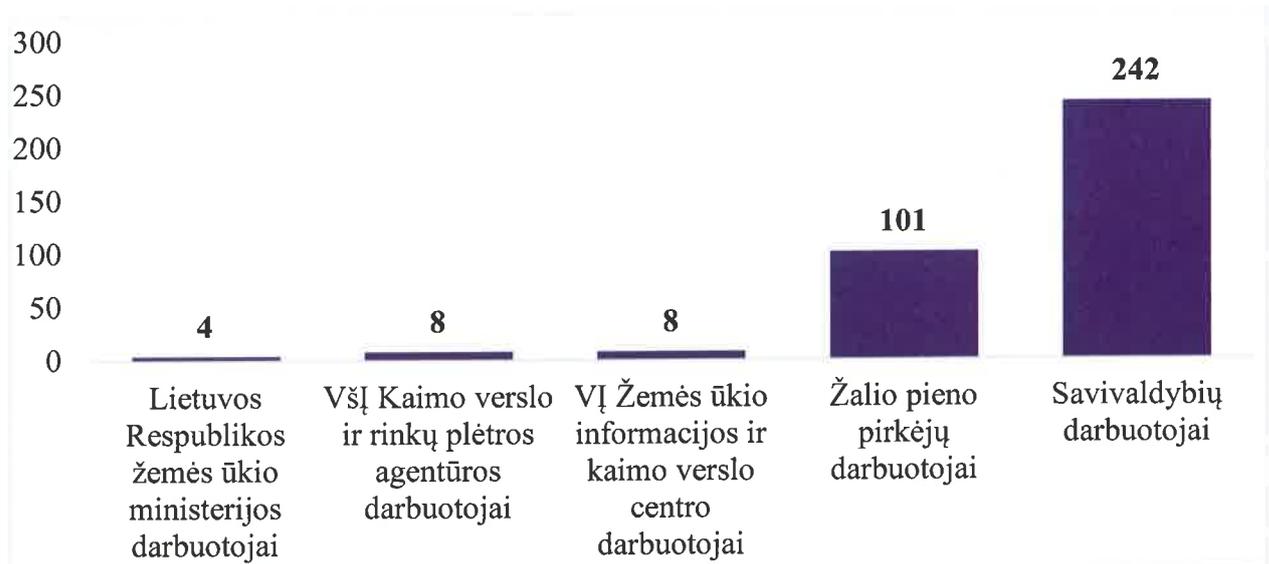
21 pav. Informacija apie pieno gamybos ir realizavimo metinių deklaracijų pateikimą į PAIS

2020 m. į PAIS įvesti 3 229 pieno gamybos ir realizavimo metinių deklaracijų duomenys.

22 pav. Pieno gamybos ir realizavimo metinių deklaracijų skaičius

2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, PAIS naudojami 363 naudotojai (2020 m. buvo panaikintos 20 naudotojų prieigos, o 37 naudotojams suteiktos prisijungimo teisės).

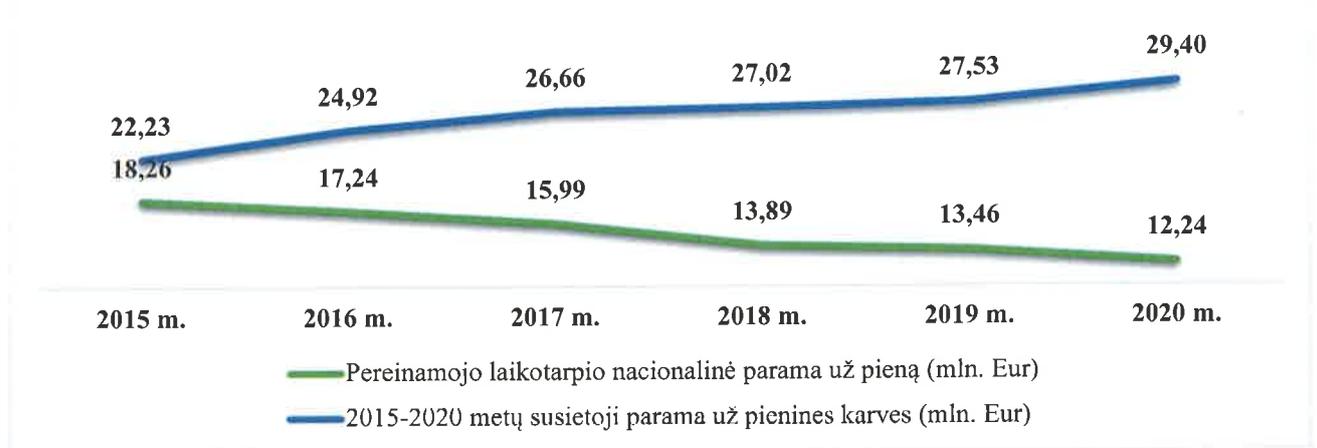

23 pav. PAIS naudotojų skaičius 2020 m.

✓ TIPIS (Tiesioginių išmokų už pieną informacinė sistema)

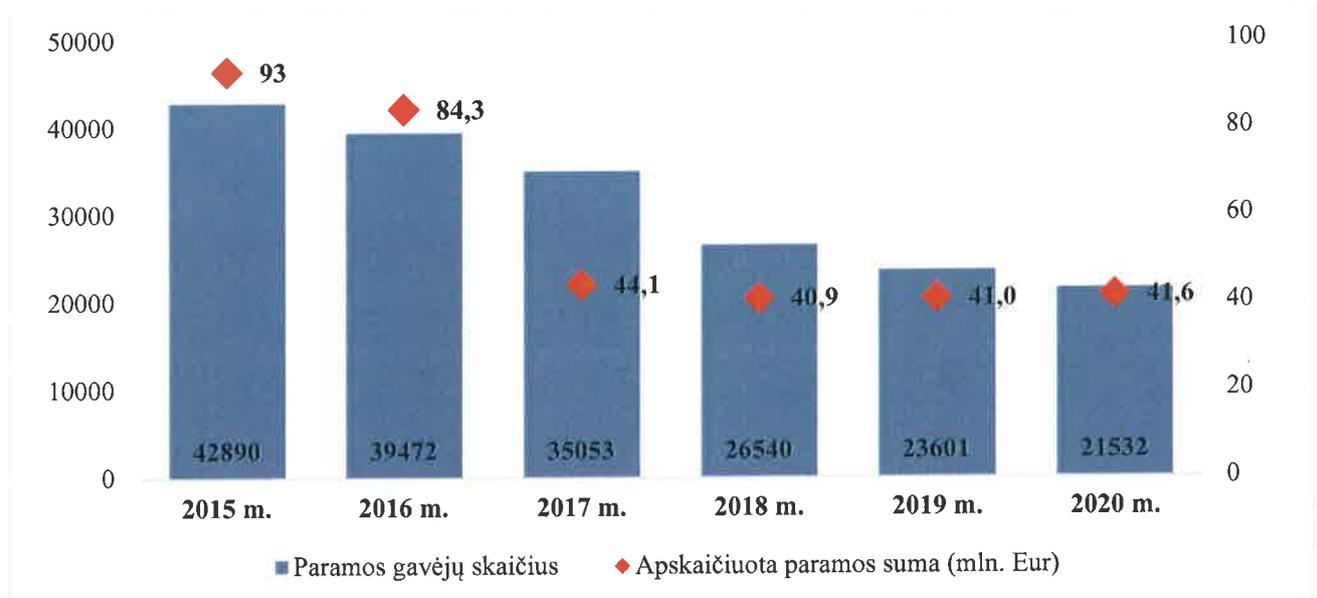
Pieno sektorius yra svarbus kaimo vietovių gyventojų užimtumui skatinti. Ministerija, siekdama palaikyti pieno gamintojų pajamas, kiekvienais metais taiko tam tikras paramos priemones už pieną ir (arba) pienines karves. ŽŪIKVC, dalyvaudamas paramos už pieną ir (arba) pienines karves priemonių administravime, naudodamasis TIPIS, 2020 m. apskaičiavo paramą paramų gavėjams pagal šias priemones:

- 2020 m. pereinamojo laikotarpio nacionalinę paramą už pieną. Apskaičiuota paramos už pieną suma, palyginus su 2019 m., yra 1,22 mln. Eur, arba 9 proc., mažesnė;
- 2020 m. susietąją paramą už pienines karves. Apskaičiuota 2020 m. susietosios paramos už pienines karves suma, palyginus su 2019 m., yra 1,87 mln. Eur, arba 6,8 proc., didesnė.

24 pav. Apskaičiuotos paramos sumos pagal priemones

2020 m. parama apskaičiuota daugiau kaip 23 tūkst. Lietuvos pieno gamintojų, paramos suma siekė 41,6 mln. Eur. Palyginus su 2019 m., pieno gamintojų, kuriems buvo apskaičiuota parama, skaičius sumažėjo 8 proc., o apskaičiuota paramos suma nedaug padidėjo.

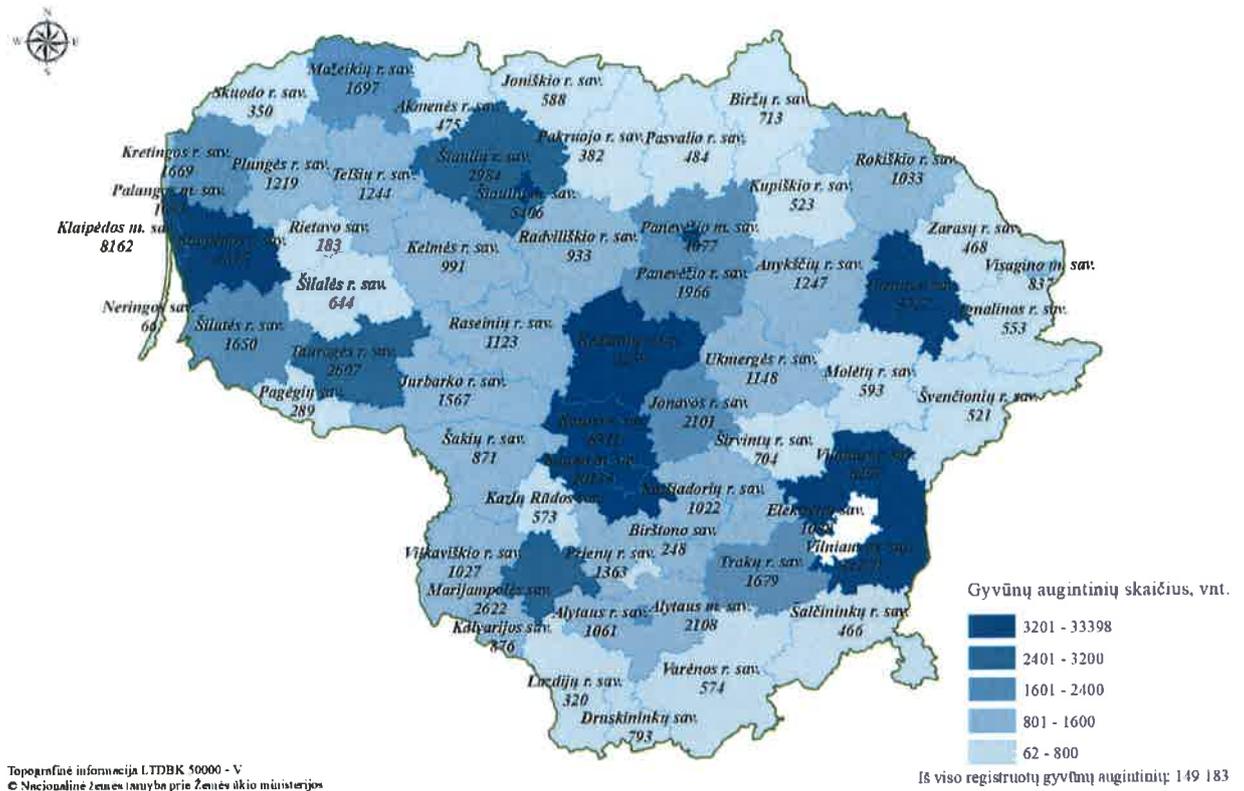

25 pav. Apskaičiuota paramos suma paramos gavėjams

✓ **GAR (Gyvūnų augintinių registras)**

GAR registruojami mikroschemomis paženklininti šunys, katės, šeškai ir kiti naminiai gyvūnai augintiniai. Registruojant gyvūnus augintinius siekiama užtikrinti jų atsekamumą, mažinti beglobių ir bešeimininkių šunų ir kačių populiaciją, užtikrinti gyvūnų augintinių gerovę, gyvūno

augintinio savininko nustatymą pasimetimo ar vagystės atveju bei apsaugoti visuomenę ir kitus gyvūnus nuo plintančių ligų, ypač – pasiutligės. 2016 m. sausio 1 d. pradėjusiame veikti GAR 2021 m. sausio 1 d. yra registruoti 149 183 gyvūnai augintiniai (iš jų: 103 076 šunys, 45 723 katės, 384 šeškai).

26 pav. Gyvūnų augintinių skaičius savivaldybėse 2021 m. sausio 1 d.

Gyvūnų augintinių registravimas nėra privalomas, tačiau GAR registruojamų gyvūnų augintinių skaičius kasmet auga. Daugiausia GAR registruota mišrūnų (49 862), Jorkšyro terjerų (3 766), vokiečių aviganių (3 385), prancūzų buldogų (3 308) veislės šunų; mišrūnių kačių (30 064), britų trumpaplaukių (3 160), Meino meškėnų (2 522), Bengalijos kačių (1 513).

2020 m. tarptautinei gyvūnų augintinių registrus vienijančiai organizacijai „Europetnet“ buvo perduoti 76 807 įrašai.

✓ **TSMPR (Lietuvos Respublikos traktorių, savaigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registras)**

ŽŪIKVC administruoja TSMPR. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, TSMPR buvo sukaupti duomenys apie 303 672 TSMPR objektų (2019 m. – 297 715).

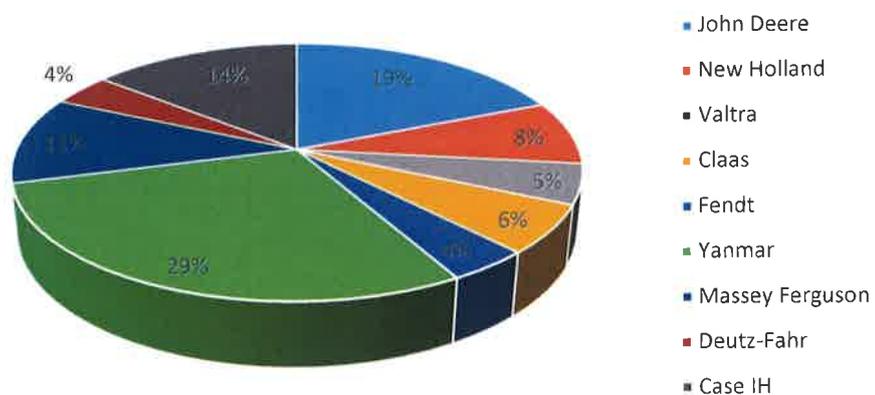
2020 m. TSMPR buvo įregistruoti 5 149 ratiniai traktoriai, 725 kombainai, 1 457 traktoriaus priekabos ir puspriekabės (2019 m. – 5 715 ratinių traktorių, 728 kombainai, 1 349 traktoriaus priekabos ir puspriekabės).

Toliau pateikiama informacija apie dažniausiai registruojamus ratinius traktorius pagal gamintojus.

8 lentelė. Ratinių traktorių pirma registracija Lietuvoje 2020 m. (pagal gamintojus)

Gamintojas	Iš viso	2020 m. ketvirčiai			
		I	II	III	IV
<i>John Deere</i>	398	67	91	91	149
<i>New Holland</i>	171	23	42	37	69
<i>Valtra</i>	106	12	18	21	55
<i>Claas</i>	127	16	20	45	46
<i>Fendt</i>	84	10	24	16	34
<i>Yanmar</i>	599	121	215	131	132
<i>Massey Ferguson</i>	236	40	41	50	105
<i>Deutz-Fahr</i>	79	7	25	19	28
<i>Case IH</i>	301	46	71	77	107
Iš viso	2 101	342	547	487	725

Ratinių traktorių paskirstymas procentais (pagal gamintojus)

27 pav. Ratinių traktorių paskirstymas pagal gamintojus, proc.

TSMPR technikos priemonių klasifikatorius nuolatos pildomas naujais duomenimis, šalinamos nebenaudojamos, klaidingos reikšmės, taisomi neaktualūs ir pasikeitę duomenys.

TSMPR įrašyta informacija apie 45 180 žemės ūkio technikos techninių apžiūrų.

ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt skelbiama statistinė mėnesio informacija apie įregistruotą žemės ūkio techniką pagal savivaldybes, technikos ES ir nacionalinio tipo patvirtinimo tiekti rinkai žemės ir miškų ūkio transporto priemonių sąrašai.

✓ **TPIS (Traktorininko pažymėjimų informacinė sistema)**

2020 m. išduodant traktorininko pažymėjimus informacija nuolat sutikrinama su Gyventojų, Adresų, Administracinių nusižengimų, Ieškomų asmenų, neatpažintų lavonų, nežinomų bejėgių asmenų žinybinio, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų, Licencijų, Mokinių, Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registru duomenimis.

TPIS tvarkymo įstaigų (profesinio mokymo teikėjų) atsakingi darbuotojai buvo konsultuojami TPIS duomenų įvedimo, dokumentų tvarkymo klausimais.

Naudojantis TPIS 2020 m. buvo išduoti (išduoti naujai arba pakeisti) 12 408 Traktoriaus ir savaeigės mašinos vairuotojo (traktorininko) pažymėjimai (iš jų: 6 755 išduoti naujai; 5 653 pakeisti).

28 pav. Išduota traktorininko pažymėjimų, proc.

✓ **LŽŪMPRIS (Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema)**

2020 m. ŽŪIKVC užtikrino LŽŪMPRIS bei jos posistemų nepertraukiamą veikimą,

administravimą ir tobulinimą:

Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos paskirtis:

Igyvendinti Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimus dėl statistinių tyrimų vykdymo pagal kasmetines Oficialiosios statistikos darbų programas Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje ir teikti oficialiąją statistinę informaciją Europos Komisijai, „Eurostat“ ir Lietuvos statistikos departamentui.

Tenkinti vadaus naudotojų – valstybės administravimo, savivaldos ir kitų institucijų bei ūkio subjektų – žemės ūkio ir maisto produktų rinkos oficialiosios statistinės informacijos poreikius.

Stebėti ir analizuoti vadaus ir užsienio valstybių rinkas (pagal atskirus sektorius: gamybą, suvartojimą, eksportą, importą, kiekius ir kainas).

Prognozuoti situacijas atskiruose sektoriuose vadaus ir užsienio valstybių rinkose ir apie rezultatus informuoti valstybės administravimo, savivaldos ir kitas institucijas, žemės ūkio ir perdirbamosios pramonės subjektus bei produktų vartotojus.

- Interaktyviają duomenų įvesties sistemą (toliau – IDIS), kuria naudodamiesi ūkio subjektai teikia statistinius duomenis LŽŪMPRIS pagal ES ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus;
- Virtualią aplinką, pritaikytą duomenų ir informacijos apie būtiniausius maisto produktus teikimo nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo padėties poreikiams;
- Lietuvos žuvininkystės ekonominių duomenų posistemį;
- Lietuvos žuvininkystės biologinių duomenų posistemį;
- Užsienio prekybos ir rinkos apsaugos informacinę sistemą, skirtą užsienio prekybos statistinei informacijai (importo, eksporto, vertės, kiekių) tvarkyti ir analizuoti;

- Ekologinio ūkininkavimo duomenų posistemį;
- Ministerijai pavaldžių juridinių subjektų išteklių duomenų bazę;
- Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos stebėsenos, prognozavimo ir sprendimų paramos

verslo subjektams virtualių įrankių posistemį;

- viešąjį informacinį portalą www.produktukainos.lt, skirtą statistinei informacijai apie žemės ūkio ir maisto produktų kainas skelbti. 2020 m. buvo parengta 31 techninė užduotis portalui tobulinti, tiek pat patobulinimų buvo sukurta ir įdiegta;

- specializuotą tinklalapį <https://www.vic.lt/pieno-rinka/>, skirtą informacijai apie Lietuvos pieno ūkį skelbti. Dizaino elementai papildyti nauja stilių klase ir patobulintas navigacijos elementų veikimo principais, pakeistas informacijos išdėstymas, papildytas jos turinys, patobulintas informacijos skelbimo funkcionalumas, parengti informacijos rinkinių šablonai „Excel“ formatu.

Per karantiną dirbant nuotoliniu būdu buvo siekiama užtikrinti savaitinių ir mėnesinių statistinių tyrimų vykdymo ir statistinių ataskaitų teikimo EK ir Eurostatui nenutrūkstamumą bei duomenų perdavimą Lietuvos statistikos departamentui, Ministerijai ir kt. institucijoms bei ūkio subjektams ES ir nacionaliniais teisės aktais nustatytų statistinių tyrimų vykdymą grūdų ir aliejinių augalų sėklų, pieno ir pieno produktų, mėsos ir mėsos produktų, paukštienos ir kiaušinių, cukraus, trąšų, sėklų, pašarų, bulvių, vaisių ir daržovių, žemės ūkio paskirties žemės, žemės ūkio techninių paslaugų, žuvininkystės, alkoholio ir kitose rinkose pagal užklausas ir teisės aktuose nustatyta tvarka.

Pandemijos metu Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Ministerijai bei kitoms institucijoms buvo reikalinga papildoma statistinė informacija apie maisto produktų kainas (apie žaliavų supirkimo, pagamintų produktų pardavimo vidaus rinkoje ir eksporto šalyse kiekius, kainas ir jų pokyčius bei maisto produktų mažmeninės kainas ir jų pokyčius).

Vadovaujantis Oficialiosios statistikos 2020 m. programa buvo atlikti 22 906 statistiniai tyrimai (surinktos statistinės ataskaitos).

Pagal EK ir Eurostato poreikius surinktos 13 632 statistinės ataskaitos. Pagal šiuos statistinių tyrimų duomenis buvo parengtos ir pateiktos 876 statistinės ataskaitos Eurostatui ir EK.

2020 m. ŽŪIKVC užtikrino įmonių ir ūkių LŽŪMPRIS teikiamų statistinių duomenų kokybę. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdomos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymuose nustatytos įmonių ir ūkių, teikiančių duomenis ŽŪIKVC administruojamai LŽŪMPRIS, patikros vietoje. Buvo patikrinta 112 įmonių ir ūkių. Įvedus karantiną, įmonių ir ūkių patikra buvo atliekama nuotoliniu būdu: įmonės ir ūkiai teikė ŽŪIKVC atitinkamus pirminius duomenis ir tokiu būdu patikros proceso tęstinumas iš dalies buvo užtikrintas, tačiau nemaža dalis įmonių (ūkių) atsisakė pateikti pirminius dokumentus, argumentuodami, kad dėl COVID-19 sukeltos pandemijos padidėjo darbo krūviai, sumažėjo darbuotojų, kai kurių įmonių vadovai atsisakė pateikti konfidencialius verslo duomenis (sąskaitas faktūras, transportavimo ir kt. dokumentus).

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo atlikti 1 273 savaitiniai mažmeninės rinkos statistiniai tyrimai Lietuvos didžiųjų prekybos tinklų (UAB „Maxima LT“, UAB „Rimi Lietuva“, UAB „Palink“, UAB „Norfos mažmena“ ir UAB „Lidl Lietuva“) parduotuvėse 7 didžiųjų Lietuvos apskričių miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje ir Marijampolėje.

Taip pat buvo atliekami mėnesiniai mažmeninės rinkos tyrimai 7 didžiųjų Lietuvos apskričių turgavietėse ir kaimo vietovių parduotuvėse. Buvo atlikti 189 maisto produktų kainų kaimo vietovių parduotuvėse statistiniai tyrimai, 173 maisto produktų kainų stacionariose turgavietėse statistiniai tyrimai, 49 maisto produktų kainų mobiliuose turgavietėse statistiniai tyrimai, 266 ūkių gyvūnų ir javų kainų turgavietėse (įskaitant interneto šaltinius) statistiniai tyrimai.

2020 m. kovo 16 d. – birželio 16 d. ir nuo 2020 m. spalio 26 d. dėl įvesto karantino savaitiniai mažmeninės rinkos tyrimai buvo atliekami naudojant Lietuvos didžiųjų prekybos tinklų administracijų teikiamą bei jų interneto svetainėse skelbiamą informaciją. Dėl nepakankamos atitinkamo produkto kainų imties (mažiau negu 3) informacija apie atitinkamų produktų vidutinę mažmeninę kainą buvo konfidenciali. Mėnesiniai mažmeninės rinkos tyrimai 7 didžiųjų Lietuvos apskričių turgavietėse ir kaimo vietovių parduotuvėse karantino metu nebuvo atliekami.

✓ ***Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimas žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais)***

Igyvendindamas Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo nuostatas ŽŪIKVC administruoja kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), siekiančių tapti žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais), dokumentus: nagrinėja kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) prašymus ir prie jų pateiktus dokumentus, teikia Ministerijai dokumentus dėl kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo arba nepripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais). 2020 m. ŽŪIKVC išnagrino 27 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) prašymus (2019 m. – 28 prašymus) dėl kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) bei atliko 2 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), patenkančių į rizikos grupę, patikras vietoje (2019 m. patikros buvo atliktos 6 kooperatinėse bendrovėse). Pažeidimų nebuvo nustatyta.

2020 m. toliau buvo kuriamas ir tobulinamas kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) programinis įrankis, leisiantis supaprastinti kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pateiktų prašymų administravimą (prašymai bus teikiami naudojantis Elektroniniais valdžios vartais). Tai planuojama atlikti 2021 m. I pusmetį.

✓ ***Oficialiosios statistikos programos I dalyje nustatyto atrankinio statistinio darbo (tyrimo) „Žemės ūkio bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių gamybiniai-finansiniai rodikliai“ vykdymas***

ŽŪIKVC ataskaitiniu laikotarpiu atliko atrankinį statistinį darbą (tyrimą) „Žemės ūkio bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių gamybiniai-finansiniai rodikliai“. Iš gautų 272 žemės ūkio bendrovių pateiktų gamybinių-finansinių rodiklių statistinių ataskaitų 1-ŽŪ formų (toliau – formos) buvo atrinktos 266 formos, atlikta rodiklių analizė ir parengta Oficialiosios statistikos 2020 metų darbų programos Žemės ūkio gamybinių-finansinių rodiklių suvestinė už ataskaitinius 2019 metus, kuri rugpjūčio 25 d. pateikta Ministerijai ir Lietuvos statistikos departamentui. Rodiklių suvestinė skelbiama ŽŪIKVC interneto svetainėje <http://www.vic.lt/statistine-informacija/>.

✓ *Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimas*

ŽŪIKVC 2020 m. pagal žemės ūkio skyrių sąlyginių darbuotojų skaičiaus valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti apskaičiavimo metodiką savivaldybėms skaičiavo sąlyginių darbuotojų poreikį, reikalingą valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti. Duomenis skaičiavimams pateikė VĮ Valstybės žemės fondas, NMA, buvo naudojami ŽŪIKVC administruojamų valstybės registų ir IS duomenys. Visa informacija pateikta Ministerijai ir savivaldybėms.

✓ *Blankų platinimas*

2020 m. savivaldybių administracijos, profesinio mokymo teikėjai ir augalų apsaugos produktų purkštuvų techninės apžiūros įmonės įsigijo 3 345 Ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo blankus, 14 957 Traktoriaus ir savaeigės mašinos vairuotojo (traktorininko) pažymėjimo blankus, 75 090 Traktoriaus, savaeigės mašinos (priekabos) techninės apžiūros talono blankų, 21 322 Traktoriaus ir savaeigės mašinos registracijos liudijimo blankus ir 1 140 Augalų apsaugos produktų purkštovo pažymėjimo blankų ir už juos atsiskaitė.

5.3. Naujovės

ŽŪIKVC siekia teikti daugiau viešųjų ir administracinių paslaugų, kad teikiamos paslaugos būtų efektyvios, lengvai prieinamos, pritaikytos mobiliesiems įrenginiams, kad jomis būtų patogiau naudotis.

2020 m. ŽŪIKVC papildomai vykdė laikinas funkcijas. Buvo priimta arba pakeista apie 10 žemės ūkio ministro įsakymų, susijusių su pagalbos teikimu nukentėjusiems nuo COVID-19 pandemijos. Įgyvendindamas įsakymuose numatytas priemones, ŽŪIKVC turėjo per trumpą laiką sukurti elektroninę paraiškos laikinajai valstybės pagalbai gauti formą, pagal atskiras paramos sritis (pieno gamintojams, galvijų, kiaulių, paukščių laikytojams ir kailinių žvėrelių laikytojams ir augintojams) bei priimti sprendimą dėl valstybės pagalbos suteikimo.

2020 m. ŽŪIKVC įdiegta El. mokymų platforma, skirta ŽŪIKVC darbuotojų sąmoningumui ugdyti apie informacijos saugumą (įskaitant kibernetinį saugumą ir asmens duomenų apsaugą). Prieigas prie El. mokymų platformos turi visi ŽŪIKVC darbuotojai, informacija ir mokymų medžiaga yra nuolat pildoma ir atnaujinama.

✓ ***PŪSR (Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registras)***

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1178 „Dėl Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registro nuostatų patvirtinimo“ nuo 2021 m. sausio 1 d. buvo reorganizuotas Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registras. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo atliekami PŪSR reorganizavimo parengiamieji darbai.

✓ ***ŪGR (Ūkinių gyvūnų registras)***

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi ir žemės ūkio ministro įsakymais patvirtintomis valstybės pagalbos taisyklėmis ŽŪIKVC 2020 m. vykdė papildomas funkcijas – pritaikė ŪGR paraiškos laikinajai valstybės pagalbai gauti duomenims įvesti, išsaugoti, patvirtinti, atspausdinti ir laikinajai valstybės pagalbai galvijų, kiaulių, kailinių žvėrelių, paukščių laikytojams ir pieno gamintojams apskaičiuoti. ŽŪIKVC, elektroniniu būdu gavęs paraiškų duomenis iš savivaldybių, apskaičiavo valstybės pagalbą galvijų, kiaulių, kailinių žvėrelių, paukščių laikytojams ir pieno gamintojams, ją sutikrino su Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos administruojamu Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registru (toliau – KOTIS). Apskaičiavus galutines valstybės pagalbos sumas kiekvienam pagalbos gavėjui ir suformavus galutines paramos gavėjų suvestines, jos elektroniniu būdu nustatyta tvarka buvo perduotos NMA mokėjimams atlikti. Informaciją apie kiekvienam pagalbos gavėjui skirtą pagalbos sumą ŽŪIKVC pateikė į KOTIS, perdavė Ministerijai ir savivaldybių administracijoms.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo atnaujintas galvijų, avių, ožkų ir arklinių šeimos gyvūnų kergimo duomenų įvedimas. Vadovaujantis žemės ūkio ministro 2020 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. 3D-14 „Dėl Galvijų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintais Galvijų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį tvarkos aprašu ir Avių ir ožkų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį tvarkos aprašu, buvo atlikti galvijų, avių ir ožkų veislių nustatymo pagal kraujo laipsnį skaičiavimo patikslinimai, t. y. nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. atvesto galvijo, avies ir ožkos prieauglio veislės pavadinimas išlaikomas pagal motiną, kol nustelbiančios veislės kraujo laipsnis pasiekia 87,50 proc. Taip pat dėl pakeistos Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos buvo atlikti Žemės ūkio veiklą vykdančių ūkio subjektų patikrinimo aktų duomenų įvedimo programos pakeitimai.

Vadovaujantis žemės ūkio ministro 2020 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 3D-840 „Dėl žemės ūkio ministro 2006 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 3D-274 „Dėl Arklinių šeimos gyvūno

tapatybės nustatymo dokumento išdavimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, pakeista arklinių šeimos gyvūnų tapatybės nustatymo dokumento išdavimo tvarka.

Pakeitus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 11 d. nutarimą Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, nuo 2021 sausio 1 d. ŽŪIKVC tapo atsakingas už atliktų patikrų vietoje informacijos, gautos iš VMVT, apie susietosios paramos už mėšinius galvijus, mėšines avis, pieninių veislių bulius, pienines karves ir pienines ožkas susistemimą ir pateikimą NMA, taip pat pakeitus žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“ patvirtintą Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašą, ŽŪIKVC tapo atsakingas už informacijos apie nustatytus pažeidimus, įvertintus pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus, teikimą NMA pagal VMVT atliktas patikras dėl ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklinimo, gyvūninio maisto ir pašarų saugos, ūkinių gyvūnų sveikatingumo bei ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų laikymosi. Tam įgyvendinti būtina perprogramuoti ŪGR Kompleksinės paramos reikalavimų patikros aktą.

✓ ***GAR (Gyvūnų augintinių registras)***

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo realizuotas laikytojų gyvūnų augintinių sąrašų duomenų eksportavimas į XLS formato failą. Toks duomenų atvaizdavimas leidžia GAR naudotojams lengvesniu būdu analizuoti didelės apimties gyvūnų augintinių sąrašų duomenis.

Taip pat GAR buvo įdiegti patobulinimai, leidžiantys formuoti vakcinavimo nuo pasiutligės, laikytojo gyvūnų augintinių ir gyvūno augintinio laikytojų ataskaitas. Pagal savivaldybės pavadinimą, vet. gydytojo licencijos numerį, gyvūno augintinio rūšį, pasirinktą datos intervalą pateikiami vakcinavimų nuo pasiutligės duomenys, registruoti GAR. Laikytojo gyvūnų augintinių ataskaitoje galima peržiūrėti konkretaus laikytojo gyvūnų augintinių sąrašą. Gyvūno augintinio laikytojų ataskaitoje rodomi visi registruoti gyvūno augintinio laikytojai.

✓ ***TPIS (Traktorininko pažymėjimų informacinė sistema)***

TPIS įgyvendintas traktorininkų sveikatos patikrinimo pažymų duomenų gavimas iš Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos. TPIS įdiegti patobulinimai, leidžiantys peržiūrėti medicininės pažymos duomenis dėl pažymėjimo išdavimo ar keitimo, ją atspausdinti.

✓ *TSMPR (Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registras)*

TSMPR įgyvendinta išsami žemės ūkio technikos išregistravimo duomenų ataskaita, t. y. sudarytos galimybės į TSMPR įkelti reikalingą žemės ūkio technikos nuotrauką ar dokumento kopiją, patobulinti žemės ūkio technikos registravimo ir duomenų keitimo prašymų formavimo funkcionalumai.

Pakeitus Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą TSMPR buvo įgyvendinta mokesčio už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų apskaičiavimo ir sumokėjimo kontrolė.

✓ *LŽŪMPRIS (Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema)*

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo sukurtas virtualus pienininkystės ūkio rentabilumo matematinis modelis (pasiekiamas adresu <https://ismain.vic.lt/Pienininkyste>). Virtualus ūkio veiklos analizės įrankis apima visas svarbiausias sritis: karvių bandos struktūrą ir šėrimą, turimus gamybinius išteklius ir investicijas bei kitas išlaidas pienui gaminti. Modeliuodami šias sritis ūkininkai gali iš karto matyti pieno produktyvumo, savikainos ir rentabilumo pokyčius.

✓ *ŽMIKIS (Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacinė sistema)*

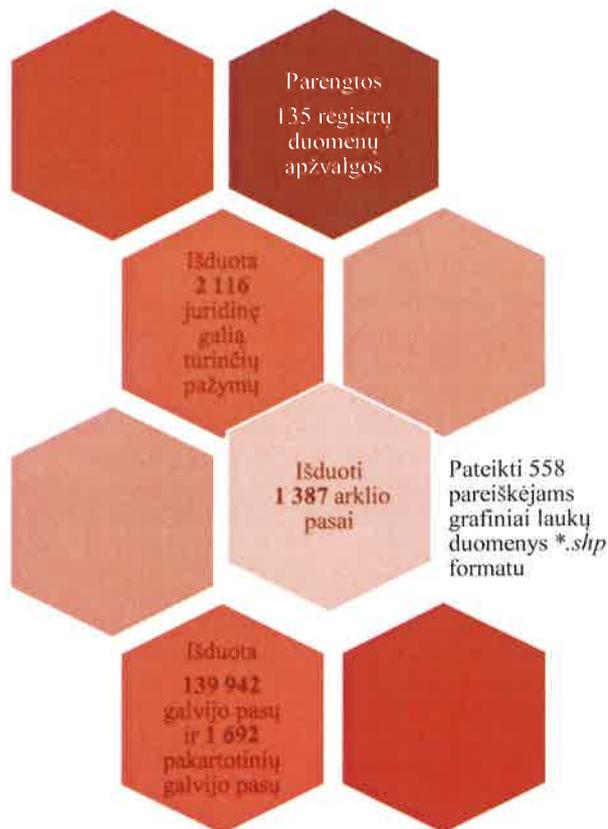
ŽMIKIS buvo pritaikyta registruoti naujus renginių tipus, papildyta duomenų bazė, perdarytos taikomojoje programoje esančios renginių ir dalyvių registravimo, duomenų redagavimo ir peržiūros formos, pritaikytas VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos į ŽMIKIS teikiamų duomenų perdavimas.

✓ *PPIS (Prašymų priėmimo informacinė sistema)*

Atsižvelgiant į Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių pasikeitusias nuostatas, ataskaitiniu laikotarpiu buvo pakeistas augalų apsaugos produktais purškiamų žemės plotų ar augalų sėklų, apdorotų augalų apsaugos produktais; sėjos administravimo posistemio (toliau – AAPIS) pranešimų siuntimo funkcionalumas. AAPIS buvo visiškai pritaikytas naudotis mobiliaisiais įrenginiais, atnaujinta AAPIS versija įdiegta į bandomąją, mokomąją ir gamybines aplinkas. Taip pat buvo sukurtas vaizdo filmukas, skatinantis naudotis AAPIS paslauga, mokomieji darbo su AAPIS filmukai.

5.4. Duomenų teikimas iš ŽŪIKVC administruojamų registru ir IS

ŽŪIKVC, nepažeisdama duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, ataskaitiniu laikotarpiu pagal pateiktus kriterijus nuolat teikė apibendrintą ir pagal individualias užklausas parengtą statistinę informaciją Ministerijai, savivaldybių administracijoms, VMI, Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, kitoms valstybės institucijoms.

ŽŪIKVC yra sudariusi bendradarbiavimo sutartis su savivaldybių administracijomis. 2020 m. ŽŪIKVC darbuotojai vykdė sutarčių vykdymo kontrolę.

ŽŪIKVC teikia KŽS_DR5LT ir pasėlių laukų pagal pasėlių grupes duomenis į Lietuvos erdviųjų duomenų portalą.

2020 m. *ArcGIS online* priemone mis publikavo bendrą statistinę 2015–2020 m. informaciją apie deklaruotas

žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus pagal žemės ūkio valdos centrą. Buvo parengti statistiniai žemėlapiai pagal fizinę lauko padėtį savivaldybėje. Šie duomenys buvo atvaizduojami naudojant žemėlapių serijų pateikimo technologiją

2020 m. ŽŪIKVC pagal duomenų teikimo sutartį teikė deklaruojamų žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų grafinius laukų duomenis SHP formatu Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, fiziniams ir juridiniams asmenims pagal prašymus. Duomenys buvo rengiami ir teikiami atlygintinai, kompensuojant duomenų parengimo sąnaudas.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo rengiamos ir teikiamos duomenų analizių apžvalgos ir statistinė informacija. Jos buvo skelbiamos ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt.

5.5. ŽŪIKVC atliekami skaičiavimai

✓ *Valdos ar ūkio ekonominis dydis (ekonominio dydžio vienetais)*

Nuo 2009 m. mokesčiams apskaičiuoti tikslais žemės ūkio valdos ir ūkiai grupuojami pagal valdos ar ūkio ekonominį dydį (toliau – EDV). Nuo EDV dydžio, kuris apskaičiuojamas už praėjusių metų laikotarpį, prasidedantį sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., ir skelbiamas einamųjų metų sausio 30 d., priklauso žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų sveikatos draudimo įmokų tarifas ir valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo prievolės. Mokesčiams apskaičiuoti EDV skirstomas į keturias grupes: nuo 0 iki 2; nuo 2 iki 4; nuo 4 iki 14; virš 14.

Ataskaitiniu laikotarpiu individualią žemės ūkio veiklą vykdančiams asmenims, kurių 2020-01-01 EDV mažesnis negu 4, bei kurie atitiko Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 52 straipsnyje „Vienkartinės ir periodinės išmokos individualią žemės ūkio veiklą vykdančiams asmenims skyrimo ir mokėjimo ypatumai Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir karantiną“ nurodytus reikalavimus, už karantino laikotarpį Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba), vadovaudamasi ŽŪIKVC suformuotu individualią žemės ūkio veiklą vykdančių 81 293 asmenų sąrašu (toliau – Sąrašas), skyrė vienkartinės ir (ar) periodinės išmokas. Sąrašą ŽŪIKVC formavo vadovaudamasis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. A1-702/3D-588 patvirtintų Vienkartinės ir periodinės išmokos individualią žemės ūkio veiklą vykdančiams asmenims nuostatų 13–15 punktuose nustatyta tvarka ir 2020 m. rugpjūčio 20 d. pateikė Fondo valdybai.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo atliktas ir 2020 m. sausio 20 d. paskelbtas 2020-01-01 EDV skaičiavimas, EDV apskaičiuotas 211 055 asmenims. Per ataskaitinį laikotarpį 729 asmenys kreipėsi dėl EDV tikslinimo. Patikslinti duomenys raštu pateikti valdų (ūkių) valdytojams, duomenų perdavimo kanalu – valstybės institucijoms.

✓ *Valdos ar ūkio ekonominis dydis (standartine produkcijos verte)*

Siekiant tinkamai įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemones nuo 2014 m. yra apskaičiuojamas produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis (toliau – VED). VED skaičiuojamas už praėjusių metų laikotarpį, prasidedantį sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d. (rodiklio reikšmė skelbiama einamųjų metų sausio 30 d.), ir už laikotarpį, prasidedantį praėjusių metų liepos 1 d. ir pasibaigiantį einamųjų metų birželio 30 d. (rodiklio reikšmė skelbiama einamųjų metų rugpjūčio 31 d.).

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo atliktas ir 2020 m. sausio 20 d. paskelbtas 2020-01-01 VED apskaičiavimas. VED reikšmės buvo apskaičiuotos 154 382 valdoms, iš jų 129 345 valdoms, kurių VED reikšmė buvo didesnė už nulį.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo atliktas ir 2020 m. liepos 21 d. paskelbtas 2020-07-01 VED apskaičiavimas. VED buvo apskaičiuotas 156 499 valdoms, iš jų 129 156 valdoms, kurių VED didesnis už nulį.

Apskaičiuotos VED reikšmės buvo teikiamos NMA ir pagal poreikį valdytojams. Per ataskaitinį laikotarpį 725 valdų valdytojų kreipėsi dėl VED tikslinimo. Patikslinti duomenys raštu pateikti valdų valdytojams, duomenų perdavimo kanalu – valstybės institucijoms.

Detalesnė VED statistinė informacija pateikiama leidinyje „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“ ir www.vic.lt.

✓ *Sutartiniai gyvulių, azoto kiekio apskaičiavimas*

Vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonių atskirų veiklos sričių patvirtintomis taisyklėmis yra skaičiuojami sutartiniai gyvuliai (toliau – SG) ir į dirvą patekusio azoto kiekis žemės ūkio valdose.

Duomenys suinteresuotiems asmenims apie SG ir į dirvą patekusio azoto kiekį žemės ūkio valdose teikiami keliais būdais. Registruoti naudotojai (savivaldybių darbuotojai, VMVT, asociacijos, NMA darbuotojai, ūkinių gyvūnų laikytojai) ŽŪIKVC svetainėje gali peržiūrėti duomenis pagal atskiras Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemones. Pagal duomenų teikimo sutartis SG ir į dirvą patekusio azoto kiekio žemės ūkio valdose duomenys NMA teikiami per žiniatinklio tarnybą (angl. *web service*). Pagal ūkinių gyvūnų laikytojų ar institucijų prašymus teikiama informacija apie apskaičiuotą SG.

✓ *Gazolis, skirtas naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai*

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo apskaičiuoti gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai, kiekiai 2020–2021 ūkiniams metams. Apskaičiuoti duomenys 2020 m. birželio 30 d. perduoti VMI.

Per ataskaitinį laikotarpį 41 337 valdų paveldėtojams arba perėmėjams buvo apskaičiuota kompensuojama suma už gazolius.

2019–2020 ūkiniais metais 337 pareiškėjams buvo apskaičiuoti pievų, skirtų prekybei žolinių pašarų gamybai, plotai (toliau – pievų plotai), iš jų ataskaitas ŽŪIKVC iki 2020 m. kovo 1 d. pateikė 226 pareiškėjai. 111 pareiškėjų buvo išsiųsti pranešimai pateikti informaciją apie realizuotą

produkciją ir pridėti tai patvirtinančius dokumentus. Įvertinus pateiktus duomenis paaiškėjo, kad 71 pareiškėjui 2019–2020 ūkiniais metais buvo apskaičiuotas per didelis pievų plotas, todėl duomenys 2020 m. gegužės 28 d. buvo perskaičiuoti, o pareiškėjai apie duomenų patikslinimą informuoti raštu.

5.6. Vykdomi projektai

Siekdamas, kad administruojamuose registruose ir IS kaupiama informacija pasiektų naudotojus ir tenkintų visuomenės poreikius, ŽŪIKVC didelį dėmesį skiria elektroninių paslaugų plėtrai ir duomenų atvėrimui. Kaip Informacinės visuomenės plėtros komiteto partneris ŽŪIKVC dalyvauja įgyvendindamas projektą „Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos (VIISP) aplinkos patogumo naudotojams didinimas, duomenų mainų įrankių ir bendro naudojimo paslaugų vystymas“ ir kurdamas sudėtinę elektroninę paslaugą „Tapau ūkininku (pradedu ūkininkauti)“. Nuo 2018 m. pabaigos kaip Ministerijos partneris ŽŪIKVC dalyvauja projekte „Žemės ūkio verslo analitinės sistemos sukūrimas“. Ataskaitiniu laikotarpiu laikantis nustatyto grafiko buvo vykdomi darbai siekiant parengti informacinių sistemų ir registrų duomenų struktūrų aprašus, sukurtą žiniatinklio tarnybos (angl. *web service*) paslauga, kuria naudojantis perduodami duomenys į Tarpžinybinę duomenų saugyklą. Kartu su IVPK ŽŪIKVC dalyvavo projekte „Atvirų duomenų platformos, įgalinančios efektyvų viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį panaudojimą verslui, ir jos valdymo įrankių sukūrimas“. 2020 m. liepos 2 d. projektas buvo užbaigtas ir Lietuvos atvirų duomenų portale buvo paskelbti 28 ŽŪIKVC duomenų rinkiniai.

5.7. Informacijos sklaida

Užsienio ir vidaus rinkų stebėsenos ir analizės rezultatai buvo teikiami ūkio subjektams, valstybės institucijoms, naudojami rengiant informacinius statistinius leidinius „Agro RINKA“ (22 leidiniai), „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“ (2 leidiniai), skelbiant statistinę informaciją ir apžvalgas ŽŪIKVC svetainėse www.vic.lt, www.produktukainos.lt, periodinėje spaudoje. Atsižvelgiant į naudotojų poreikius dėmesys buvo skiriamas rinkos situacijų apžvalgoms pagal atskirus sektorius rengti. Vadovaujantis statistinės informacijos skelbimo kalendoriumi parengti ir interneto svetainėse paskelbti statistinės informacijos rinkiniai ir statistinės apžvalgos. Spausdinti „Agro RINKA“ ir „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“ egzemplioriai pateikti bibliotekoms ir leidinių prenumeratoriams. Leidinių elektronines versijas galima peržiūrėti ŽŪIKVC interneto svetainėje <http://www.vic.lt/leidiniai/>.

Toliau buvo tobulinamos interaktyviosios lentos, <https://www.vic.lt/interaktyvioji-analize/> buvo skelbiama atnaujinta statistinė analitinė informacija.

Portale www.produktukainos.lt buvo rengiama ir kiekvieną pirmadienį 16 val. skelbiama atnaujinta informacija apie su Ministerija suderinto maisto produktų krepšelio mažiausias vidutines kainas praėjusią savaitę Lietuvos didžiųjų mažmeninės prekybos tinklų parduotuvėse. Rengiama ir kas ketvirtį skelbiama analitinė informacija apie maisto produktų kainų kitimo tendencijas ir priežastis.

Pagal priemonę „Žemės ūkio ir maisto produktų rinkų analizės ir prognozavimo paslaugų teikimas“ sukurtas Žalio pieno ir pieno gaminių kainų virtualaus prognozavimo įrankis. Nuo 2019 m. gruodžio mėn. specializuotame tinklalapyje <https://www.vic.lt/pieno-rinka/> yra rengiamos ir skelbiamos žalio pieno supirkimo ir kai kurių pieno gaminių 3 mėn. kainų prognozės.

2020 m. parengta ir 50 egzempliorių tiražu išspausdinta „Tiriamųjų pieninių veislių gyvūnų bandų produktyvumo 2018–2019 metų apyskaita“ Nr. 82. PDF formatu leidinys skelbiamas www.vic.lt, pradėta rengti „Tiriamųjų pieninių veislių gyvūnų bandų produktyvumo 2019–2020 metų apyskaita“ Nr. 83 (2019-10-01–2020-09-30).

5.8. Duomenų apsauga

2018 m. gegužės 25 d. visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, tarp jų ir Lietuvoje, buvo pradėtas taikyti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR), sugriežtinęs asmens duomenų apsaugos ir tvarkymo teisinį reguliavimą.

Asmens duomenų tvarkymui ir apsaugai taikytini griežtesni reikalavimai nulėmė ir didesnę asmens duomenų valdytojo ir tvarkytojo atsakomybę. ŽŪIKVC, kaip asmens duomenų valdytojas bei tvarkytojas, privalo užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir sugebėti tai įrodyti – nuo pat BDAR pradėjimo taikyti iki pat dabar kryptingai ir planingai to siekiama ir tai toliau išliks vienu pagrindinių ŽŪIKVC veiklos prioritetų. Tačiau būtina įvertinti, kad pastebimi gerokai dažnesni duomenų subjektų paklausimai, skundai dėl asmens duomenų tinkamo tvarkymo ir apsaugos, tai lemia daugiau potencialių situacijų, kurios skatina galimų pažeidimų nagrinėjimo procesus. Tokias situacijas gali dar labiau išprovokuoti ir darbuotojų darbas nuotoliniu būdu dėl COVID-19 pandemijos, kadangi yra suaktyvėjusios kibernetinės atakos ir kita nusikalstama veikla (pvz., sukčiavimas (angl. *phishing*)).

Siekiant išlaikyti tinkamą asmens duomenų apsaugos lygį, atitikti BDAR reikalavimus ir principus didėja administracinė našta ŽŪIKVC, kaip asmens duomenų valdytojui ir tvarkytojui. ŽŪIKVC, asmens duomenų apsaugą laikydamas vienu iš pagrindinių veiklos prioritetų, 2020 m.

didelį dėmesį skyrė vidiniams procesams, teisės aktams ir kitiems dokumentams peržiūrėti bei tobulinti, naujiems dokumentams rengti, techninėms priemonėms, sustiprinančioms asmens duomenų apsaugą, pritaikyti savo veikloje, atsakingų asmenų kompetencijoms ugdyti. Didelis dėmesys buvo skirtas ir siekiant tinkamai reaguoti į COVID-19 pandemijos situaciją šalyje, lėmusią ir veiklos procesų tam tikrus pasikeitimus ŽŪIKVC (nuotolinį klientų aptarnavimą, besikreipiančių asmenų prašymų vertinimą, atsižvelgiant į specifines aplinkybes ir reaguojant į valdžios institucijoms pateiktas naujas prašymų, paklausimų vertinimų rekomendacijas ir pan.), naujas asmens duomenų tvarkymo aplinkybes ir specifiką (darbuotojų asmens duomenų tvarkymą, kiek tai siejasi su COVID-19 pandemija) (teiktos duomenų apsaugos pareigūnių rekomendacijos, išaiškinimai ir pan.).

Įmonėje ypač didelis dėmesys 2020 metais buvo skirtas darbuotojų kompetencijų ir sąmoningumo ugdymui (konsultacijos, aktuali informacija intranete, parengti mokymai El. mokymų platformoje).

ŽŪIKVC užtikrinti atitiktį BDAR padeda dvi duomenų apsaugos pareigūnės (toliau – DAP), taip pat dalyvaujančios sprendžiant klausimus, turinčius (galinčius turėti) įtakos asmens duomenų apsaugai, konsultuojančios dėl asmens duomenų tinkamo tvarkymo ir apsaugos ir atliekančios kitas BDAR numatytas funkcijas. Abi DAP yra įgijusios Europos Privatumo ir Skaitmeninio saugumo centro išduodamus duomenų apsaugos pareigūnų profesionalų sertifikatus (ECPC-B) (toliau – sertifikatas). 2020 m. spalio mėn. DAP sertifikatai buvo pratęsti dvejiems metams.

Pažymėtina, kad ŽŪIKVC veiklai nuolatos įtaką daro asmens duomenų tinkamo tvarkymo ir apsaugos reguliavimo kitimas, nuolat besiformuojančios naujos veiklos praktikos ir priežiūros institucijos pozicija, teikiamos rekomendacijos, vykdomi patikrinimai, skiriamų baudų praktika ir pan. Tad ŽŪIKVC, siekdamas valdyti rizikas ir dalytis savo paties gerąja veiklos praktika bei įgyti gerosios praktikos pavyzdžių iš kitų subjektų, bendradarbiauti su asmens duomenų apsaugos srities priežiūros institucija, yra įstojęs į Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociaciją ir yra šios asociacijos korporatyvinis narys. Minėtos asociacijos veikloje aktyviai dalyvauja ir 2020 metais dalyvavo ŽŪIKVC paskirti įgalioti asmenys (DAP ir informacijos saugos specialistas). Taip pat DAP yra Europos duomenų apsaugos profesionalų asociacijos narės, tokiu būdu siekiama orientuotis ne tik į asmens duomenų tinkamo tvarkymo ir apsaugos nacionalinę, bet ir visos Europos praktiką.

5.9. Mokymai

ŽŪIKVC kiekvienais metais daug dėmesio skiria registrų ir IS naudotojų mokymams, kurių metu registrų ir IS naudotojai supažindinami su pagrindiniais informacijos saugumo principais, mokomi dirbti su taikomosiomis IS programomis, kad galėtų tinkamai konsultuoti duomenų teikėjus,

patys sklandžiai dirbtų su ŽŪIKVC administruojamais registrais ir IS. ŽŪIKVC organizuojama mokymus, skatinančius duomenų teikėjus savarankiškai naudotis įmonėje sukurtais programiniais įrankiais.

ŽŪIKVC 2020 m. vasario 25–27 d. organizavo darbo su PPIS mokymus 28 savivaldybių (seniūnijų) darbuotojams.

Ruošdamiesi 2020 m. žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimui, GISS specialistai kovo–balandžio mėn. buvo suplanavę vykti į Širvintų, Mažeikių, Jonavos rajonus vesti darbo su PPIS mokymų žemės ūkio veiklos subjektams. Balandžio 7–10 d. buvo numatyti darbo su PPIS mokymai seniūnijų darbuotojams Klaipėdoje, Kaune, Vilniuje. 2020 m. balandžio 15–16 d. Ministerijoje turėjo vykti seminaras savivaldybių (seniūnijų) darbuotojams „Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos su plotu susijusių priemonių aktualijos“. Tačiau dėl paskelbto karantino planuoti mokymai buvo atšaukti.

Dėl to ŽŪIKVC įsigijo nuotolinių mokymų platformą ir filmuotą vaizdo įrašų sukūrimo paslaugą. Nuotolinių mokymų vaizdo medžiaga buvo paskelbta interneto platformoje www.paseliudeklaravimas.vic.lt, kur ji buvo prieinama nuo 2020 m. balandžio 7 d. iki spalio 1 d. visiems naudotojams. Mokymų medžiagą savivaldybių (seniūnijų) darbuotojai galėjo peržiūrėti savo darbo vietose, po mokymų buvo pateikti testai patikrinti. Taip pat buvo sukurti mokomieji darbo su PPIS filmukai, kurie įkelti į socialinius tinklus ir ŽŪIKVC „YouTube“ kanalą.

Ataskaitiniu laikotarpiu ŽŪIKVC Vilniuje, Vinco Kudirkos g. 18-1 surengė mokymus savivaldybių administracijų darbuotojams, kaip naudotis ŪGR: vasario 4 d. – Telšių ir Kupiškio r. savivaldybių administracijų darbuotojams, vasario 12 d. – Pakruojo ir Radviliškio r. savivaldybių administracijų darbuotojams, vasario 14 d. – Biržų r. ir Kalvarijos savivaldybių administracijų darbuotojams ir vasario 20 d. – Anykščių ir Skuodo r. savivaldybių administracijų darbuotojams.

ŽŪIKVC bendradarbiauja su LSMU Veterinarijos akademija dalinantis mokslo pasiekimais genetinio vertinimo srityje. 2020 m. lapkričio mėn. ŽŪIKVC darbuotojas studentams skaitė paskaitą anglų kalba apie veislinei vertei nustatyti taikomą genetinio įvertinimo BLUP metodą, ŽŪIKVC atliekamus genetinius vertinimus.

2020 m. ŽŪIKVC įdiegta, plėtojama ir darbuotojams suteikta naudotis El. mokymų platforma, kurioje šiuo metu yra realizuoti su informacijos saugumu susiję mokymai, pateikta informacija, susijusi su informacijos saugumo valdymu (IVS), paskelbta socialinės inžinerijos medžiaga, vaizdinė ir kita aktuali informacija.

2020 m. spalio 20–22 d. ŽŪIKVC atstovai dalyvavo nacionalinėse kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas 2020“ ir atliko užduotis nuotoliniu būdu.

5.10. Naudotojų apklausos

ŽŪIKVC atlieka naudotojų apklausą siekdamas išmatuoti naudotojų pasitenkinimo suteiktomis paslaugomis rodiklį, atspindintį teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybę. 97 proc. ŽŪIKVC klientų teigiamai įvertino ŽŪIKVC suteiktų paslaugų, aptarnavimo kokybę.

5.11. ŽŪIKVC darbuotojų dalyvavimas tarptautinėje veikloje

Siekdami susipažinti su kitų šalių ekspertų rekomendacijomis, padedančiomis gerinti ŽŪIKVC veiklą ir suteikiančiomis darbuotojams profesinių žinių, ŽŪIKVC specialistai dalyvauja Tarptautinio gyvulių produktyvumo komiteto (ICAR), „Interbull“, Europos gyvūnų augintinių registravimo centro „Europetnet“, ESRI naudotojų konferencijose, Eurostato, PGECON, „Economic workshop“ darbo grupių posėdžiuose. Dėl COVID-19 pandemijos 2020 m. ŽŪIKVC dalis konferencijų buvo atšauktos, kitos vyko nuotoliniu būdu.

2020 m. birželio 12 d. ŽŪIKVC darbuotoja dalyvavo „Europetnet“ organizuotoje konferencijoje. Per dvidešimt šios organizacijos veiklos metų pirmą kartą kasmetė visų šalių narių konferencija vyko nuotoliniu būdu.

5.12. Auditai

✓ ISO 27001 auditas

2020 m. rugsėjo 22 d. ŽŪIKVC įvyko I-asis priežiūros auditas, kurio metu buvo tikrinama atitiktis ISO/IEC 27001:2013 standartui „Informacinių sistemų paslaugų teikimas, registru bei informacinių sistemų kūrimas, jų funkcionavimo užtikrinimas, tobulinimas ir administravimas“.

✓ ISO 9001 auditas

2020 m. rugsėjo 10–11 d. ŽŪIKVC įvyko I-asis priežiūros auditas, kurio metu buvo tikrinama atitiktis ISO/IEC 9001:2015 standartui „Informacinių sistemų paslaugų teikimas, registru bei informacinių sistemų kūrimas, jų funkcionavimo užtikrinimas, tobulinimas ir administravimas“.

✓ Valstybės kontrolės auditas

Valstybės kontrolė nuo 2020 m. lapkričio 3 d. pagal Valstybės kontrolės 2020 m. veiklos planą atlieka valstybinį auditą „Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano tikslo „Padėti verslui išsaugoti likvidumą“ įgyvendinimo teisėtumas“, kurio tikslas - įvertinti 2020 m. ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano tikslo „Padėti verslui išsaugoti likvidumą“ įgyvendinimo atitiktį teisės aktams. ŽŪIKVC administravo laikinąją valstybės pagalbą pieno gamintojams, galvijų, kiaulių, paukščių, kailinių žvėrelių laikytojams, susiduriantiems su ekonominiais sunkumais dėl COVID-19 viruso protrūkio, todėl taip pat įtrauktas į šį auditą.

✓ Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato tyrimas

2020 m. vasario 10–14 d. vyko Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato tyrimas dėl susietosios paramos priemonių, taikomų galvijienos, avienos ir ožkienos sektoriuose pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1307/2013. ŽŪIKVC dalyvavo susietosios paramos už pienines karves, mėsinius galvijus, pieninių veislių bulius, pienines ožkas ir mėsines avis administravime, todėl taip pat buvo įtrauktas į tyrimą.

5.13. Priklausymas organizacijoms

ŽŪIKVC nuo 2016 m. yra tarptautinės Europos gyvūnų augintinių registravimo organizacijos „Europetnet“ tikrasis narys, teikiantis Gyvūnų augintinių registro duomenis į „Europetnet“ duomenų bazę. Tinklapyje <https://ismain.vic.lt/AugintiniaiPublic> galima patikrinti rasto gyvūno augintinio tapatybę ir, padedant ŽŪIKVC darbuotojams, nustatyti tikruosius gyvūno šeimininkus.

Nuo 2009 m. Lietuva priklauso tarptautinei bulių vertinimo tarnybai „Interbull“. Tai organizacija, atsakinga už tarptautinių genetinių ir genominių vertinimų atlikimą, tarptautinių ryšių koordinavimą, naujausių žinių apie mokslinius tyrimus teikimą valstybėms narėms. ŽŪIKVC teikia „Interbull“ genetinio vertinimo duomenis, konsultuojasi genetinio vertinimo klausimais, atstovauja Lietuvai jų rengiamose konferencijose.

ŽŪIKVC taip pat priklauso Personalo valdymo profesionalų asociacijai, kuri siekia kelti personalo valdymo lygį ir efektyvumą Lietuvoje, Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijai (LDAPA) ir informacinių technologijų profesionalus vienijančiai tarptautinei asociacijai ISACA.

6. ŽŪIKVC 2020 M. TEIKTOS PASLAUGOS

6.1. Administracinės paslaugos

ŽŪIKVC 2020 m. teikė žemės ūkio veiklos subjektams administracines paslaugas.

9 lentelė. Administracinės paslaugos

Eil. Nr.	Administracinės paslaugos pavadinimas
1.	Informacijos teikimas ir asmenų konsultavimas
2.	Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registro juridinę galią turinčios pažymos ar išrašo išdavimas
3.	Kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) pažymėjimo išdavimas
4.	Pažymos ar išrašo apie ūkininko ūkį, registruotą Ūkininkų ūkių registre, išdavimas
5.	Pažymos ar išrašo apie žemės ūkio valdą, registruotą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, išdavimas
6.	Galvijo paso ir arklinių šeimos gyvūno tapatybės nustatymo dokumento išdavimas
7.	Ūkinių gyvūnų registro pažymos išdavimas

8.	Gyvūnų augintinių registro pažymos ar išrašo išdavimas
9.	Skundų nagrinėjimas
10.	Archyvinių dokumentų išdavimas

ŽŪIKVC teiktos administracinės paslaugos atitiko suinteresuotųjų šalių reikalavimus, įstatymų ir ŽŪIKVC veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, ŽŪIKVC 2020–2023 metų strateginiame veiklos plane iškeltus tikslus.

6.2. Elektroninės paslaugos

ŽŪIKVC 2020 m. žemės ūkio veiklos subjektams teikė elektronines paslaugas.

10 lentelė. Elektroninės paslaugos

Eil. Nr.	Elektroninės paslaugos pavadinimas
1.	Pasėlių deklaravimas
2.	Ūkinių gyvūnų duomenų teikimas Ūkinių gyvūnų registrai
3.	Gyvūnų ženklavimo priemonių užsakymas
4.	Galvijo paso užsakymas
5.	Arklinių šeimos gyvūno tapatybės nustatymo dokumento užsakymas
6.	Gyvūnų augintinių duomenų teikimas Gyvūnų augintinių registrai
7.	Duomenų apie kontroliuojamuosius galvijus pateikimas
8.	Duomenų pateikimas Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai
9.	Žemės ūkio valdų duomenų atnaujinimas Paraiškų priėmimo informaciniame sistemoje (žemės ūkio naudmenų ir pasėlių deklaravimo metu, jei valdoje neįvyko pokyčių)
10.	Pažymų ir kitų juridinę galią turinčių dokumentų užsakymas
11.	Žemės ūkio valdos įregistravimas / valdos duomenų atnaujinimas / išregistravimas VŪRAP
12.	Ūkininko ūkio įregistravimas / ūkio duomenų atnaujinimas / išregistravimas VŪRAP
13.	Žalio pieno pirkėjų mėnesinių ataskaitų teikimas
14.	Pieno gamintojų, parduodančių pieną tiesioginiai vartoti, metinių deklaracijų teikimas

7. ŽŪIKVC 2020 M. FINANSINĖ INFORMACIJA

Pagrindinis ŽŪIKVC finansų valdymo tikslas – racionaliai panaudoti visus turimus finansavimo šaltinius. ŽŪIKVC finansinių išteklių valdymo sistema apima finansinių išteklių planavimą, jų kontrolę, finansų rizikos vertinimą ir šio proceso tobulinimą.

Registrų teikiamų duomenų ir paslaugų įkainius tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, išskyrus Ūkinių gyvūnų registro duomenis.

2018 m. sausio 10 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir

atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis nutarimas nustato naują įkainių skaičiavimo tvarką, jų perskaičiavimo principus, tačiau įtvirtintas kainodaros nustatymo mechanizmas – ilgai trunkantis procesas. 2020 m. ŽŪIKVC atliko viešąjį pirkimą sąnaudų metodikos atnaujinimo, jų modelio parengimo ir tarifų nustatymo paslaugai įsigyti.

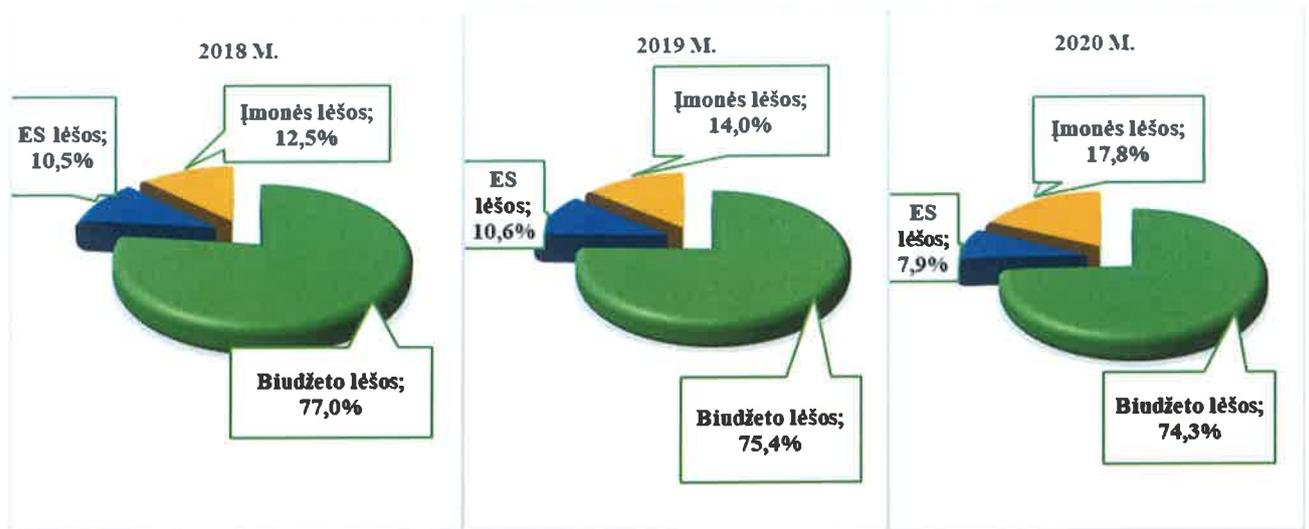
7.1. ŽŪIKVC veiklos finansavimo šaltiniai

ŽŪIKVC tęstinė veikla finansuojama trimis šaltiniais: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis (toliau – Biudžeto lėšos), ES fondų kartu su Bendrojo finansavimo lėšomis (toliau – ES lėšos) ir iš ŽŪIKVC pajamų (toliau – Įmonės lėšos), kurios gaunamos surenkant įmokas už išduotus galvijo ir arklio pasus, pažymas iš ŽŪIKVC administruojamų registru ir IS, kt. suteiktas paslaugas (už registru statistinės informacijos rengimą, Pasėlių laukų duomenų bazės duomenų pateikimą ir kt.), blankų platinimą, kt. juridinę galią turinčių dokumentų išdavimą.

11 lentelė. ŽŪIKVC veiklos finansavimo kitimas 2018–2020 m. pagal atskirus šaltinius, tūkst. Eur

Finansavimo šaltiniai	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Biudžeto lėšos	5 014	5 062	5 364
ES lėšos	687	714	573
Įmonės lėšos	814	939	1 287
ŽŪIKVC finansavimas, iš viso	6 515	6 715	7 224

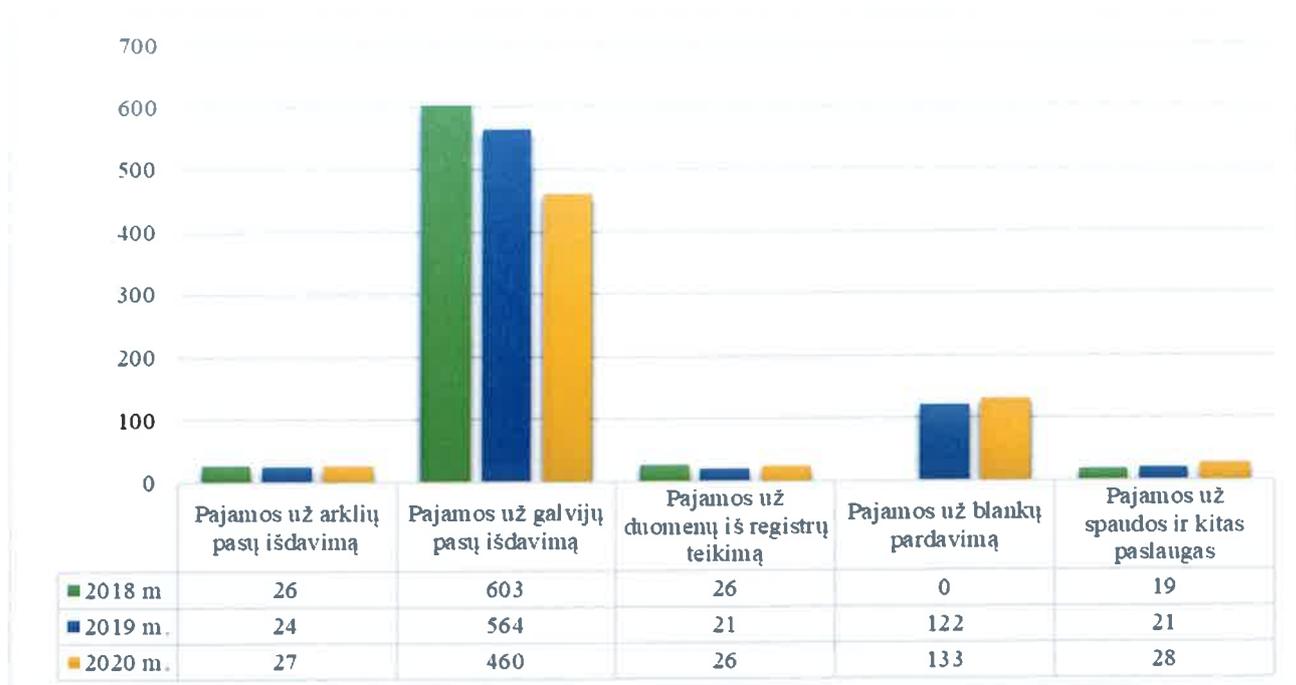
Finansuojant ŽŪIKVC veiklą 2020 m. didžiausią lėšų dalį sudarė Biudžeto lėšos – 74,3 proc. (2019 m. – 75,4 proc.), Įmonės lėšos – 17,8 proc. (2019 m. – 14,0 proc.), ES lėšos – 7,9 proc. (2019 m. – 10,6 proc.).

29 pav. ŽŪIKVC veiklos finansavimo struktūra (proc.) 2018–2020 m.

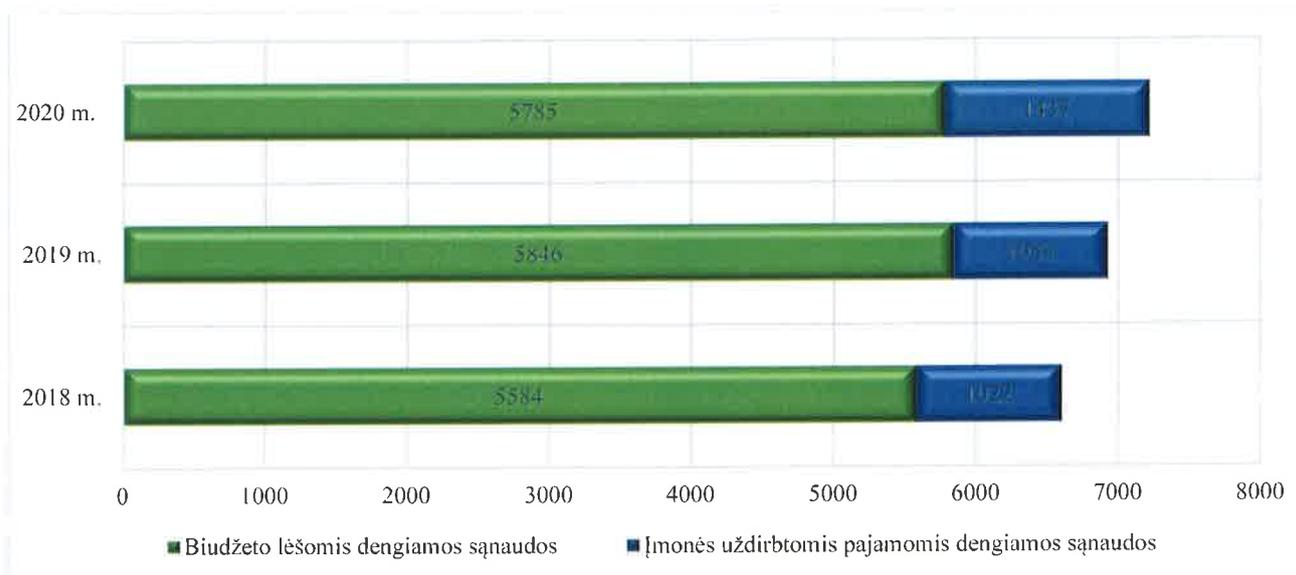
7.2. ŽŪIKVC pajamos ir sąnaudos

ŽŪIKVC per 2020 m. uždirbo 673 tūkst. Eur pajamų. Lyginant su 2019 m., pajamos sumažėjo 79,7 tūkst. Eur. Pagrindinis 2020 m. ŽŪIKVC pajamų šaltinis yra pajamos už galvijo paso išdavimą ir blankų platinimą. Galvijo pasų išdavimo pajamos sudarė 68 proc., o blankų platinimo – 20 proc. visų įmonės pajamų. Dėl kasmet mažėjančio galvijų laikytojų skaičiaus mažėja ir šių dokumentų išdavimo skaičius. 2020 m., lyginant su 2019 m., pajamų iš galvijo paso išdavimo buvo surinkta 10,1 proc. mažiau, lyginant su 2018 m., 18,3 proc. mažiau. 2020 m. ŽŪIKVC išplatino 116,9 tūkst. vnt. blankų ir uždirbo 132,5 tūkst. Eur pajamų, tai yra 24,4 proc. mažiau lyginant su 2019 m.

30 pav. *Pajamų kitimas 2018–2020 m., tūkst. Eur*

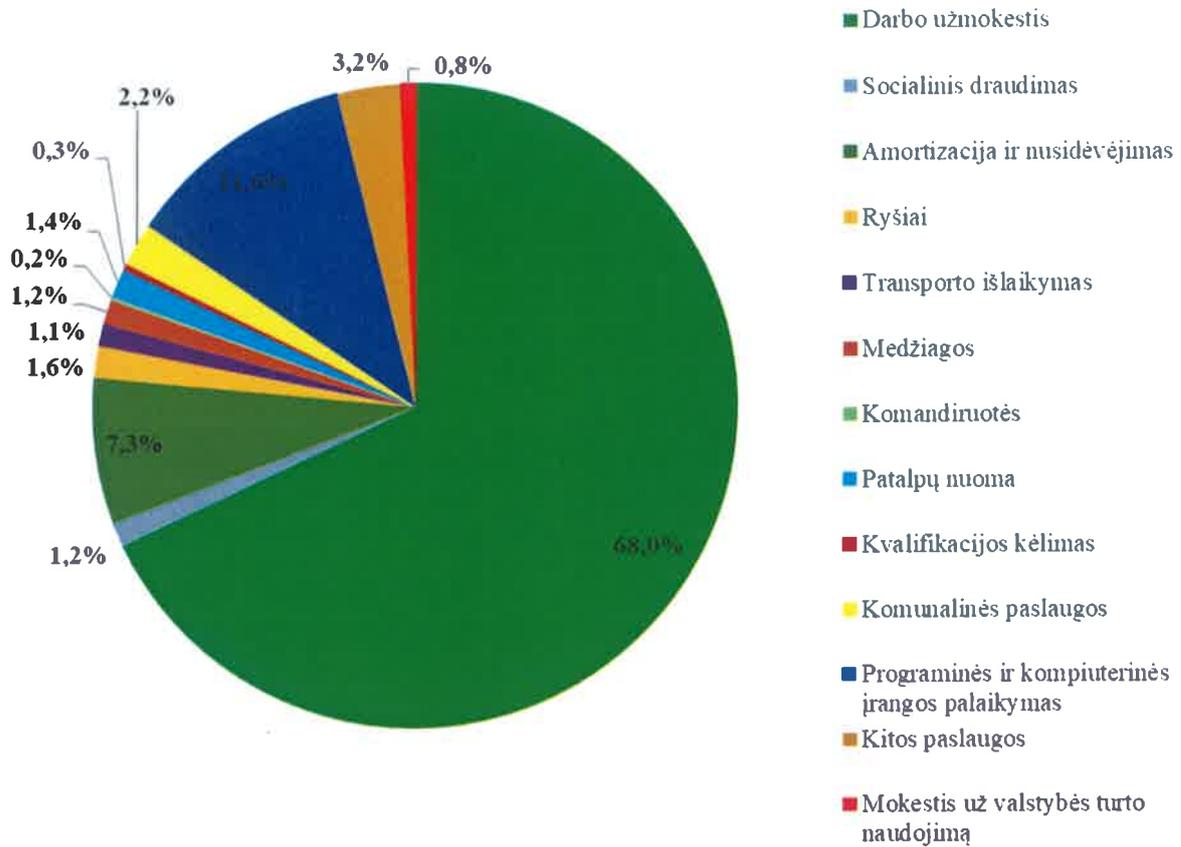
ŽŪIKVC veiklos patirtos sąnaudos yra dengiamos Biudžeto lėšomis bei įmonės uždirbtomis pajamomis.

31 pav. *Sąnaudų struktūra pagal finansavimo lėšas, tūkst. Eur*

2020 m. ŽŪIKVC iš viso patyrė 7 222 tūkst. Eur sąnaudų (be projektų), tai 4,2 proc. daugiau nei 2019 m. Iš jų ŽŪIKVC sąnaudos, kurios dengiamos Biudžeto lėšomis (kompensuotinos sąnaudos), 2020 m. siekė 5 785 tūkst. Eur, o 2019 m. – 5 846 tūkst. Eur. Sąnaudos, kurios dengiamos uždirbtomis pajamomis (nekomensuotinos sąnaudos), 2020 m. sudarė 1 437 tūkst. Eur (šios

sąnaudos atsispindi Finansinių ataskaitų rinkinio Bendrųjų pajamų ataskaitoje) ir buvo 32,7 proc. didesnės už 2019 m. nekompensuotas sąnaudas.

32 pav. ŽŪIKVC 2020 m. sąnaudų struktūra pagal patirtų sąnaudų straipsnius proc.

Didžiausią įmonės sąnaudų dalį sudaro darbo užmokesčio sąnaudos. Iš visų sąnaudų ši dalis sudarė 68,0 proc.

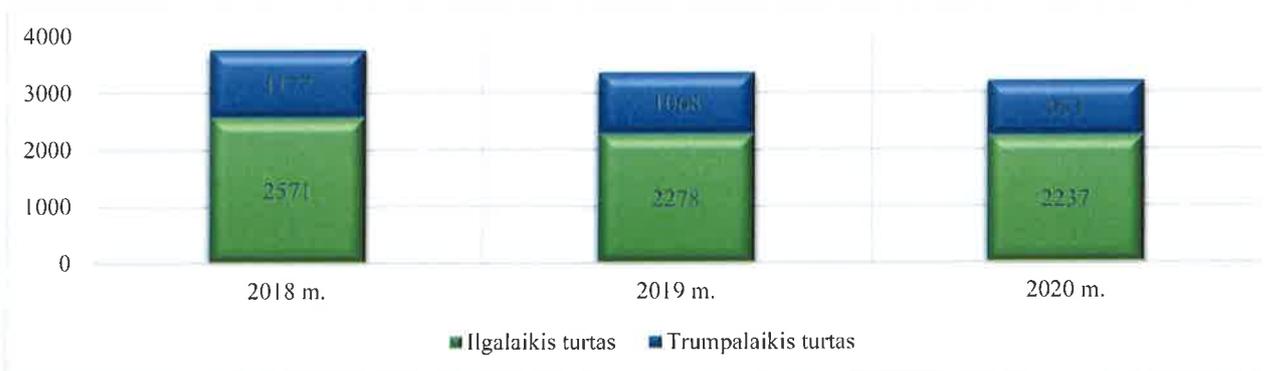
7.3. ŽŪIKVC turto būklė

ŽŪIKVC valdomas turtas, 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, sudarė 3 190 tūkst. Eur. Lyginant su 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, ŽŪIKVC turtas 2020 m. sumažėjo 4,7 proc. Didžiausią įtaką turto vertės sumažėjimui turėjo 34,2 proc. sumažėjęs metų pabaigoje piniginių lėšų likutis banko sąskaitose, lyginant su 2019 m. pabaiga.

2020 m. ŽŪIKVC įsigijo ilgalaikio turto už 545,8 tūkst. Eur.

12 lentelė. Informacija apie ŽŪIKVC turtą ir nuosavybę 2018–2020 m., tūkst. Eur

Turtas	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Ilgalaikis turtas	2 571	2 278	2 237
Trumpalaikis turtas	1 177	1 068	953
Turtas iš viso	3 748	3 346	3 190
Nuosavas kapitalas	1 838	1 507	742
Dotacijos ir subsidijos	1 456	1 395	1 868
Trumpalaikiai ir ilgalaikiai įsipareigojimai	454	444	580
Nuosavybė iš viso	3 748	3 346	3 190

33 pav. ŽŪIKVC ilgalaikio ir trumpalaikio turto kitimas 2018–2020 m.

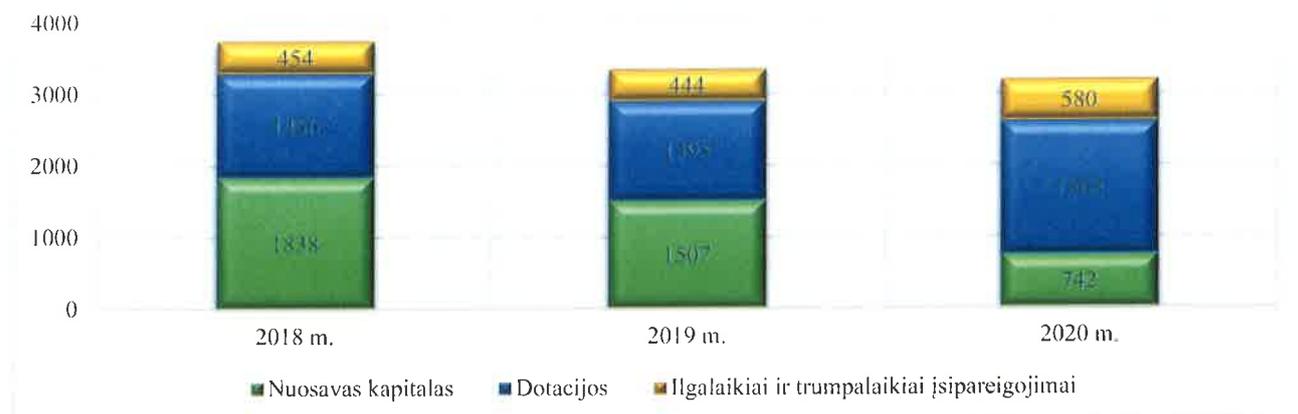
7.4. ŽŪIKVC nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai

ŽŪIKVC nuosavas kapitalas, 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 742 tūkst. Eur. 2019 m. gruodžio 31 d. nuosavas kapitalas siekė 1 507 tūkst. Eur, ŽŪIKVC nuosavo kapitalo sumažėjimą 50,7 proc. lėmė 2020 m. patirtas 764,8 tūkst. Eur nuostolis.

Įmonės savininko kapitalas, kurį sudaro valstybės nuosavybės teise priklausančio turto, perduoto įmonei, vertė ir kurį įmonė valdo ir disponuoja juo patikėjimo teise, per ataskaitinį laikotarpį nepakito ir 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 2744 tūkst. Eur.

ŽŪIKVC dotacijos, 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 1 868,3 tūkst. Eur, 2019 m. pabaigoje dotacijos sudarė 1394,7 tūkst. Eur. 2020 m., palyginti su 2019 m., jos padidėjo 34,0 proc.

ŽŪIKVC ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai, 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 580 tūkst. Eur., lyginant su 2019 m. padidėjo 30,6 proc. Didžiausią dalį įsipareigojimų sudarė trumpalaikiai įsipareigojimai – 95,3 proc., 87,0 proc. trumpalaikių įsipareigojimų sudarė su darbo santykiais susiję įsipareigojimai (atostoginių ir išeitinių kompensacijų kaupiniai).

34 pav. ŽŪIKVC nuosavo kapitalo, dotacijų, ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų kitimas 2018–2020 m.

7.5. Finansinė rizika ir jos valdymas

ŽŪIKVC, siekdamas užtikrinti disponuojamų lėšų likvidumą bei sumažinti finansinę riziką, naudojami trijų, aukštą ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą turinčių bankų paslaugomis: AB „Luminor Bank“, AB SEB banku ir AB „Swedbank“.

Siekdamas užtikrinti finansinės rizikos valdymo priemones ŽŪIKVC vadovaujasi Finansinės rizikos valdymo politikos aprašu, kuriame nustatyti ŽŪIKVC finansinės rizikos valdymo principai, finansinės rizikos vertinimo tvarka, finansinės rizikos vertinimo kriterijai ir jų reikšmės, finansinės rizikos valdymo procesas ir atsakomybė.

7.6. ŽŪIKVC ūkinės-finansinės veiklos rodikliai

ŽŪIKVC metiniai ūkinės-finansinės veiklos rodikliai, jų dydžiai nustatomi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

13 lentelė. Rodikliai ir jų paaiškinimai

Rodiklis	Paiškinimas
Skolos / nuosavo kapitalo koeficientas	Parodo, kiek vienam nuosavo kapitalo eurui tenka skolų
Grynasis pelnas (nuostoliai)	Iš pajamų atskaitomos visos sąnaudos ir mokesčiai
Grynojo pelno marža	Grynasis pelnas / pajamos
Bendrasis likvidumo koeficientas	Trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai
Kritinis likvidumo koeficientas	Trumpalaikis turtas (atsargos) / trumpalaikiai įsipareigojimai
Turto grąža (ROA)	Grynasis pelnas / visas turtas
Nuosavo kapitalo grąža (ROE)	Grynasis / vidutinis nuosavas kapitalas per atskaitinį laikotarpį

14 lentelė. ŽŪIKVC ūkinės-finansinės veiklos rodikliai 2018–2020 m.

Rodiklis	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Skolos / nuosavo kapitalo koeficientas (be dotacijų ir subsidijų) (ne daugiau kaip 0,5)	0,2	0,3	0,8
Grynojo pelno marža, proc. (ne mažiau kaip 0,5)	-35,9	-43,9	-113,6
Registru ir informacinių sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamo užtikrinimas, proc.	99,6	99,7	99,09
Naudotojų pasitenkinimas suteiktomis paslaugomis, proc.	95,8	97	97

15 lentelė. Informacija apie pagrindinius ŽŪIKVC finansinius rodiklius ir jų kitimas 2018–2020 m.

Rodiklis	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	751	753	673
Pardavimo savikaina, tūkst. Eur	155	213	242
Bendrasis (veiklos) pelnas, tūkst. Eur	596	540	431
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	867	870	1 196
Kitos veiklos rezultatas, tūkst. Eur	1	0	0
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą, tūkst. Eur	-270	-330	-765
Pelno mokestis, tūkst. Eur	0	0	0
Grynasis pelnas (nuostoliai), tūkst. Eur	-270	-330	-765
Bendrasis likvidumo koeficientas (<i>Current ratio</i>)	2,9	2,5	1,7
Kritinis likvidumo koeficientas (<i>Quick ratio</i>)	2,9	2,4	1,6
Turto grąža (ROA), proc.	-7,2	-9,9	-24,0
Nuosavo kapitalo grąža (ROE), proc.	-13,7	-19,8	-68,0

ŽŪIKVC bendrasis likvidumo koeficientas 2018 m. – 2,9, 2019 m. – 2,5, o 2020 m. – 1,7. Tai reiškia, kad ŽŪIKVC trumpalaikis turtas 2020 m. 1,7 karto viršijo trumpalaikius įsipareigojimus. ŽŪIKVC kritinio likvidumo rodiklis 2018 m. – 2,9, 2019 m. – 2,4, 2020 m. – 1,6. Turto grąžos (ROA), nuosavo kapitalo grąžos (ROE), grynojo pelno, ROA ir ROE neigiamoms rodiklių reikšmėms įtakos turėjo ŽŪIKVC patirtas nuostolis.

8. RIZIKOS VEIKSNIAI IR JŲ SUMAŽINIMAS

Be Finansinės rizikos valdymo politikos aprašo ŽŪIKVC patvirtintas Rizikos valdymo tvarkos aprašas. Šis aprašas reglamentuoja ŽŪIKVC vykdomo paslaugų kokybės ir informacijos saugumo rizikos valdymo procesą: poveikio ŽŪIKVC veiklai analizę, pažeidžiamumo, galimų įvykių (grėsmių ir galimybių) analizę, pasekmių, rizikos tikimybės ir lygio, rizikos priimtimumo nustatymą,

taikytinų rizikos tvarkymo priemonių, Rizikos tvarkymo plano rengimą ir jo priežiūrą, rizikų stebėseną ir peržiūrą.

ŽŪIKVC naudojama rizikos vertinimo metodika (kokybinis vertinimo metodas) užtikrina grėsmių ir galimybių identifikavimą, tinkamų rizikos tvarkymo priemonių parinkimą, neleidžiančių atsirasti rizikai arba mažinančių riziką, kylančią ŽŪIKVC valdomai ir tvarkomai informacijai, teikiamoms paslaugoms, procesams ir jų kokybei, kad integruota kokybės ir informacijos saugumo vadybos sistema (IVS) būtų nuolat tobulinama ir būtų pasiekti užsibrėžti tikslai.

Rizikos vertinimas atliekamas kiekvienais metais iki spalio 1 d. Jeigu reikia, vykdomas neeilinis rizikos vertinimas.

Rizikos vertinimo procese dalyvauja ŽŪIKVC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtinta Rizikos valdymo darbo grupė, informacijos saugos specialistas (toliau – ISS), vadovybės atstovas kokybei (toliau – VAK) ir rizikos šeimininkai.

Rizikos vertinimo procesas susideda iš šių etapų: rizikos vertinimo konteksto nustatymo, rizikos vertinimo, rizikos objektų detalizavimo, rizikos analizės, rizikos įvertinimo, rizikos tvarkymo ir rizikos stebėsenos bei peržiūros.

Visi rizikos vertinimo įrašai saugomi elektroniniame Rizikų valdymo registre, kurį administruoja ISS ir VAK.

Rizikos vertinimo kontekstas nustatomas apibrėžiant rizikos vertinimo ribas ir apimtį: nustatoma, kokios rizikos sritys bus vertinamos, kokie rizikos objektai bus įtraukti į rizikos vertinimą, kaip detalieji rizikos objektai bus nagrinėjami, ką rizikos vertinimas apims, o ko neapims.

9. ADMINISTRACINĖ IR TECHNOLOGINĖ ŽŪIKVC KONTROLĖS IR STEBĖJIMO SISTEMA

ŽŪIKVC yra nuolat stebimos aplinkos sąlygos, pvz., temperatūra ir drėgmė, kad būtų išvengta sąlygų, galinčių neigiamai paveikti ŽŪIKVC darbuotojus ir turimus informacinius išteklius.

Įvairiems parametrams stebėti (elektros skaitiklių, nepertraukiamų maitinimo šaltinių, kondicionierių, temperatūros ir drėgmės, praėjimų kontrolės) tiek realiuoju laiku, tiek jų įrašams yra sukurta Stebėjimo ir kontrolės informacinė sistema (isas.vic.lt). Esant kritiniams parametru rodikliams atsakingiems darbuotojams yra siunčiami įspėjantys trumpieji pranešimai (SMS).

ŽŪIKVC savo veiklą vykdo Vinco Kudirkos g. 18-1, Simono Konarskio g. 49, Vilniuje, ir Savanorių pr. 363, Kaune.

Nustatytos perimetro apsaugos priemonės, kurių išdėstymas ir patikimumas priklauso nuo turtui keliamų saugumo reikalavimų ir rizikos vertinimo rezultatų:

- patekimas į visas ŽŪIKVC patalpas yra apribotas – veikia elektroninė įeigos kontrolės sistema (šalia durų įrengti skaitytuvai, prie kurių pridėjus lustinę kortelę patenkama į patalpas arba išeinama iš patalpų);
- visose patalpose įrengtos gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemos;
- dėl asmenų ir turto apsaugos visose ŽŪIKVC patalpose yra vykdomas vaizdo stebėjimas (veikia 17 realiuoju laiku filmuojančių kamerų);
- Vinco Kudirkos g. 18-1, Vilniuje patalpas visą parą saugo apsaugos tarnybos, kurios paslaugas ŽŪIKVC perka, darbuotojai, taip pat įrengti varteliai prie pagrindinių durų;
- Simono Konarskio g. 49, Vilniuje patalpų apsaugą užtikrina Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos apsaugos darbuotojai;
- Savanorių pr. 363, Kaune patalpų apsaugą užtikrina apsaugos darbuotojai;
- ŽŪIKVC darbuotojo identifikatorius yra lustinė kortelė.

Tinklo įranga yra stebima monitoringo sistema – programine įranga „Zabbix“.

Tarnybinių stočių patalpose įrengta atskira signalizacijos zona, vaizdo stebėjimo kameros, prieigos į aukšto saugumo lygio patalpas (tarnybines stotis) yra apribojamos per teisių valdymą lustinėse kortelėse.

10. DARBUOTOJAI

10.1. ŽŪIKVC darbuotojų valdymo politika ir priemonės

2020 m. ŽŪIKVC patvirtintas 221 etatas. Įmonėje dirbo 201 darbuotojas. ŽŪIKVC darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį: 86 vyrai, 115 moterų. Jauniausiam darbuotojui – 24 metai, vyriausiam – 70 m., darbuotojų amžiaus vidurkis – 42,8 m. Darbo trukmė įmonėje: trumpiausiai dirbta įmonėje 1 dieną, ilgiausiai – 18 m., vidutiniškai įmonėje dirbama 11,2 m.

2020 m. priimti 8 darbuotojai: 1 vyriausiasis specialistas ir 3 specialistai į Geografinių informacinių sistemų skyrių, 1 vyresnysis analitikas ir 1 analitikas į Užduočių valdymo skyrių, 1 vyriausiasis programuotojas į Informacinių sistemų plėtros skyrių, 1 vyriausiasis specialistas į Žemės ūkio subjektų registrų ir rinkos informacijos departamento Žemės ūkio technikos registro skyrių. Darbuotojų atrankos procesas vykdomas atsižvelgiant į įmonės poreikius, t. y. kad į darbą būtų priimami asmenys, atitinkantys jiems keliamus reikalavimus. Vertinamas ne tik būsimų darbuotojų išsilavinimas, bet ir įgyta patirtis.

2020 m. su 8 darbuotojais nutrauktos darbo sutartys: 2 darbuotojai nutraukė darbo sutartis dėl ribotų karjeros galimybių, 2 darbuotojai buvo atleisti pasibaigus bandomajam laikotarpiui, 3 darbuotojai išėjo dėl šeiminių aplinkybių, 1 darbuotojas pakeitė darbo specifiką.

2020 m. vienam darbuotojui teko 1 mokymų diena. Didžiąją dalį darbuotojų mokymų sudarė mokymasis darbo vietoje ir nuotoliniai internetiniai mokymai. Įmonės darbuotojai priklauso ISACA Lietuva, Personalo valdymo profesionalų, Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijoms ir naudojami jų duomenų bazėmis.

Tiek atrankos procesams, tiek darbuotojų kvalifikacijos kėlimui įtakos turėjo paskelbtas karantinas, dėl kurio atrankos procesas ir kvalifikacijos kėlimas vyko nuotoliniu būdu. Nuotoliniai internetiniai mokymai buvo efektyvūs ir priimtini daugumai darbuotojų, o atrankos procesas nevyko sklandžiai dėl kandidatų ribotų techninių galimybių.

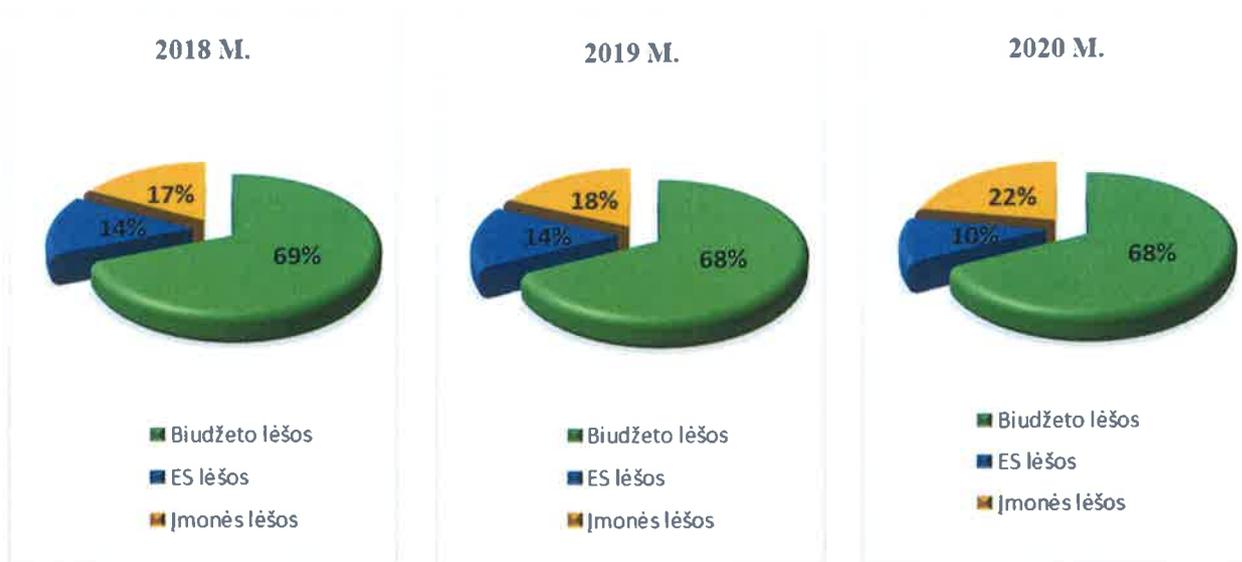
Siekdami žmogiškųjų išteklių valdymo procesus padaryti efektyvesniais 2020 m. ŽŪIKVC personalo specialistai ir informacinių technologijų specialistai sukūrė vidinę darbuotojų duomenų apskaitos sistemą (DDAS), kurios dėka skaitmenizuoti darbuotojų atrankos, naujų darbuotojų adaptavimosi, kvalifikacijos kėlimo ir atostogų suteikimo, darbuotojų vertinimo, motyvavimo, atleidimo procesai. Darbuotojų vertinimo modulyje įdiegtas grįžtamojo ryšio teikimas, leidžiantis efektyviau analizuoti darbdavio ir darbuotojų lūkesčius.

10.2. Darbo užmokestis

ŽŪIKVC darbo užmokesčio fondas 2020 m., palyginti su 2019 m., padidėjo 529 tūkst. Eur, arba 12,4 proc.

16 lentelė. ŽŪIKVC darbo užmokesčio fondas 2018–2020 m., tūkst. Eur

Rodikliai	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Darbo užmokesčio fondas, iš viso:	3 391	4 270	4 799

35 pav. ŽŪIKVC metinio darbo užmokesčio fondo kitimas 2018–2020 m., proc.

ŽŪIKVC generaliniam direktoriui ir generalinio direktoriaus pavaduotojui darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais.

17 lentelė. ŽŪIKVC 2018–2020 m. vidutinis mėnesinis nustatytasis darbo užmokestis (Eur) pagal einamas pareigas

Pareigų pavadinimas	2018 m.		2019 m.		2020 m.	
	Vidutinis darbo užmokestis	Darbuotojų skaičius	Vidutinis darbo užmokestis	Darbuotojų skaičius	Vidutinis darbo užmokestis	Darbuotojų skaičius
Generalinio direktoriaus pavaduotojas	2 413,71	1	3 152,93	2	3 152,93	2
Vyresnysis buhalteris	1 550	2	1 997,95	2	2 106	2
Buhalteris	1 230	2	1 585,47	2	1 705	2
Teisininkas	1 373,12	4	1 871,13	3	2 021	3
Duomenų apsaugos pareigūnas	-	-	2 377,05	2	2 980	2
Departamento direktorius	1 950	2	2 660,59	2	2 900	2
Skyriaus vadovas	1 732,25	12	2 359,76	12	2 662	11
Vyriausiasis personalo specialistas	-	-	1 731,59	2	2 000	2
Vyriausiasis specialistas	1 004,40	79	1 355,94	73	1 438	76
Vyresnysis specialistas	775,56	32	1 039,78	23	1 117	18
Specialistas	499,85	16	921,11	13	1 012	8
Vyriausiasis inspektorius	1 144,54	4	1 472,57	5	1 567	5
Vyriausiasis analitikas	1 175,12	8	1 730,92	8	1 816	12
Vyresnysis analitikas	777,5	4	1 459,66	3	-	-
Informacinių technologijų srities darbuotojai						

Skyriaus vadovas	2 977	3	4 284,73	3	4 667	3
Vyriausiasis programuotojas	2 145,24	14	2 805,40	13	3 192	12
Vyresn. programuotojas	1 575	3	2 098,43	3	2 370	3
Programuotojas	1 100	3	1 794,87	2	1 849	3
Testuotojas	1 155	4	1 697,18	3	1 747	3
Informacinių technologijų konsultantas	-	-	1 260	2	1 432	3
Duomenų bazių administratorius	2 020	2	2 750,62	2	2 980	2
Informacinių technologijų administratorius	1 441	3	2 162,92	3	2 447	3
Vyriausiasis analitikas	1 620	3	2 291,15	3	2 750	2
Vyresnysis analitikas	-	-	-	-	1 900	2
Kompiuterių inžinierius	1 585	2	2 167,59	2	2 393	2

11. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ II-III SKYRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMĄSI

11.1. Informacijos atskleidimas

Vadovaudamasis Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, 2020 m. ŽŪIKVC nustatytais terminais interneto svetainėje www.vic.lt skelbė ŽŪIKVC metinę veiklos ataskaitą, trijų, šešių devynių ir dvylikos mėnesių ŽŪIKVC finansinių ataskaitų rinkinius. ŽŪIKVC interneto svetainėje taip pat skelbiama informacija apie vykdomą veiklą ir ją reglamentuojančius teisės aktus; informacija apie teikiamas paslaugas; ŽŪIKVC kokybės politika, ŽŪIKVC informacijos saugumo politika; veiklos ataskaitos; informacija registruotiems naudotojams; statistinė informacija ir leidiniai; darbuotojų skaičius; metinis darbo užmokesčio fondas; įmonės vadovo, jo pavaduotojo darbo užmokestis, kitų pareigybių vidutinis darbo užmokestis; informacija apie finansiniais metais įvykdytus, vykdomus ir planuojamus vykdyti pirkimus ir investicijas.

11.2. ŽŪIKVC veiklos ataskaitos turinys

Ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimais ir Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu.

11.3. ŽŪIKVC apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai

2020 m. ŽŪIKVC apskaitą tvarkė pagal Tarptautinius verslo apskaitos standartus. ŽŪIKVC apskaitos tvarkymas ir finansinės atskaitomybės rengimo principai aprašyti ŽŪIKVC finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte.

Generalinis direktorius

Sigitas Puodžiukas